

FILE

Name: KSn977__Khuddakanikaya_5_Suttanipata_BJT_25.pdf
PURL: http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl/?gr_elib-237
Type: Plain image PDF; index/bookmarks to be added at a later date
Encoding: (no text)
Date: 22.1.2013

BRIEF RECORD

Title: Khuddakanikāya: 5. Suttanipāṭa
Publ.: [Colombo] : Lankāṇḍuva 1977
Series: Buddhajayantī Tripiṭakagranthamālā, 25
Description: pp. 2-352 (only even pages; Sinhalese translation not included)

FULL RECORD

http://gretil.sub.uni-goettingen.de/gr_elib.htm

NOTICE

This file may be copied on the condition that its entire contents, including this data sheet, remain intact.

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

එකුන්විසි වන ග්‍රන්ථය

සුත්‍ර නිපාතය

ලඬිකා බොද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

දෙමටගොඩ පටිපාටිකරණායකවරයාගේ

භාෂානිර්වචනායක ආචාර්යවරයාගේ

රාජකීය පණ්ඩිත

පරවාහාර සිරි පඤ්ඤානායකවරයාගේ

කොළඹ නවකෝරළයේ ප්‍රධාන නායකසභාපතිවරයාගේ

විසින් සපයන ලද සිංහල පරිවර්තනය

ත්‍රිපිටක සම්පාදකමණ්ඩලයේ මහනෙරවරුන්ගේ
පාඨසංගොධන පුද්ගල සංස්කරණයෙන් යුක්තයි.

ශ්‍රී ලඬිකා ජනරජය මගින් ප්‍රකාශිතයි.

බු: ව: 2520

ක්‍රි: ව: 1977

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume XXV

THE NINETEENTH BOOK

IN THE SUTTA-PITAKA

KHUDDAKA-NIKĀYA

(BOOK FIVE)

SUTTANIPATO

WITH THE SINHALESE TRANSLATION

BY

THE VENERABLE PANDITA
PARAVAHERA SIRI PAÑÑĀNANDA

The Chief Sangha Nayake Thero, B.A.

of

Nine Korales of Colombo

PUBLISHED

UNDER THE PATRONAGE

OF

THE REPUBLIC OF SRI LANKA

B. E. 2520

C. E. 1977

වෛද්‍යකතියෙ සුභකතියාවතො

නමොනසස භගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධසස

උරගවගෙගා

1 -- 1

උරගසුතතං

- 1 යො¹ උප්පතිනං විනෙති කොධං විසටං සප්පවිසංච ඔසධෙහි,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං² පුරාණං.
- 2 යො රාගමුද්දච්ඡිද්ද අසෙසං හිසපුප්ථං³ ව සරොරුහං විගයහ,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 3 යො තණ්හමුද්දච්ඡිද්ද අසෙසං සරිතං සීසසරං විසොසයිකා,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 4 යො මානමුද්ධධි අසෙසං නළසෙතුං³ ව සුද්ධබලං මහොසො,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 5 යො නාජකිගමා භවෙසු සාරං විවිනං පුප්ථමිව³ උදුඛරෙසු,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.

1. යො වෙ-සතා.

2. පිණ්ණ මිවකාවං - මජ්ඣං,

3. පුප්ථමිවං - සීල2, මජ්ඣං.

- 6 යසංකරානං න සංග්ගා කොපා ඉති භවාභවනං ච වීතිවග්ගො,
යො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 7 යසං විකක්කා විධුපිතා අජකිකං සුචිකප්පිතා අසෙසා,
යො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 8 යො නාවචසාරී න පච්චසාරී සබ්බං අච්චගමා ඉමං පපඤ්ඤං,
යො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 9 යො නාවචසාරී න පච්චසාරී සබ්බං විතථමිදන්ති ඤාති¹ ලොකෙ,
යො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 10 යො නාවචසාරී න පච්චසාරී සබ්බං විතථමිදන්ති විතලොගො,
යො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 11 යො නාවචසාරී න පච්චසාරී සබ්බං විතථමිදන්ති විතරාගො,
යො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 12 යො නාවචසාරී න පච්චසාරී සබ්බං විතථමිදන්ති විතදෙසො,
යො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 13 යො නාවචසාරී න පච්චසාරී සබ්බං විතථමිදන්ති විතමොගො,
යො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 14 යසං භුක්ඛානං න සංග්ගා කොපා ඉති භවාභවනං ච වීතිවග්ගො,
යො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.

1. ඤාති - මජ්ඣිම, සංයු, PTS, ප.

- 15 යසස දරථජා න සනති කෙවි ඔරං ආගමනාය පව්වයාසෙ,
යො හිකඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 16 යසස වනථජා න සනති කෙවි විනිබ්බයා¹ හවාය හෙතුකප්පා,
යො හිකඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.
- 17 යො නිවරණෙ පහාය පඤ්ච අනියො තිණණකථංකපො වීසලො,
යො හිකඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ණණමිව තචං පුරාණං.

උරගසුභතං නිට්ඨිතං.

1 - 2

ධනියසුභතං

- 18 පකෙකාදනො දුඛධිරො හමස්මි (ඉති ධනියො ගොපො)
අනුකීරෙ මහියා සමානවායො,
ජනනා කුටි ආභිතො 'ගිති
අථ වෙ පඤ්චසි පවසස දෙව.
- 19 අකෙකාධනො විගතධිරො හමස්මි (ඉති හගවා)
අනුකීරෙ මහියෙකරතතිවායො,
විවටා කුටි නිබ්බුතො 'ගිති
අථ වෙ පඤ්චසි පවසස දෙව.
- 20 අනඛකමකසා න විජජරෙ (ඉති ධනියො ගොපො)
කවෙජ රුඤ්ඤාතිණෙ වරන්ති ගාවො,
චුට්ඨිමි සහෙය්‍යුමාගතං
අථ වෙ පඤ්චසි පවසස දෙව.
- 21 බද්ධා හි² හිසි සුසඛිකා (ඉති හගවා)
තිණණො පාරගතො විනෙය්‍ය ඔසං,
අකො හිසියා න විජජති
අථ වෙ පඤ්චසි පවසස දෙව.

1. විනි බ්බයා - සිවු 2.

2. බද්ධා - සිවු 2.

22. ගොපී මම අසඬවා අලොලා (ඉති ධර්මයො ගොපො)
දීඝරක්ඛං සංවාසියා මනාපා,
තස්සාන සුඤ්ඤාති කිංඤ්ඤි පාපං
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව,
23. වික්ඛං මම අසඬවා විමුක්ඛං (ඉති භගවා)
දීඝරක්ඛං පරිභාචිතං සුද්දානං,
පාපං පන මෙ න විජ්ජති
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
24. අනුචේතනාහතොහමස්මි (ඉති ධර්මයො ගොපො)
පුත්තා ව මෙ සමානියා අරොගා,
තෙසං න සුඤ්ඤාති කිංඤ්ඤි පාපං
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
25. නාහං හතකො'ස්මි කස්සචි (ඉති භගවා)
නිබ්බේදින වරාමි සබ්බලොකෙ,
අකො හතියා¹න විජ්ජති
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
26. අකාමි වසා අකාමි ධෙත්තූපා (ඉති ධර්මයො ගොපො)
ගොධරණියො පච්චේතියොපි අකාමි,
උසහොපි ගවමපතිධ අකාමි
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
27. නකාමි වසා නකාමි ධෙත්තූපා (ඉති භගවා)
ගොධරණියො පච්චේතියොපි නකාමි,
උසහොපි ගවමපතිධ නකාමි
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
28. ඛිල්ලා නිබ්බානා අසමපච්චෙයි (ඉති ධර්මයො ගොපො)
දමා මුඤ්ඤමයා නවා සුසංඝයානා,
න හි සකම්භාති ධෙත්තූපාපි ජෙතතුං
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.

1. හතියා—ද

- 29 උසභොරිව ඡෙත්ත¹ බ්බන්තානි (ඉති භගවා)
නාගො පුතීලතං ව දුළ්ඛිකා,²
නාහං පුන උපෙසසං ගබ්භසෙය්‍යං
අථ වෙ පඤ්ඤාසී පවසස දෙව.
- 30 නිත්තකඤ්ඤා ඵලකඤ්ඤා පුරයකො
මහාමෙසො පාවසසි තාවදෙව,
සුඤ්ඤා දෙවසස වසසතො
ඉමමඤ්ඤා ධනියො අභාසථ.
- 31 ලාභො වත නො අනපපකො
යෙ මයං භගවන්තං අද්දසාම,
සරණං තං උපෙම වක්ඛුම
සඤ්ඤා නො භොගී තුවං මහාමුනි.
- 32 ගොපී ව අහකඤ්ඤා අසකවා
බ්‍රහ්මචරියං සුගතෙ වරාමසෙ,
ජාතිමරණස්ස පාරගා
දුක්ඛස්සන්තකරා භවාමසෙ.
- 33 නන්දති පුත්තෙහි පුත්තිමා (ඉති මාරො පාපිමා)
ගොමිකො ගොගී තථෙව නන්දති,
උපධිහි නරස්ස නන්දනා
න හි සො නන්දති යො නිරුපධි.
- 34 සොවති පුත්තෙහි පුත්තිමා (ඉති භගවා)
ගොමිකො ගොගී තථෙව සොවති,
උපධිහි නරස්ස සොවනා
න හි සො සොවති යො නිරුපධිති.

ධනියසුඤ්ඤා නිවර්තං.

1. ඡෙත්තා - ස්‍යා, PTS.

2. පුතීලතං පදුළුඛිකා - ස්‍යා,

බහුවිසාණ සුතනං

- 35 සබ්බස්ස භූතස්ස නිධාය දණ්ඩං
අවිභෙද්දං අක්කන්තරම්පි තෙසං,
න පුත්තමිච්ඡය්‍ය කුතො සභායං
එකො වරෙ බහුවිසාණකප්පො.
- 36 සංසග්ගජාතස්ස භවන්තී සෙනහා
සෙනහන්වයං දුක්ඛමීදං පහොති,
ආදීනවං සෙනහජං පෙක්ඛමානො
එකො වරෙ බහුවිසාණකප්පො.
- 37 මිත්තෙ සුභජේ අනුකම්මමානො
භාපෙති අත්ථං පටිබද්ධවිත්තො,
එතං භයං සන්ථවෙ පෙක්ඛමානො
එකො වරෙ බහුවිසාණකප්පො.
- 38 වංසො විසාලො ව යථා විසන්තො
පුත්තස්ස දුරෙස්ස ව යා අපෙක්ඛා,¹
වංසකලීරොව² අසජ්ජමානො
එකො වරෙ බහුවිසාණකප්පො.
- 39 මිගො අරක්කන්ති යථා අබ්බෙධා³
යෙනිච්ඡකං ගව්ඡති ගොවරාය,
වික්ඛන්තො නරො සෙරිතං පෙක්ඛමානො
එකො වරෙ බහුවිසාණකප්පො.
- 40 ආමිත්තනා හොති සභායමජේක්ඛ
වාසෙ යානෙ ගමනෙ වාරිකාය,
අනභිජක්ඛිතං සෙරිතං පෙක්ඛමානො
එකො වරෙ බහුවිසාණකප්පො.
- 41 වීඩ්ධා රතී හොති සභායමජේක්ඛ
පුත්තස්ස ව විපුලං හොති පෙමං,
පියවිප්පයොගක්ඛ ජිගුච්ඡමානො
එකො වරෙ බහුවිසාණකප්පො.

1. අපෙක්ඛා - ආ.

2. වංසකලීරොව - මජ්ඣ. වංසකලීරොව - PTS

3. අබ්බෙධා - ස්‍යා. PTS.

- 42 වාතුද්දියො අප්පටියො ච හොති
සනතුසසමානො ඉතරිතරෙන,
පරිසසයානං සහිතා අජමහී
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 43 දුසසබ්බහා පබ්බජිතාපි එකෙ
අථො ගහවසා සරමාවසනතා,
අප්පොසුකකා පරපුතෙනසු හුතො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 44 ඔරොපඨිකො ගිහී වාසඤ්ජනානි
සංසිතපතො යථා කොවිලාරො,
ජෙකාන වීරො ගිහිබ්බකානි
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 45 සචෙ ලහෙථ නිපකං සහායං
සද්ධිං වරං සාධුචිහාරි ධීරං,
අභිභුයා සබ්බානි පරිසසයානි
වරෙයා තෙනත්තමනො සතීමා.
- 46 නො චෙ ලහෙථ නිපකං සහායං
සද්ධිං වරං සාධුචිහාරි ධීරං,
රාජා'ව රට්ඨං විජිතං පහාය
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 47 අද්ධා පසංසාම සහායසමපදං
සෙට්ඨා සමාසෙවිතබ්බා සහායා,
එතෙ අලද්ධා අනවජ්ජහොජී
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 48 දිසවා සුචිණ්ණස්ස පහස්සරානි
කම්මාරපුතෙනන සුනිලීනානි,
සබ්බට්ඨමානානි දුචෙ භුජස්සී
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 49 එවං දුකියෙන සහා මමස්ස
වාචාහිලාපො අහිසජ්ජනා වා,
එතං භයං ආයතීං පෙකබ්බානො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.

- 50 කාමා හි විත්‍රා මධුරා මනෝරමා
විරූපරූපෙන මචන්ති විතං,
ආදීනවං කාමගුණස්ස දිස්වා
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණ්ඩකපෙසා.
- 51 රතී ව ගණ්ඨා ව උපඥවො ව
රොගො ව සලලක්ඛ භයක්ඛ මේතං,
එතං භයං කාමගුණස්ස දිස්වා
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණ්ඩකපෙසා.
- 52 සීතක්ඛ උණ්ඨක්ඛ බුද්ධං පිපාසං
වාතාතපෙ ධංසසිරිංසපෙ ව,
සබ්බාති පෙතාති අභිසංඝිතා
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණ්ඩකපෙසා.
- 53 නාගො ව යුථානි විවජ්ජිකා
සඤ්ජාතබ්බො පදුමී උළාරො,
යථාහිරන්තං විහරෙ අරඤ්ඤ
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණ්ඩකපෙසා.
- 54 අට්ඨානතං සංගණිකාරතස්ස
යං එසස්සෙ සාමයිකං විමුක්තිං,
ආදිට්ඨබ්බස්ස වචො නිසමම
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණ්ඩකපෙසා.
- 55 දිට්ඨිවිසුකානි උපානිවතො
පතොති නියාමං පටිලඤ්ඤායො,
උප්පත්තස්සාණං'මහි අනාඤ්ඤානෙයො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණ්ඩකපෙසා.
- 56 නිලොලාපො නිකකුහො නිප්පිපාසො
නිමමකො නිද්ධිතකසාවමොහො,
නිරාසයො සබ්බලොකෙ භවිතො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණ්ඩකපෙසා.
- 57 පාපසහායං පරිවජ්ජයෙථ
අනාඤ්ඤසිං විසමෙ ගිවිට්ඨං,
සයං න සෙවෙ පසුතං පමත්තං
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණ්ඩකපෙසා.

- 58 බ්‍රහ්මචරි. ධර්මධර. හරෙථ
මිත්තං උළාරං පටිභානවිත්තං,
අඤ්ඤාය අත්ථානි විනෙයා කම්බං
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිකප්පො.
- 59 ධර්මං රතං කාමසුඛෙකං ලොකෙ
අනලංකරිතං අනපෙක්ඛමානො,
විභුසනධරානා විරතො සම්මවාදී
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිකප්පො.
- 60 පුත්තෙකං දුරං පිත්තෙකං මාතරං
ධනානි ධනෙකං ව බ්‍රහ්මචරි,
භික්ඛානා කාමානි යථොධිකානි
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිකප්පො.
- 61 සංඛ්‍යා එසො පරිත්තමෙකං සොඛං
අප්පසාදෙ දුක්ඛමෙකං භියො,
ගලො¹ එසො ඉති ඤාතො මුතීමා²
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිකප්පො.
- 62 සන්දුලධරානා සංයොජනානි
ජාලමෙහකා සලිලමුචාරි,
අග්ගිව දඬුං අතිවිත්තමානො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිකප්පො.
- 63 ඔක්ඛිත වක්ඛු න ව පාදලොලො
ගුත්තිත්ථියො රක්ඛිතමානසානො,
අනවසසුතො අපරිච්ඡාතමානො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිකප්පො.
- 64 ඔහාරධරා ගිහිව්‍ය ඤාතානි
සඤ්ජනාපතො³ යථාපාරිජනනා,
කාසායවත්තං අභිනික්ඛමිතං
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිකප්පො.

1. ගලො - පිඬු 2. ගඤ්ඤා - සා,
2. මුතීමා - සා
3. සඤ්ජනාපතො - සා-PTS,

- 65 රසෙසු ගෙඩි අකර අලොලො
අනඤ්ඤපොසි සපදනවාරි,
කුලෙ කුලෙ අසව්ඛිතවිනො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිණියාණසංඝයා.
- 66 පහාය පඤ්චාචරණානි වෙකසො
උපකක්කිලෙසෙ ව්‍යාපනුජ්ඣ සබ්බං,
අනිසසිතො ජෙතවා සොහදෙසං
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිණියාණසංඝයා.
- 67 විපිට්ඨිකන්තාන සුඛං දුක්ඛං
පුට්ඨං ව ච සොමනසසද්දෙමනසං,
ලභ්‍යානුපෙක්ඛං සමථං විපුඤ්ඤං
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිණියාණසංඝයා.
- 68 ආරඤ්චිරියො පරමත්ථපක්ඛියා
අලිනවිතො අකුසිතවුත්ති,
දුලහතික්කමො ථාම බ්‍රහ්මපනො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිණියාණසංඝයා.
- 69 පටිපලානං කුමාරමරිඤ්චිමානො
ධම්මෙසු නිව්චං අනුධම්මවාරි,
ආදීනවං සමමසිතා හවෙසු
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිණියාණසංඝයා.
- 70 තණ්හකකියං පත්ථියං අප්පමනො
අනෙලමුගො සුතවා සතීමා,
සංකාමධම්මො නියතො පධානවා
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිණියාණසංඝයා.
- 71 සිහො ව සද්දෙසු අසත්තසනො
වානො ව ජාලමහි අසජ්ජමානො,
පදුමං ව තොයෙන අලිප්පමානො¹
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිණියාණසංඝයා.

1. අලිප්පමානො - සිද්ධ - 1, 2.

- 72 සිතො යථා දුට්ඨි පසංග
රාජා මිහනං දුට්ඨි පසංග,
සෙවෙථ පනතානි¹ සෙවෙතානි
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිතානුසංඝාතං.
- 73 මෙතං උපෙක්ඛං කරුණං විමුක්තිං
ආසෙවමානො මුදිතඤ්ඤා කාලෙ,
සංකප්පා ලොකෙන අවිරුජ්ඣමානො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිතානුසංඝාතං.
- 74 රාගඤ්ඤා දෝෂඤ්ඤා පහාය මොහං
සංකප්පා සංයොජනානි,
අසත්තං ජීවිතසංකප්පං
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිතානුසංඝාතං.
- 75 භජනං සෙවනං ව කාරුණිකං
තිකකාරණං දුට්ඨි පසංග,
අනාගතපඤ්ඤා අසුචි මත්තං
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිතානුසංඝාතං.

බ්‍රහ්මචරිතානුසංඝාතං නිවර්තං.

1-4

කසිභාරද්වාරපසාදනං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයෙ භගවා මගධෙසු විහරති දකුණිණිසමී.
එකතාලයං බ්‍රාහ්මණගාමෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන කසිභාරද්වාරපසාදනං
බ්‍රාහ්මණස්ස පඤ්ඤාමනානි නිකායස්ස පසාදනානි භොගානි වප්පකාලෙ.

අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තස්සමයං නිවාසෙත්වා පනතවිවරමාදය යෙන
කසිභාරද්වාරපසාදනං බ්‍රාහ්මණස්ස කම්මනො තෙනුපසංකම්. තෙන ඛො පන
සමයෙන කසිභාරද්වාරපසාදනං බ්‍රාහ්මණස්ස පරිවෙසනාවත්තති, අථ ඛො
භගවා යෙන පරිවෙසනා තෙනුපසංකම්, උපසංකම්ත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි,
අද්දසා ඛො කසිභාරද්වාරපසාදනං බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං පිණ්ඩායං ධීතං. දිස්වාන
භගවන්තං එතදවොච:

1. පනතානි - සිමු - 1-2,

අහං ඛො සමණ කසාමි ච වපාමි ච කසිකා ච වපිකා ච භුඤ්ජාමි
 කම්මෙ සමණ කසසසු ච වපසසු ච කසිකා ච වපිකා ච භුඤ්ජාමි.
 අහමි ඛො බ්‍රාහ්මණ කසාමි ච වපාමි ච කසිකා ච වපිකා ච භුඤ්ජාමි.

න ඛො පන මයං පසාමි ගොතමස්ස යුගං වා නභිගලං වා ඵාලං වා
 පාචනං වා බලිවද්දෙ වා, අථ ච පන භවං ගොතමො ඵවමාහ: අහමි ඛො
 බ්‍රාහ්මණ කසාමි ච වපාමි ච කසිකා ච වපිකා ච භුඤ්ජාමි, අථ ඛො
 කසිභාරදායො බ්‍රාහ්මණො භගවතං ගාථාය අරුකාමාසි:

76 කසසකො පටිජානාමි න ච පසාමි තෙ කසිං,
 කසිං නො පුඤ්ඤො බ්‍රාහ්මයථා ජාතොවු තෙ කසිං.

77 සද්ධා බීජං තපො වුට්ඨි පඤ්ඤා මෙ යුගන්ඛගලං,
 භීරි රිසා මනො යොතනං යති මෙ ඵාලපාචනං.

78 කායගුණො චිත්තගුණො ආහාරෙ උදරෙ යකො.
 සච්චං කරොමි නිද්දනං සොරච්චං මෙ පමොචනං.

79 විරියං මෙ ධුරධොරණං යොගකෙඛමාධිවාහනං,
 ගච්ඡති අනිවක්කනං යථ ගන්තො න යොචති.

80 ඵවමෙසා කසිකධා සා තොති අමතපථලා
 ඵතං කසිං කසිකාන සබ්බද්ධකා පමුච්චති.

අථ ඛො කසිභාරදායො බ්‍රාහ්මණො මහතියා කංසපාතියා පායාසං
 විචිඤ්ඤා භගවතො උපනාමෙසි, භුඤ්ජතු භවං ගොතමො පායාසං
 කසසකො භවං යං හි භවං ගොතමො අමතපථලං කසිං කසතිති.

81 ගාථාභිගීතං මෙ අභොජනෙය්‍යං
 සමපසාදං බ්‍රාහ්මණ නෙසධම්මො
 ගාථාභිගීතං පනුදන්ති බුද්ධා
 ධම්මෙ සති බ්‍රාහ්මණ වුත්තිරෙය්‍යා,

82 අඤ්ඤානං ව කෙවලිනං මහෙසී.
 ධීනාසවං කුක්කුචං වූපසන්තං,
 අනෙකන පානෙන උපට්ඨහස්ස
 ධෙත්තං හි තං පුඤ්ඤපෙට්ඨකං හොතිති

අථ කස්ස වාහං හො ගොතම ඉමං පායාසං දමමිති,

න ඛවාහං තං බ්‍රාහ්මණ පසාදී සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ
 සබ්බහමකෙ සසාමණ්‍යබ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුසාය යස්ස සො පායාසො
 භුක්තො සමො පරිණාමං ගවේජය්‍ය අඤ්ඤානු තථාගතස්ස වා තථාගත-
 සාවකස්ස වා, තෙන හි ත්වං බ්‍රාහ්මණ තං පායාසං අපහරිතෙ වා
 ජධෙධිති, අපපාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙහිති,

අථ ඛො කසිපාරාමාජො බ්‍රාහ්මණො තං පායාසං අපපාණකෙ උදකෙ
 ඔපිලාපෙසී. අථ ඛො සො පායාසො උදකෙ පකඨිත්තො විච්චිට්ඨායති
 විච්චිට්ඨායති සන්ධුපායති සමපඬුපායති, සෙය්‍යථාපි නාම ඵාලො
 දිවසසන්තත්තො උදකෙ පකඨිත්තො විච්චිට්ඨායති විච්චිට්ඨායති සන්ධුපායති
 සමපඬුපායති, එවමෙව සො පායාසො උදකෙ පකඨිත්තො විච්චිට්ඨායති
 විච්චිට්ඨායති සන්ධුපායති සමපඬුපායති,

අථ ඛො කසිපාරාමාජො බ්‍රාහ්මණො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජාතො
 යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤා උපසඤ්ඤා ත්වා හගවතො පාදෙසු සිරසා
 නිපතිත්වා හගතින්තං එතදවොච:

අභිකක්කන්තං හො ගොතම අභිකක්කන්තං හො ගොතම සෙය්‍යථාපි හො
 ගොතම නිකකුජ්ජනං වා උකකුජ්ජය්‍ය පටිවජ්ජන්තං වා විචරෙය්‍ය මූලාසස
 වා මග්ගං ආවිකක්කය්‍ය අනිකාරෙ වා තෙලපජ්ජන්තං ධාරෙය්‍ය චක්ඛු-
 මත්තො රූපානි දකඨිනතිති, එවමෙවං හොතො ගොතමෙන අනෙකපරියා-
 යෙන ධම්මො පකාසිතො ඵසාගං භවන්තං ගොතමං සරණං ගවජාථී
 ධම්මඤ්ච හික්ඛුසඤ්ඤා, ලහෙය්‍යාහං හොතො ගොතමස්ස සන්තිකෙ
 පඤ්ඤා, ලහෙය්‍යං උපසමාදන්ති.

අලස්ථ ඛො කසිභාරද්වාජො බ්‍රාහ්මණො භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජජං.
අලස්ථ උපසම්පදං, දච්චිරුපසම්පදෙනො ඛො පනායස්මා භාරද්වාජො එකො
වුපකට්ඨා අප්පමනො ආතාපී පඤ්ඤානො විහරනො න වීරසෙය්‍ය ව
යසකස්සාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති.

තදනුක්කරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා
සච්ඡිකස්මා උපසම්පජ්ජ වීභාසි. ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං
කරණියං නාපරං ඉක්ඛන්තායාති අබ්භඤ්ඤාසි අඤ්ඤාතරොච ඛො පනායස්මා
භාරද්වාජො අරහතං අහොසිති.

කසිභාරද්වාජසුභතං නිට්ඨිතං.

1--5

වුඤ්ඤාසුභතං

83 පුච්ඡාමි මුනිං පහුතපඤ්ඤං (ඉති වුඤ්ඤා කම්මාරපුත්තො)
බුද්ධං ධම්මස්සාමිං වීතතණ්හං
දීපදුක්කමං සාරපිනං පවරං
කති ලොකෙ සමණා තදිඛිත බුද්ධි.

84 චතුරො සමණා න පඤ්ඤාමත්ථී (වුඤ්ඤාති භගවා)
තෙ තෙ ආචිකරොමි සකඛිපුට්ඨා.
මග්ගජිනො මග්ගදෙසකො ච
මග්ගෙ ජීවති යො ව¹ මග්ගදුසි.

85 කං මග්ගජිනං වදන්ති බුද්ධා (ඉති වුඤ්ඤා කම්මාරපුත්තො)
මග්ගකඛාසී කථං අතුලොයා හොති,
මග්ගෙ ජීවති මෙ බුද්ධි පුට්ඨා
අථ මෙ ආචිකරොහි මග්ගදුසි.

1. තො ව-සිමු, 2

- 86 යො තිණ්ණකථං කථො වීසලො
නිබ්බානාභිරතො අනානුගිඤ්ඤා,
ලොකස්ස සදෙවකස්ස නෙතා
තාදිං මග්ගජිනං වදන්ති බුද්ධා.
- 87 පරමං පරමනති යොධ ඤාතො
අකාමාති විහජති ඉධෙව ධම්මං,
තං කඛ්ඛන්දං මුනිං අනෙජං
දුක්ඛං භික්ඛුනමාහු මග්ගදෙසිං.
- 88 යො ධම්මපදෙ සුදෙසිතෙ
මග්ගෙ ජිවති සඤ්ඤාතො සතීමා,
අනවජ්ජපදනි සෙවමානො
තතිං භික්ඛුනමාහු මග්ගජිවිං.
- 89 ඡදනං කතාන සුබ්බතානං
පකාමාදි කුලද්වයකො පගම්හො,
මායාවී අසඤ්ඤාතො පලාපො
පතිරූපෙන වරං ස මග්ගදුසි.
- 90 එතෙ ච පටිච්ඡක්ඛි යො ගහවෙයා
සුතවා අරියසාවකො සපඤ්ඤා
සබ්බෙ තෙ තාදියාති ඤාතො
ඉති දිසවා න භාපෙති තස්ස සද්ධා.
කථං හි දුට්ඨෙන අසම්පද්ධං
සුද්ධං අසුද්ධෙන සමං කරෙය්‍යාති.

විද්‍යාසූත්‍රය නිවර්තනං

1 -- 6

පරාභවසූත්‍රය

එවං මෙ සූතං: එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජේතවනෙ
අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ අථ බො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්ඛන්තාය
රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං ජේතවනං ඕහාසෙත්වා යෙන
හගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං
අට්ඨාසි. එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවතා හගවන්තං ගාථාය අර්ඤ්ඤාසි.

- 91 පරාභවනං පුරිසං මයං පුච්ඡාම ගොතමං,
හගවනං පුච්ඡමාගමෙ කිං පරාභවතො මුඛං.
- 92 සුවිජානො හවං භොති සුවිජානො පරාභවො,
ධම්මකාමො හවං භොති ධම්මදෙසසී පරාභවො.
- 93 ඉති භෙනං විජානාම පඨමො සො පරාභවො,
දුතියං හගවා බුහි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 94 අසන්නස්ස පියා භොනති සතෙන න කුරුතෙ පියං,
අසතං ධම්මං රොචෙති තං පරාභවතො මුඛං.
- 95 ඉති භෙනං විජානාම දුතියො සො පරාභවො,
තතියං හගවා බුහි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 96 නිද්දසීලී සභාසීලී අනුට්ඨාතා ච යො නරො,
අලසො කොඨපඤ්ඤාණො තං පරාභවතො මුඛං.
- 97 ඉති භෙනං විජානාම තතියො සො පරාභවො,
චතුස්සං හගවා බුහි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 98 යො මාතරං වා පිතරං වා ජිණ්ණිකං ගතයොධ්ධනං,
පහු සතො න හරති තං පරාභවතො මුඛං.
- 99 ඉති භෙනං විජානාම චතුස්සො සො පරාභවො,
පඤ්ඤාමං හගවා බුහි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 100 යො බ්‍රාහ්මණං වා සමණං වා අඤ්ඤං වාපි වණ්ඨධ්ධනං,
මුසාවාදෙන විඤ්ඤෙති තං පරාභවතො මුඛං.

- 101 ඉති හෙතං විජානාම පඤ්චමො සො පරාභවො,
ඡට්ඨමං භගවා චූඡි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 102 පඤ්චවිනො පුරිසො සහිරසෙඤ්ඤ සහොජනො,
එකො භුඤ්ජති සාදුති තං පරාභවතො මුඛං.
- 103 ඉති හෙතං විජානාම ඡට්ඨමො සො පරාභවො,
සත්තමං භගවා චූඡි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 104 ජාතිස්ථෙධො ධනස්ථෙධො ගොක්කස්ථෙධො ච යො නරො
සඤ්ඤතිං අතිමසෙඤ්ඤති තං පරාභවතො මුඛං.
- 105 ඉති හෙතං විජානාම සත්තමො සො පරාභවො,
අට්ඨමං භගවා චූඡි කිං පරාභවතො මුඛං,
- 106 ඉස්ථිඬුතො සුරාඬුතො අක්ඛිඬුතො ච යො නරො,
ලඞ්ඨං ලඞ්ඨං විනාසෙති තං පරාභවතො මුඛං.
- 107 ඉති හෙතං විජානාම අට්ඨමො සො පරාභවො,
නවමං භගවා චූඡි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 108 සෙහි දරෙහසනතුටෙයා චෙහියාසු පදිසසති,
දිසසති පරදරෙසු තං පරාභවතො මුඛං.
- 109 ඉති හෙතං විජානාම නවමො සො පරාභවො,
දසමං භගවා චූඡි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 110 අතීතයොබ්බතො පොසො ආනෙති තිබ්බරුක්ඛිං,
තස්සා ඉස්සා න සුපති තං පරාභවතො මුඛං.
- 111 ඉති හෙතං විජානාම දසමො සො පරාභවො,
එකාදසමං භගවා චූඡි කිං පරාභවතො මුඛං,

- 112 ඉක්ඛිසොඤ්ඤාං විකිරණං පුරිසං වාපි තාදිසං,
ඉක්ඛිසොඤ්ඤාං යාපෙති තං පරාභවතො මුඛං.
- 113 ඉති හෙතං විජානාම ඵකාදසමො සො පරාභවො,
ආදසමං හගවා මුඛි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 114 අපපභොගො මහාකණ්ණො ඛතතියෙ ජායතෙ කුලෙ,
සොධ රජ්ජං පඤ්ඤාති තං පරාභවතො මුඛං.
- 115 එතෙ පරාභවෙ ලොකෙ පණ්ඩිතො සමවෙක්ඛිය,
අරියො දසසන්ධිපතො ස ලොකං හජතෙ සිවනති.

පරාභව සුඤ්ඤාං හිට්ඨිකා.

1--7

වසල සුඤ්ඤා

එවං මෙ සුඤ්ඤාං ඵකං සමයං හගවා සාවකියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ, අථ ඛො හගවා පුබ්බන්තහ සමයං නිවාසෙත්වා
පක්ඛව්වරං ආදය සාවකියං පිණ්ඩිය පාවිසි. තෙන ඛො පන සමයෙන
අග්ගික භාරදවාජස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනෙ අග්ගි පජ්ජලිතො හොති ආහුති
පග්ගතිකා. අථ ඛො හගවා සාවකියං සපදනං පිණ්ඩියවරමානො යෙන
අග්ගික භාරදවාජස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකම්. අද්දසා ඛො
අග්ගික භාරදවාජො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං දුරතො'ව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන
හගවන්තං එතදවොච: තත්‍රෙව මුණ්ඩක තත්‍රෙව සමණක තත්‍රෙව වසලක:
තිව්ඤ්ඤිති.

එවං වුත්තෙ හගවා අග්ගික භාරදවාජං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:
ජානාසි පනාත්ථං බ්‍රාහ්මණ වසලං වා වසලකරණෙ වා ධම්මෙති,

නඛවාහං හො ගොතම ජානාමි වසලං වා වසලකරණෙ වා ධම්මෙ.
සාධු මෙ හවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු යථාහං ජානෙය්‍යං වසලං වා
වසලකරණෙ වා ධම්මෙති.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ සුඤ්ඤානි සාධුකං මනසි කරොති භාසිසාමිති.
එවං හොති ඛො අභිකභාරආපො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පච්චසොසී,
භගවා එතදවොච:

116 කොධනො උපනාහී ව පාපමකි ව යො නරො,
විපක්ඛාදිසි මායා වී තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.

117 එකජං වා දවීජං වාපි යොධ පාණානි හිංසති,
යසා පාණෙ දයා නත්ති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.

118 යො හත්ති පරිරුක්ඛති ගාමානි නිගමානි ව,
නිග්ගාහකො සමඤ්ඤානො තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති,

119 ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤා යං පරෙසං මමාධිනං,
ථෙය්‍යා ආදිනං ආදියති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.

120 යො හවෙ ඉණ්මාදය චුජ්ජමානො පලායති,
න හි තෙ ඉණ්මකිති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.

121 යො ටෙ කිඤ්චිකඛිකමානා පඤ්ඤා වජ්ජං ජනං,
හනත්වා කිඤ්චිකඛිකාදෙනි තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.

122 යො අත්තභෙත්තු පරභෙත්තු ධනභෙත්තු ව යො නරො,
සකිච්ඡට්ඨො මුසා බ්‍රුති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.

123 යො ඤාතිනං සබ්බානං වා දුරෙසු පතිදිසාති,
සහසා සමිපියෙන වා තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.

124 යො මාතරං වා පිතරං වා ජිණ්ණකං ගතයොධිනං,
පහු සතොනා න හරති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.

- 125 යො මානරං වා පිනරං වා භානරං හගිතිං සසුං,
හනති රොසෙති වාචාය තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 126 යො අසං පුච්ඡිතො සතො අනසම්මුසාසති,
පටිවජ්ජනෙන මනෙති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 127 යො කඤ්ඤා පාපකං කම්මං මා මං ජඤ්ඤාති ඉච්ඡති,
යො පටිවජ්ජනකම්මෙනො තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 128 යො වෙ පරකුලං ගන්තො භුක්වාන සුචිහොජනං,
ආගතං න පටිපුජෙති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 129 යො බ්‍රාහ්මණං වා සමණං වා අඤ්ඤා වාපි වණ්ඤකං,
මුසාවාදෙන වඤ්ඤති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 130 යො බ්‍රාහ්මණං වා සමණං වා හත්තකාලෙ උපට්ඨිතෙ,
රොසෙති වාචා න ව දෙති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 131 අසතං යොධ පබ්බුති මොහෙන පළිගුණධීතො,
කිඤ්ඤිකං නිජ්ඣිංසානො තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 132 යො වන්තානං සමුක්කංසෙ පරඤ්ඤා මවජානති,
නිහිතො සෙන මානෙන තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 133 රොසකො කදරියො ව පාපිච්ඡා මඤ්ඤි සයො,
අහිරිතො අනොත්තාපී තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 134 යො බුද්ධං පරිභාසති අථ වා තස්ස සාවකං,
පරිබ්බාජං ගහට්ඨං වා තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 135 යො වෙ අනරහා සතො අරහං පටිජානති,
වොරො සබ්බුහමකෙ ලොකෙ එස ඛො වසලාධිමො.
එතෙ ඛො වසලා වුජ්ඣා මයා වො යෙ පකාසිතා.

136 න ජව්වා වසලො හොති න ජව්වා හොති බ්‍රාහ්මණො,
කම්මනා වසලො හොති කම්මනා හොති බ්‍රාහ්මණො.

137 තදම්නාපි ජානාථ යථා මේදං නිදසස්නං,
වණ්ඩාලපුණ්ණො යොපාකො මානඛො ඉති විසසුතො,

138 යො යසං පරමං පණ්ණො මානඛො යං සුදුලලිහං,
ආගඤ්ජුං තසසුපට්ඨානං බන්ධියා බ්‍රාහ්මණා බහු.

139 සො දෙවයානමාරුයහ වීරජං සො මහාපථං,
කාමරාගං වීරාජේන්ධ්‍රා බ්‍රහ්මලොකුපගො අහු.

140 න නං ජාති නිවාරෙසි බ්‍රහ්මලොකුපපතියා,
අජකියකකුලෙ ජාතා බ්‍රාහ්මණා මත්තබ්බසුතො.

141 තෙ ව පාපෙසු කම්මෙසු අභිණ්ණමුපදිස්සරෙ,
දිට්ඨව ධම්මෙ ගාරයහා සම්පරායෙ ව දුග්ගතිං,
න තෙ ජාති නිවාරෙති දුග්ගච්ඡි ගරහාය වා.

142 න ජව්වා වසලො හොති න ජව්වා හොති බ්‍රාහ්මණො,
කම්මනා වසලො හොති කම්මනා හොති බ්‍රාහ්මණො.

එවං වුතෙහ අභිකභාරද්වාපො බ්‍රාහ්මණො හගවතං එතදවොච්ඡි

අභිකකතං හො ගොතම, අභිකකතං හො ගොතම, සෙය්‍යථාපි
හො ගොතම, නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය
මුලාසය වා මග්ගං ආටිකෙඛය්‍ය අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය
වකචුමනෙහා රූපානි දක්ඛන්ති. එවමෙව හොතා ගොතමෙන
අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං හවන්තං ගොතමං
සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඤ්ඤා. උපාසකං මං හවං
ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ඩුපෙන සරණං ගතන්ති.

වසලසුතං නිට්ඨිතං.

මෙතනසුතතං

- 143 කරුණිස මත්තසලෙන යං තං සත්තං පදං අභිසමෙව
සකෙකා උජ්ඣ ව සුජ්ඣ ව සුවචො වසා මුදු අනත්මානි.
- 144 සනතුසසකො ව සුභරො ව අපසකිචො ව සලලුකවුතති,
සන්තිඤ්ඤො ව නිපකො ව අපසගඛො තුලෙසු අනනුගිඤ්ඤො,
න ව බුද්ධං සමාවරෙ කිඤ්ඤි යෙන විඤ්ඤා පරෙ උපවදෙය්‍යං,
සුඛිනො වා ඛෙමිනො හොතතු සබ්බෙ සත්තා භවනතු
සුඛිත්තො
- 146 යෙ කෙවි පාණහුතස්සි තසා වා ථාවරා වා අනවසෙසා,
දීපා වා යෙ මහත්තා වා මජ්ඣමා රසසකාණුකපුලා.
- 147 දිට්ඨා වා යෙ ව අද්දිට්ඨා යෙ ව දුරෙ වසන්ති අවිදුරෙ,
භුතා වා සමාවෙසී වා සබ්බෙ සත්තා භවනතු සුඛිත්තො.

- 148 න පරො පරං නිකුබ්බට් නාතිමඤ්ඤට් කඤ්චි නං ක ඤ්චි
බ්‍යාරොසනා පටිසසඤ්ඤා නාඤ්ඤමඤ්ඤසා දුක්ඛමිවෙජ්ජයා.
- 149 මානා යථා නියං පුත්තං ආයුසා එකපුත්තමනුරුක්ඛි,
එවමි සබ්බභූතෙසු මානසං භාවයෙ අපරිමාණං
- 150 මෙත්තඤ්ඤා සබ්බලොකස්මිං මානසං භාවයෙ අපරිමාණං,
උදධං අධො ව නිරියඤ්ඤා අසම්බාධං අවෙරං අසපතනං,
- 151 නිට්ඨං චරං නිසිංහනා වා සයානො වා යාව තසස
විගතමිද්ධා
එතං සතිං අධිට්ඨෙය්‍යා බ්‍රහ්මමෙතං විහාරං ඉධමාහු,
- 152 දිට්ඨිඤ්ඤා අනුපගමම සීලවා දසසනෙන සම්පනෙනා,
කාමෙසු විනයො ගෙධං න හි ජාතු ගඛහසෙය්‍යං පුනරෙතීති.

මෙත්තසුත්තං නිට්ඨිතං.

1 - 9

හෙමවත්තසුත්තං

- 153 අජ්ජ ප ඡන්දරසො උපොසථො (ඉති සාතාගිරො යසෙඛා)
දිව්‍යා රතති උපට්ඨිතා
අනොමනාමං සාඤ්චරං
හඤ්ජසාමි ගොතමං
- 154 කච්චි මනො සුපඤ්චිතො (ඉති හෙමවතො යසෙඛා)
සබ්බභූතෙසු තාදිතො,
කච්චි ඉවෙඤ්ඤා අතිට්ඨෙ ව
සංකප්පසාමි වසිකතා.

155 මනො වසා සුපණ්හිතො (ඉති සාතාගිරො යකො)
 සබ්බභූතෙසු තාදිනො,
 අපො ඉට්ඨි අනිට්ඨි ව
 සබ්බජායා වසිකතා.

156 කච්චි අදිනං නාදියති (ඉති හෙමව්නො යකො)
 කච්චි පාණෙසු සඤ්ඤානො,
 කච්චි ආරා පමාදමා
 කච්චි ඤානං න ඊඤ්ඤිති.

157 න සො අදිනං ආදියති (ඉති සාතාගිරො යකො)
 අපො පාණෙසු සඤ්ඤානො,
 අපො ආරා පමාදමා
 බුද්ධො ඤානං න ඊඤ්ඤිති.

158 කච්චි මුසා න භණති (ඉති හෙමව්නො යකො)
 කච්චි න ඛිණ්ණප්පපො,¹
 කච්චි චෙහුතියං නාහ
 කච්චි සමං න භාසති.

159 මුසා ච සො න භණති (ඉති සාතාගිරො යකො)
 අපො න ඛිණ්ණප්පපො,¹
 අපො චෙහුතියං නාහ
 මනො අසං සො භාසති.

160 කච්චි න රජ්ජති කාමෙසු (ඉති හෙමව්නො යකො)
 කච්චි වික්ඛං අනාවිලං,
 කච්චි මොහං අතික්ඛනෙනා²
 කච්චි ධම්මෙසු චක්ඛමා.

161 න සො රජ්ජති කාමෙසු (ඉති සාතාගිරො යකො)
 අපො වික්ඛං අනාවිලං,
 සබ්බමොහං අතික්ඛනෙනා
 බුද්ධො ධම්මෙසු චක්ඛමා.

1. න ඛිණ්ණ ප්පපො - සිමු 2, නාඛිණ්ණ ප්පපො - පු.

2. අතික්ඛනෙනා - සිමු 2.

- 162 කච්චි විජජාය සමපනො (ඉති හෙමවතො යකො)
 කච්චි සංසුද්ධිවාරණො,¹
 කච්චිසස ආසවා ධීණා
 කච්චි නත්ති පුනබ්බවො.
- 163 විජජාය වෙව සමපනො (ඉති සාතාගිරො යකො)
 අරො සංසුද්ධිවාරණො,¹
 සබ්බසස ආසවා ධීණා
 නත්ති තසස පුනබ්බවො.
- 164 සමපනං මුත්තිනො විතං කම්මනා ව්‍යප්පරේන ච,
 විජජාවරණසමපනං ධම්මතො නං පසංසයි. *
- 165 සමපනං මුත්තිනො විතං කම්මනා ව්‍යප්පරේන ච,
 විජජාවරණසමපනං ධම්මතො අනුමොදයි. *
- 166 සමපනං මුත්තිනො විතං කම්මනා ව්‍යප්පරේන ච,
 විජජාවරණසමපනං හන්ද පසාම ගොතමි. *
- 167 එණිජබ්බං කිසං වීරං,² අප්පාහාරං අලොලුපං,
 මුත්තිං චනස්මිං කුමායනං එහි පසාම ගොතමි.
- 168 සීහංවෙකවිරං නාගං කාමෙසු අනපෙකවිනං,
 උපසංකම්ම පුච්ඡාම මච්චුපාසා පමොවනං.
- 169 අකුක්කාරං පච්ඡකාරං සබ්බධම්මාන පාරගං,
 බුද්ධං වෙරහයාතීතං මයං පුච්ඡාම ගොතමි.
- 170 කිසමිං ලොකො සමුප්පනො (ඉති හෙමවතො යකො)
 කිසමිං කුබ්බති සත්ථවං.
 කිසස ලොකො උපාදය
 කිසමිං ලොකො විහංගෙති.

1. සංසුද්ධිවාරණො සිමු 2,
 * සාම පොසකෙ නත්ති,

2. වීරං සිමු 2.

- 171 ඡසසු ලොකො සමුප්පන්නො (හෙමවකාති හගවා)
ඡසසු කුබ්බති සත්ථං,
ඡන්තමෙව උපාදය
ඡසසු ලොකො විහඤ්ඤති.
- 172 කතමං තං උපාදනං යත් ලොකො විහඤ්ඤති,
නිය්‍යානං පුළුකො බ්‍රැහ්මි කරං දුක්ඛා පමුච්චති.
- 173 පඤ්ඤා කාමගුණා ලොකෙ මනො ඡට්ඨා පමොදිතා,
එත් ඡන්දං විරාජෙත්වා එවං දුක්ඛා පමුච්චති.
- 174 එතං ලොකස්ස නිය්‍යානං අක්ඛාතං වො යථා තථං,
එතං වො අහමක්ඛාමි එවං දුක්ඛා පමුච්චති.
- 175 කො සුඛං තරති ඔසං කො සුඛං තරති අණ්ණං,
අප්පතිට්ඨං අනාලමො කො ගමභීරෙ න සීදති.
- 176 සබ්බද්‍ය සිලසම්පන්නො පඤ්ඤවා සුසමාහිතො,
අරක්ඛන්තවිතා සතිමා ඔසං තරති දුක්ඛරං.¹
- 177 චිරකො කාමසඤ්ඤය සබ්බසංයොජනාතිගො,
නනදී භව පරික්ඛිණො සො ගමභීරෙ න සීදති.
- 178 ගමභීරපඤ්ඤං නිපුණත්ථදස්සිං
අකිඤ්ඤිතං කාමභවෙ අසන්තං,
තං පසස්ස සබ්බධි විප්පමුත්තං
දිබ්බෙ පරෙ කමමානං මහෙසිං.

1. දුක්ඛරං - සිමු 2.

- 179 අනොමනාමං නිපුණස්ථිතිං
පඤ්ඤාදදං කාමාලයෙ අසත්තං
තං පසස්ථි සබ්බවිදුං සුමෙධං
අරියෙ පථෙ කමමානං මහෙසිං.
- 180 සුද්ධිං වත නො අජ්ඣ සුප්පභාතං සුච්ඡිධිං,¹
යං අද්දසාම සමුද්ධං ඔසති ණණමනාසවං.
- 181 ඉමෙ දසසත්තා යකඛා ඉද්ධිමනෙතා යසස්සිනො,
සබ්බං තං සරණං යනති නිං නො සත්ථා අනුත්තරො.
- 182 තෙ මයං විවරිස්සාම ගාමා ගාමං නගා නගං,
නාමස්සමානා සමුද්ධං ධම්මස්ස ච සුධම්මතනති.

හෙමවනසුඤ්ඤානං නිධ්දිතං.

1-10

ආලවකසුඤ්ඤානං

එවං මෙ සුඤ්ඤානං: එකං සමයං භගවා ආලවිසං විහරති ආලවකස්ස
යකඛස්ස භවතො අථ ඛො ආලවකො යකඛා යෙන භගවා තෙත්ථප-
සඛාමි, උපසඛාමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: නිකඛම සමණාති.

සාධාචුසොති භගවා නිකඛමී,
පවිස සමණාති,
සාධාචුසොති භගවා පාවිසි,

දුතියමි ඛො ආලවකො යකඛා භගවන්තං එතදවොච. නිකඛම
සමණාති,

සාධාචුසොති භගවා නිකඛමී,
පවිස සමණාති,
සාධාචුසොති භගවා පාවිසි,

1. සුච්ඡිධිං - පිටු 2.

තනියමි ඛො ආලවකො යකෙඛා හගවන්තං එතදවොච: නිකඛම සමණාති,

සාධාචුසොති හගවා නිකඛමි,
පටිස සමණාති,
සාධාචුසොති හගවා පාටිසි,

චතුස්සමි ඛො ආලවකො යකෙඛා හගවන්තං එතදවොච: නිකඛම සමණාති,

නබ්වාහං තං ආචුසො නිකඛමිස්සාමි යං තෙ කරණියං තං කරොහිති,

පඤ්ඤං තං සමණ පුළ්ඤ්ඤාමි, සවෙ මෙ න ව්‍යාකරිස්සාමි චිත්තං වා තෙ ඛිපිස්සාමි. හදයං වා තෙ ඵාලෙස්සාමි, පාදෙසු වා ගහෙත්වා පාරගඛකාය ඛිපිස්සාමිති,

නබ්වාහං තං ආචුසො පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුත්තකෙ සසමණොභමණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය යො මෙ චිත්තං වා ඛිපෙය්‍ය හදයං වා ඵාලෙය්‍ය පාදෙසු වා ගහෙත්වා පාරගඛකාය ඛිපෙය්‍ය, අපි ච කං ආචුසො පුළ්ඤ්ඤාමි, යදකඛිසිති.

අථ ඛො ආලවකො යකෙඛා හගවන්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

183 කිං සුඛ චිත්තං පුරිසස්ස සෙට්ඨං
කිං සු සුචිණ්ණං¹ සුඛමාවහාති,
කිංසු හවෙ සාදුතරං² රසානං
කථං ජීවිං ජීවිතමාහු සෙට්ඨං.

184 සද්ධිධ චිත්තං පුරිසස්ස සෙට්ඨං
ධම්මො සුචිණ්ණො සුඛමාවහාති
සච්චං හවෙ සාදුතරං රසානං
පඤ්ඤාජීවිං ජීවිතමාහු³ සෙට්ඨං.

185 කථං සු තරති ඔසං කථං සු තරති අණ්ණං වං,
කථං සු දුක්ඛං අච්චති කථං සු පරිසුර්ඤති,

1. සුචිණ්ණං සිච්ච 2,
2. සාදුතරං - සු. සා.
3. ජීවිතමාහු - සු.

- 186 සද්ධාය තරති ඔසං අසමාදෙන අණ්ණවං,
විරියෙන දුක්ඛමච්චති¹ පඤ්ඤාය පරිසුජ්ඣති.
- 187 කථං සු ලහතෙ පඤ්ඤං කථං සු විජුතෙ ධනං,
කථං සු කිත්තිං පපෙයාති කථං මිත්තානි ගණ්ඨි.
අසමා ලොකා පරං ලොකං කථං පෙව්ව න සොවති.
- 188 සද්දුග්ගානා අරහතං ධම්මං නිබ්බානපතියා,
සුඤ්ඤාය ලහතෙ පඤ්ඤං අසමනෙතා විචක්ඛණො.
- 189 පතිරුපකාරි ධුරවා උට්ඨාතා විජුතෙ ධනං,
සව්වෙන කිත්තිං පපෙයාති දදං මිත්තානි ගණ්ඨි.
- 190 යසෙසතෙ චතුරො ධම්මා සද්ධස්ස සරමෙසිනො,
සව්වං ධම්මො ධිති වාගො ස වෙ පෙව්ව න සොවති.
- 191 ඉඬ්ඤ අඤ්ඤාපි පුච්ඡස්ස පුච්ඡ සමණව්‍රාහ්මණො,
යදි සව්වා දමා වාගා ඛන්තාහිනො යා විජ්ජති.
- 192 කථං නු දුති පුච්ඡස්සං පුච්ඡ සමණව්‍රාහ්මණො,
යො හං අජ්ජ පජානාමි යො වජ්ඣො සමපරාධිකො.
- 193 අසාය වත මෙ බුද්ධො වාසායා' ළව්විමාගමී,
යො හං අජ්ජ පජානාමි යත්ත දිත්තං මහස්සලං.
- 194 යො අහං විචරිස්සාමි ගාමා ගාමං පුරාපුරං,
නමස්සමානො සමබුද්ධං ධම්මස්ස ව සුධම්මතන්ති.

1. දුක්ඛං අවෙච නි - සිවු 2.

එවිට වුණේ ආලෝකය යනේ හඟවන එතරුවාව. අභිකාශනා හෝ ගෞතම, අභිකාශනා හෝ ගෞතම, සෙය්‍යථාපි හෝ ගෞතම නිකායාදීන් වා උපදේශනය පවිත්‍රයා වා විවරයා මුලිකයා වා මහා ආවිකේශයා අනිකාර වා තෙලපජ්ජානා ධාරයා වනුමනේ රූපානි දකින්නේ, එවිටම හොඳ ගෞතමේ අනෙකපරිශායෙන ධර්මය පකාසිතො, එයා හඟවන ගෞතම සරණ ගියාමී, ධර්මයෙහි හිතවුන් සිටියා. උපාසක ම. හව. ගෞතමා ධාරතු අජ්ජනං පාණ්ඩුපෙන සරණ ගත්තේ.

ආලෝකසායනය නිවැරදි.

1-11

විජයසායනය

- 195 වර. වා යදි වා නිවැරදි නිසිනේ උද වා සය., සමමයෙහි පසාරෙහි එයා කායසය ඉ ඤානා.
- 196 අධි නිහාර සංයුතො තවමංසාවලෙපනො, ජවියා කායො පවිත්‍රයෙකා යථාගතා න දියති.
- 197 අනුපුරාදරපුරො යකපෙළසා වනිනො, හදයසය පපාසයා වකකසා පිහකසා ව.
- 198 සිංහානිකාය ධෙළසා සෙදසා මෙදසා ව, ලොහිතසා ලසිකාය පිහකසා ව වසාය ව.
- 199 අභය නවති යොතෙහි අසුචි සවති සබ්බද, අකම්මො අකම්මො කණ්ණිකා කණ්ණිකො.
- 200 සිංහානිකා ව නාසානො මුඛෙන වමනෙ' කද, පිහක සෙමයෙහි වමති කායමො සෙදජලිකා.
- 201 අභය සුපිර. සිස. මහාසුඤ්ඤා පුරිත., සුභතො න. මහාසුඤ්ඤා ආවිජ්ජාය පුරකිතො.

- 202 යදව යො මනො සෙති උඤ්ඤාමානො විනිලකො,
අපවිඤ්ඤා සුසානසමිං අනපෙක්ඛා භොතති ඤානයො.
- 203 බාදනති නං සුවාණා ව සිගාලා ව වකා කිමි,
කාකා ගිජ්ඣා ව බාදනති යෙ වඤ්ඤා සතති පාණිනො.
- 204 සුඤ්ඤාන බුද්ධිවචනං භික්ඛු පඤ්ඤාණවා ඉධ,
යො ඛො නං පරිජානාති යථාභූතං භි පසසති.
- 205 යථා ඉදං තථා එතං යථා එතං තථා ඉදං,
අජ්ඣන්තඤ්ච බහිඤ්ඤා ව කායෙ ඡන්දං විරාජයෙ.
- 206 ඡන්දරාගවීරකොනා යො භික්ඛු පඤ්ඤාණවා ඉධ,
අජ්ඣන්තා අමතං සතතිං නිබ්බානං¹පද මච්ඡන්තං.
- 207 දිපාදකො යං අසුචි දුග්ගතොකො පරිහීරති,²
නානා කුණප පරිපුරො විසසවකො තතො තතො.
- 208 එතාදිසෙන කායෙන යො මඤ්ඤා උණ්ණමෙනවෙ,
පරං වා අවජානෙය්‍ය කිමඤ්ඤානු අදසසනාති.

විජයසුඤ්ඤානං නිවසිතං.

1-12

මුනි සුඤ්ඤානං

- 209 සක්ඛවානො භයං ජාතං නිකෙතා ජායතෙ රජො,
අනිකෙතමසක්ඛිවං එතං වෙ මුනිදස්සනං.
- 210 යො ජාතමුච්ඡිජ්ජ න රොපයෙය්‍ය
ජායන්තමස්ස නානුප්පට්ඨෙට්ඨ,
තමාහු එතං මුනිනං වරතතං
අඤ්ඤාති යො සතතිපදං මහෙසි.

1. නිබ්බානං-ම.

2. පරිජානං-ම.

- 211 සංකාය වස්තුව පහාය ධර්ම.
සිතෙහ මයා නානුපට්ඨෙවස්,
ස වෙ මුනි ජාතිකයනදස්සි
තත්තං පහාය න උපෙති සංකං.
- 212 අඤ්ඤාය සංකානි නිවේසනානි
අනිකාමයං අඤ්ඤාතරමපිනෙසං,
ස වෙ මුනි විතගෙධො අභිඤ්ඤා
නායුහති පාරගතො හි භොති.
- 213 සංකාහිභං සංකවිදං සුමධං.
සංකෙසු ධම්මෙසු අනුපලිකං,
සංක ඤ්ඤාතං තණ්හකං විමුක්තං
තං වාපි ධරා මුනිං³ වෙදයන්ති.
- 214 පඤ්ඤාබලං සිලවතුපපන්නං
සමාහිතං ක්කාමාරතං සනිමං,
සංකාපමුක්තං අබ්ලං අනාසවං
තං වාපි ධරා මුනිං³ වෙදයන්ති.
- 215 එකං වරතං මුනිං අප්පමෙතං
නිසුපසංසාසු අවෙධමානං,
සිහංව සද්දෙසු අසන්නසන්නං
වාතංව ජාලමහි අසජ්ජමානං,
පද්මං ව තොයෙන අලිප්පමානං
තෙතාරමඤ්ඤාසමනඤ්ඤා නොයං
තං වාපි ධරා මුනිං³ වෙදයන්ති.
- 216 යො ගාහණෙ උමෙහාරිවාහිජායති
යසම් පරෙ වාචාපරියනං වදන්ති,
තං විතරාගං සුසමාහිතිජ්ජයං
තං වාපි ධරා මුනිං වෙදයන්ති.

1. මුනි-මෙස.

2. මෙවසංකාය-සි. යා

- 217 යො වෙ ධීතකො නසරංව උජ්ජං
පිගුච්ඡති කමමහි පාපකෙහි,
විමංසමානො විසමං සමඤ්ඤා
තං වා පි ධීරා මුනිං වෙදයනති.
- 218 යො සඤ්ඤානකො න කරොති පාපං
දහරො ව මජ්ඣිමො ව¹ මුනි යතකො,
අරොසනෙයොසා සො න රොසෙති කඤ්ඤි
තං වාපි ධීරා මුනිං වෙදයනති.
- 219 යදග්ගතො මජ්ඣිකො සෙසතො වා
පිණ්ඩං ලහෙථ පරදතතුපජීවි,
නාලං ථුතුං නොපි හිපව්වවාදී
තං වාපි ධීරා මුනිං වෙදයනති.
- 220 මුනිං චරතං චීරතං මෙථුනකමා
යො යොබ්බනෙන උපනිබ්ඤ්ඤෙන කථවි,
මදපපමාදු චීරතං විපපමුක්ඛං
තං වාපි ධීරා මුනිං වෙදයනති.
- 221 අඤ්ඤාය ලොකං පරමසුද්ධසිං
මසං සමුද්දං අතිතරිය තාදිං,
තං ජිනසග්ගං අසිතං අනාසවං
තං වාපි ධීරා මුනිං වෙදයනති.
- 222 අසමා වුභො දුරවිහාරවුත්තිතො
ගිහී දුරපොසි අමමො ව සුබ්බකො,
පරපාණරොධාය ගිහී අසඤ්ඤානො
නිව්චං මුනි රතඛති පාණිනො යතො.
- 223 සිඛි යථා නිලගිවො විහබ්බමො
හංසස්ස නොපෙති ජවං කුද්වනං,
ඵවං ගිහී නානුකරොති හිතඛුනො
මුනිනො විවික්ඛස්ස වනමහි ක්ඛායතොති.

මුනිසුඤ්ඤානං නිව්ඤ්ඤානං

උරගවග්ගො පඨමො

තසුද්දනං:

උරගො ධර්මයො වෙව විසාණඤ්ඤා තථා කසී,
වුද්ද පරාගවො වෙව වසලො මෙත්තභාවනා.
සාතාගිරො ආලවකො විජයො ව තථා මුනි,
ආදායෙතානි සුඤ්ඤානි උරගවග්ගොති වුවවති,

1. මෙකපාඨ-සි-යා

2. චූළචගෙගා

2-1

රතනසූතකං

- 224 යානිධි භූතානි සමාගතානි
භූතානි වා යානි ව අනුලිංකා,
සංඛිඛිඛි භූතා සුමනා භවනා
අපාරිස සකකච්ච සුභතා භාසිතං.
- 225 තස්මා හි භූතා නිසාමෙථ සංඛි
මෙතතං කරොථ මානුසියා පජාය,
දිවා ව රතනා ව හරන්ති යෙ ඛලි.
තස්මා හි නෙ රකඛථ අපාරිතතා.
- 226 යං කිංකරි වීතතං ඉධ වා හුරං වා
සග්ගෙසු වා යං රතනං පඤ්ඤං,
න නො සමං අත්ති තථාගතෙන
ඉදම්භි බුද්ධා රතනං පඤ්ඤං.
එතෙන සචෙචන සුචස්සි භොතු.
- 227 ඛයං වීරාගං අමතං පඤ්ඤං
යද්දකිනා සකායමුනි සමාහිතො,
න තෙන ධම්මෙන සමස්සි කිංකරි
ඉදම්භි ධම්මෙ රතනං පඤ්ඤං.
එතෙන සචෙචන සුචස්සි භොතු.
- 228 යං බුද්ධසංවේසා පරිවර්ණස්සි සුචි.
සමාධි මානනකරිකඤ්ඤමාහු,
සමාධිනා තෙන සමො න විජ්ජති
ඉදම්භි ධම්මෙ රතනං පඤ්ඤං.
එතෙන සචෙචන සුචස්සි භොතු.
- 229 යෙ පුග්ගලා අට්ඨසතං පසස්සා
විතතාරි උතානි යුගානි භොතති,
තෙ දකඛිණියා සුගතස්ස සාවකා
එතෙසු දිනතානි මහපඨලානි,
ඉදම්භි සංඛිඛි රතනං පඤ්ඤං.
එතෙන සචෙචන සුචස්සි භොතු.

- 230 යෙ සුප්පයුතො මනසා දලෙඝන
නික්කාමිනො ගොතම සාසනමභි
තෙ පතතිපතතා අමතං විගයහ
ලද්ධා මුදා නිබ්බුතීං භුක්ඤ්ජානා
ඉදමපි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
එතෙන සංවෙචන සුවඤ්ඤානං භොතු.
- 231 යථිඤ්ඤානො පඤ්ඤානො සියා
චතුර්ධා වාතෙහි අසම්ප්පාදිතො,
තඤ්ඤානං සප්පරිසං වදාමි
යො අරියසංවෘතී අවෙචන පසංසි,
ඉදමපි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
එතෙන සංවෙචන සුවඤ්ඤානං භොතු.
- 232 යෙ අරියසංවෘතී විභාවයනති
ගම්මරපකෙඤ්ඤාන සුදෙසිතානි
කිංකරාපි තෙ භොතති භුසංප්පාදිතා
න තෙ හවං අට්ඨමං ආදියනති,
ඉදමපි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
එතෙන සංවෙචන සුවඤ්ඤානං භොතු.
- 233 සභාවසං දසසනසම්පදය
තයසසු ධම්මා ජහිතා හවන්ති,
සක්කායදිට්ඨි විවිකිච්ඡිකඤ්ඤා
සිලබ්ධතං වාපි යද්ධං කිංකරී,
චතුර්ධායෙහි ව විප්පමුඤ්ඤානා
ජ වාහිඨානානි අහංඛො කාතුං
ඉදමපි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
එතෙන සංවෙචන සුවඤ්ඤානං භොතු.
- 234 කිංකරාපි යො කම්මං කරොති පාපකං
කායෙන වාචා උද චෙතසා වා
අහංඛො යො තස්ස පටිච්ඡාදය
අහංඛො දිට්ඨිපදස්ස වුත්තා,
ඉදමපි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
එතෙන සංවෙචන සුවඤ්ඤානං භොතු.

- 235 වනපභග්ගො යථා උපසින්නො
ගිම්හානමාසෙ පඨමස්මිං ගිම්හෙ,
තප්පමං ධම්මවිරං අදෙසයි
නිබ්බානගාමීං පරමං භික්ඛාය,
ඉද්ධි බුද්ධං රතනං පඤ්ඤං
ඵතෙන සංවේන සුච්ඡිං හොතු.
- 236 වරො වරඤ්ඤං වරදො වරාහරො
අනුක්කරො ධම්මවිරං අදෙසයි
ඉද්ධි බුද්ධං රතනං පඤ්ඤං
ඵතෙන සංවේන සුච්ඡිං හොතු.
- 237 ඛේණං පුරාණං නවං නඤ්ඤිං සමභවං
වීරක්ඛචික්ඛා ආයතීකෙ භවස්මිං,
තෙ ඛේණඛේණං අවිරුද්ධච්ඡිද්ධං
නිබ්බානං ධරා යථායම්පදීපො,
ඉද්ධි සංඛ්ඤා රතනං පඤ්ඤං
ඵතෙන සංවේන සුච්ඡිං හොතු.
- 238 යානිධි භුතානි සමාගතානි
භුතොති වා යානි ව අනුලිංකෙ,
තථාගතං දෙවමනුස්සපුජිතං
බුද්ධං නමස්සාම සුච්ඡිං හොතු.
- 239 යානිධි භුතානි සමාගතානි
භුතොති වා යානි ව අනුලිංකෙ,
තථාගතං දෙවමනුස්සපුජිතං
ධම්මං නමස්සාම සුච්ඡිං හොතු.
- 240 යානිධි භුතානි සමාගතානි
භුතොති වා යානි ව අනුලිංකෙ,
තථාගතං දෙවමනුස්සපුජිතං
සංඛ්ඤා නමස්සාම සුච්ඡිං හොතු.

රතනසුඤ්ඤානං නිවර්තනං.

ආමග්ගසූතං

- 241 සාමාකච්ඡිදුලකච්ඡිතකානි ච
පක්කපථලං මූලපථලං ගච්ඡලං,
ධම්මෙන ලභං සත්මසාමානා¹
න කාමකාමා අලිකං ගණන්ති.
- 242 යදසාමානො සුකතං සුනිච්ඡිතං
පරෙහි දිත්තං පයතං පඤ්ඤං,
සාලිතමත්තං පරිභුඤ්ඤාමානො
යො භුඤ්ඤති කසප ආමග්ගකං.
- 243 න ආමග්ගෙකො මම කප්පතීති
ඉවෙච්ච තං භාසසි බ්‍රහ්මබ්‍රහ්ම,
සාලිතමත්තං පරිභුඤ්ඤාමානො
සකුන්තමංසෙහි සුසංඛතෙහි,
පුට්ඨාමි තං කසප එතමස්මං
කථංපකාරො තච ආමග්ගෙකො.
- 244 ජාණාතිපාතො විධිප්පදබ්‍රහ්මකං
ථෙය්‍යං මුසාවාදෙ නිකති වඤ්චනානි,
අප්පකුන්තකුන්තං පරදුරසෙවනා
එසාමග්ගෙකො න හි මංසගොජනං.
- 245 යෙ ඉධ කාමෙසු අසඤ්ඤානා ජනා
රසෙසු ගිඤ්ඤා අසුචිකම්පසිනා,²
නස්සිකදිට්ඨි විසමා දුරත්තයා
එසාමග්ගෙකො න හි මංසගොජනං.
- 246 යෙ ලුබ්භා දුරුණා පිට්ඨිමංසිකා,
මිත්තදුතො නිකකරුණා තිමානිතො
අද්‍යනසිලා න ච දෙනති කසපි
එසාමග්ගෙකො න හි මංසගොජනං.

1. සත්මසාමානා යි PTS, සත්මසමානා-ස.

2. අසුචිභාවමසින-ම

247 කොට්ඨාස මදෙ ඵමෙතා පච්චුට්ඨාපනා ව
මායා උසුයා හසසමුසසයො ව,
මානාතිමානො ව අසබ්බි සක්ඛො
ඵසාමග්ගෙධා න හි මංසභොජනං.

248 යෙ පාපසීලා ඉණ්සාතසුචකා
වොහාරකූටා ඉධ පාටිරුපිකා
නරාධමා යෙ'ධ කරොන්ති කිබ්බිසං
ඵසාමග්ගෙධා න හි මංසභොජනං.

249 යෙ ඉධ ජාණේසු අසඤ්ඤානා ජනා
පරෙසමා'දය විහෙසමුය්‍යනා,
දුස්සීලොද්ද ඵරුසා අනාදරා
ඵසාමග්ගෙධා න හි මංසභොජනං.

250 ඵතෙසු ගිඤ්ඤා විරුද්ධාතිපාතිනො
නිවුට්ඨාසනා පෙව්ව තමං වජන්ති යෙ,
ජතන්ති සත්තා නිරයං අවංසිරා
ඵසාමග්ගෙධා න හි මංසභොජනං.

251 න මච්ඡමංසං නානාසකකං
න නඤ්ඤං න මුණ්ඩං ජටාජලලං
බරාජිනාති නාඤ්ඤානසසුභසෙවනා වා
යෙ වාපි ලොකෙ අමරා බහු තපා
මනනා'හුති යඤ්ඤමුතුපවෙසනා
සොධෙත්ති මව්වං අවිති ණණකඛං.

252 සොතෙසු ගුණො විදිතිජ්ඣියො වරෙ
ධමෙම ධීතො අජ්ජවමඤ්ඤෙ රතො,
සඤ්ඤාතිගො සබ්බදුක්ඛපපතීනො
න ලිප්පති¹ දිට්ඨසුතෙසු ධිරො.

1. ලිප්පති-සා.

253 ඉවෙවතමස්මිං හගවා පුනප්පුනං
අසකිසි නං¹ වෙදයි මනනපාරගු,
චිත්තාභි ගාථාභි මුනිපකාසයි
නිරාමගකො අසිතො දුරන්තයො.

254 සුඤ්ඤාන බුද්ධස්ස සුභාසිතං පදං
නිරාමගකං සබ්බද්ධකං පවුද්ධං,
නිවමනො වජ්ඣි තථාගතස්ස
තස්මෙව පබ්බජ්ජමරොවයිස්වාති.

ආමග්ගසූතං නිව්ඤ්ඤං.

2 - 3

හිරිපුතං

255 හිරිං තරතං විජිගුච්ඡමානං
සබ්බා හමස්මි² ඉති භාසමානං,
සයනානි කමමානි අනාදියනං
නෙ සො මමනති ඉති තං විජ්ඣය්.

256 අනන්තයං පියං වාවං යො මිනෙස්ස පකුබ්බති,
අකරොන්තං භාසමානං පරිජානන්ති පණ්ඩිතා.

257 න සො මිනෙසා යො සද්ද අප්පමනෙසා
හෙද සකිති රක්ඛමෙවානුපසි,
යස්මිංකු සෙති උරසිව පුනෙසා
ස වෙ මිනෙසා යො පරෙහි අහෙජේජා

258 පාමුජ්ජකරණං යානං පසංසාවහනං සුඛං,
ඵලානිසංයො භාවෙති වහනො පොරිසං ධුරං.

259 පටිවෙකරසං පිඤ්ඤා රසං උපසමස්ස ව,
නිද්දරො හොති නිප්පාපො ධම්මපිති රසං පිබ්බති.

හිරිපුතං නිව්ඤ්ඤං.

1. තං-මු.

2. සවාහමස්මි-මජ්ඣං.

මධ්‍යලසුතනං

එවි. මෙ සුතං: එකං සමයං. හගවා සාවතීයං. වීහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකසය ආරාමෙ. අපි බො අඤ්ඤානරා දෙවතා අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණං කෙවලකසං ජේතවනං. ඔහාසෙතො යෙන හගවා තෙනුපසබ්බමී, උපසබ්බමීතො හගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨාසි, එකමන්තං යිතා බො සා දෙවතා හගවන්තං ගාථාය අරුඤ්ඤාසි.

260 බහු දෙවා මනුසසා ව මධ්‍යලානි අවිත්තසු,
ආකඛමානා සොභානං බුඬි මධ්‍යල මුක්තමං.

261 අසෙවනා ව බාලානං පණ්ඩිතානඤ්ඤා සෙවනා,
පුජා ව පුජනීයානං එතං මධ්‍යලමුක්තමං.

262 පතිරුපදෙසවාසො ව පුබ්බෙ ව කතපුඤ්ඤානං,
අත්තසම්මාපණ්ඩි ව එතං මධ්‍යලමුක්තමං.

263 බාහුසව්වඤ්ඤා සිත්ඤ්ඤා වීතයො ව සුසිකච්ඡො,
සුභාසිතා ව යා වාචා එතං මධ්‍යලමුක්තමං.

264 මාතෘපිතු උපවිසානං පුත්තදුරස්ස සබ්බගො,
අනාකුලා ව කම්මන්තා එතං මධ්‍යලමුක්තමං.

265 දුතඤ්ඤා ධම්මවරීයා ව ඤාතකානඤ්ඤා සබ්බගො,
අනවජ්ජාති කම්මොති එතං මධ්‍යලමුක්තමං.

266 ආරුති වීරති පාපා මජ්ජපානා ව සඤ්ඤාමො,
අපමාදො ව ධම්මෙසු එතං මධ්‍යලමුක්තමං.

267 ගාරවො ව නිවාතො ව සනතුට්ඨි ව කතඤ්ඤානං,
කාලෙන ධම්මසවණං එතං මධ්‍යලමුක්තමං.

- 268 බන්ධි ව යොව්වසසනා සමණානඤ්ච දසසනං,
කාලෙන ධම්මසාකච්ඡා එතං මඩගලමුත්තමං.
- 269 තපො ව බ්‍රහ්මවරියඤ්ච අරියසම්මානදසසනං,
නිබ්බානසංචිකිරියා ව එතං මඩගලමුත්තමං.
- 270 ඵ්ඛද්ධස්ස ලොකධම්මෙහි විත්තං යසස න කම්පති,
අයොකං විදජ්ඣා ඛෙමං එතං මඩගලමුත්තමං.
- 271 එතාදිසානි කත්වාන සබ්බස්මිං මපරාජිතා,
සබ්බස්මිං යොජ්ඣං ගච්ඡන්ති තං තෙසං මඩගලමුත්තමන්ති.

මඩගලසුත්තං නිවර්තනං

2 - 5

සුචිලොම සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ගයායං විහරති ටංකිතමඤ්ච සුචි-
ලොමස්ස යකඛස්ස භවිතො. තෙන ඛො පන සමයෙන ඛරො ව යකඛො
සුචිලොමො ව යකඛො භවිතො අවිදුරෙ අතික්කමන්ති.

අථ ඛො ඛරො යකඛො සුචිලොමං යකඛං එතදවොච; එසො
සමණොති: නෙසො සමණො සමණකො එසො. යාච ජානාමි යදි වා
සො සමණො යදි වා සමණකොති.

අථ ඛො සුචිලොමො යකඛො යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි,
උපසඬකමිත්වා භවිතො කායං උපනාමෙසි.

අථ ඛො භගවා කායං අපනාමෙසි,

අථ ඛො සුචිලොමො යකඛො භවිතො එතදවොච,

භායසි මං සමණාති.

නඬවාහනං ආවුසො භායාමි, අපි ව තෙ සම්මසො පාපකොති.

පඤ්ඤා තං සමණ පුඤ්ඤාමි සම්ම මෙ න ව්‍යාකරිස්සසි විත්තං වා තෙ
බ්බිස්සාමි හදයං වා තෙ ඵාලෙස්සාමි පාදෙස්ස වා ගහෙත්වා පාරගඬ්ඨාය
බ්බිස්සාමිති.

න ඛවාහං තං ආවුසො පසාථී, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සබ්බමකෙ සසාමසබ්බාහමඡියා පජාය සදෙවමනුසාය යො මෙ විහං
වා බිපෙය්‍ය හදයං වා ඵාලෙය්‍ය පාදෙසු වා ගහෙකා පාරගඛයාය බිපෙය්‍ය,
අපි ව කං අවුසො පුච්ඡ යදකඛිබ්බිති.

අථ ඛො සුචිලොමො යකෙඛා භගවතං ගාථාය අජ්ඣහාමි:

272 රාගො ව දෙසො ව කුතොතිදනා
අරතී රතී ලොමහංසො කුතොජා,
කුතො සමුට්ඨාය මනොවිතකකා
කුමාරකා ධම්මමිචොසසජනති.

273 රාගො ව දෙසො ව ඉතොතිදනා
අරතී රතී ලොමහංසො ඉතොජා,
ඉතො සමුට්ඨාය මනො විතකකා
කුමාරකා ධම්මමිචොසසජනති.

274 සොහජා අත්තසමුහුතා නිග්‍රොධසෙසව ඛජ්ඣජා,
පුච්ඡ විසත්තා කාමෙසු මාලුවා'ව විතතා වතො.

275 යෙ නං පජානන්ති යතො නිදනං
තෙ නං විනොදෙතති සුඡොති යකඛ,
තෙ දුක්ඛරං ඔසමිමං තරන්ති
අනිඤ්ඤපුබ්බං අපුනත්තවායාති.

සුචිලොමසුත්තං නිවසිතං.

2 - 6

කපිලසුත්තං

276 ධම්මවරියං බ්‍රහ්මවරියං එතද්‍යු වසුත්තමං,
පබ්බජිතොපි චෙ හොති අගාරස්මා අනගාරියං.

277 යො චෙ මුඛරජානිකො විහෙයාහිරතො මගො,
ජීවිතං තස්ස පාපියො රජං වධෙඨති අත්තතො.

- 278 කලහාභිරතො භික්ඛු මොහධම්මෙන ආවටො,
අක්කන්තමපි න ජානාති ධම්මා බුද්ධෙන දෙසිතං.
- 279 විහෙසං භාවිතක්ඛානං අවිජ්ජාය පුරක්ඛනො,
සංකිලෙසං න ජානාති මග්ගං නිරයගාමිතං.
- 280 විනිපාතං සමාපනෙනා ගඛ්ඤා ගඛ්ඤා තමා තමං,
සච්ච නාදිසකො භික්ඛු පෙච්ච දුක්ඛං නිගව්ඡති.
- 281 ගුඵකුපො යථා අස්ස සමපුණ්ණො ගුණවස්සිකො,
යො ච ඵවරුපො අස්ස දුබ්බියොධො හි සාධගණො.
- 282 යං ඵවරුපං ජානාථ භික්ඛවො ගෙහනිස්සිතං,
පාපිච්ඡං පාපසංකප්පං පාපආචාරගොචරං.
- 283 සබ්බෙ සමග්ගා හුත්වාන අභිනිබ්බිජ්ජයාථ නං,
කාරණංඛං¹ නිඤ්ඤාමථ කසම්බුං වාසකස්සථ.
- 284 තතො පලාපෙ වාගෙථ අස්සමණෙ සමණමානීනෙ,
නිඤ්ඤාමිත්වාන පාපිච්ඡං පාපආචාරගොචරෙ.
- 285 සුද්ධා සුද්ධංභි සංවාසං කප්පයවෙහා පතිස්සතා,
තතො සමග්ගා නිපකා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සථාති.

කපිලසුත්තං නිමිතං.

2 - 7

බ්‍රාහ්මණධම්මික සුත්තං

ඵවං මෙ සුතං: ඵකං සමයං භගවා සාවකීයං විහරති ජෙතවනෙ
අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො සම්බුද්ධා කොඥකා බ්‍රාහ්මණ-
මහාසාළා ජිණ්ණා වුද්ධා මහජාතා අද්ධගතා වයො අනුප්පක්ඛා යෙන
භගවා තෙනුපසංකමිංසු, උපසංකමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු,
සම්මොදනීයං කථං සාරානීයං විනිසාරෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදිංසු, ඵක
මන්තං නිසීත්තා ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණමහාසාළා භගවන්තං ඵතදවොචුං:

1. කාරණංඛං - සහ.

2. ධම්මෙවය - වු.

සද්දිස්සන්තී නු ඛො හො ගොතම එතරහි බ්‍රාහ්මණා පොරාණානං
බ්‍රාහ්මණානං බ්‍රාහ්මණධර්මෙති.

න ඛො බ්‍රාහ්මණා සද්දිස්සන්තී එතරහි බ්‍රාහ්මණා පොරාණානං බ්‍රාහ්ම-
ණානං බ්‍රාහ්මණධර්මෙති.

සාධු නො හවං ගොතමො පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං බ්‍රාහ්මණධර්මං
භාසතු සවෙ හොතො භොතමස්ස අගරුති.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණා පුණාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමිති.

එවං භො'ති ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණමහාසාලා හගවතො පව්ඨස්සාසු.
හගවා එතදවොච:

286 ඉසයො පුබ්බකා ආසුං සංයතන්තා තපස්සිනො
පඤ්චකාමගුණෙ හිත්වා අත්තදක්ඛවාටිසුං.

287 න පසු බ්‍රාහ්මණානාසුං න හිරණ්‍යං න ධාන්තං
සර්ක්කායධනධිකුසුසුං බ්‍රහ්මං නිධිමපාලසුං.

288 යං තෙසං පකතං ආසි ආරහන්තං උපට්ඨිතං
සද්ධාපකතමෙසානං දුතවෙ තදමඤ්ඤිසුං.

289 නානාරක්කෙහි වජ්‍රෙහි සයනෙහාවසථෙහි ව
චිතා ජනපද රට්ඨා තෙ නමස්සිංසු බ්‍රාහ්මණෙ.

290 අවර්ක්කා බ්‍රාහ්මණා ආසුං අපේයා ධම්මරක්ඛිතා
න තෙ කොචි හිවාරෙසි කුලආරොසු සබ්බෙසා.

291 අට්ඨවත්තාරිසං වස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මවරියං වරිංසු තෙ
විජ්ජාවරණපරියෙධිං අවරුං බ්‍රාහ්මණා පුරෙ.

292 න බ්‍රාහ්මණා අඤ්ඤමගමුං නපි හරියං කිණිංසු තෙ
සමුප්පයනෙව සංවාසං සංගහවා සමරොවසුං.

- 293 අඤ්ඤානු නමිනා සමයා උතුරෙරමණිමංකි
අනතරා මෙට්ඨනං ධම්මං නාසස්ස ගවජනති බ්‍රාහ්මණා.
- 294 බ්‍රහ්මවරියඤ්ඤා සීලඤ්ඤා අජජවං මඤ්ඤා නපං
සොරච්චං අවිහිංසඤ්ඤා ධනතිඤ්ඤාපි අවණණස්සං.
- 295 යො නෙසං පරමො ආසි බ්‍රහ්මා දළ්භපරකකමො
ස වාපි මෙට්ඨනං ධම්මං සුපිනනෙතපි නාගමා.
- 296 තස්ස වත්තමනුසිකඛනතා ඉධෙකෙ විඤ්ඤාජාතිකා
බ්‍රහ්මවරියඤ්ඤා සීලඤ්ඤා ධනතිඤ්ඤාපි අවණණස්සං.
- 297 තණ්හුලං සයනං වත්තං සපපිනෙලඤ්ඤා යාවිය
ධම්මෙන සමොධානෙත්වා¹තතො යඤ්ඤාමකප්පස්සං
උපට්ඨිතස්මිං යඤ්ඤාස්මිං නාසස්ස ගාවො හතිංසු තෙ
- 298 යථා මාතා පිතා භාතා අඤ්ඤා වාපි ව ඤ්ඤාතකා
ගාවො නො පරමා මිත්තා යාස්ස ජායනති ඔසධා.
- 299 අනන්ද ඛලද වෙතා වණණද සුඛද තථා
ඵතමත්ථසං ඤ්ඤා නාසස්ස ගාවො හතිංසු තෙ.
- 300 සුබ්‍රමාලා මහාකායා වණණවනෙතා යසස්සිනො
බ්‍රාහ්මණා සෙති ධම්මෙති කිච්චාකිච්චෙසු උසස්සකා
යාව ලොකෙ අවතතිංසු සුඛමෙධිකියමපජා.
- 301 තෙසං ආසි විපලාසො දිස්වාන අණුතො අණු
රාජිතො ව වියාකාරං නාරියො සමලබ්භතා.
- 302 රථේ වාජඤ්ඤාසංසුතො සුකතෙ විත්තසිඛනෙන
නිවෙසනෙ නිවෙසෙ ව විහතො භාගයො මිතෙ.
- 303 ගොමණ්ඩලපරිබ්‍රුලහං නාරිවරගණාස්සං
උළාරං මානුසං ගොගං අභිජක්ඛායිංසු බ්‍රාහ්මණා.

1. සමුද්දනෙත්වා - සී.ප්‍ර 2. ප.

- 304 තෙ තස්ම මනෙත ගජේඛා ඔක්කාකං තදුපාගමුං,
පහුතධනධකෙඤ්ඤි
යජස්ස ඛහු තෙ විතතං යජස්ස ඛහු තෙ ධනං.
- 305 තතො ච රාජා සඤ්ඤතො බ්‍රාහ්මණෙහි රථෙසහො
අසසමෙධං පුරිසමෙධං සමාපාසං වාජපෙයං නිරග්ගලං
එතෙ යාගෙ යජිතානා බ්‍රාහ්මණානං අද ධනං.
- 306 ගාවො සයනඤ්ඤි වස්ඤ්ඤි නාරියො සමලඛිතා
රථෙ වාජඤ්ඤසංයුතො සුකතෙ විතතිබ්බතො.
- 307 නිවෙසනාති රමමාති සුවිහකානි භාගසො
නානාධඤ්ඤසං පුරෙඤා බ්‍රාහ්මණානං අද ධනං.
- 308 තෙ ච තස්ම ධනං ලඤ්ඤා සනතිධං සමරොවයුං
තෙසං ඉවජාවතීණණානං තියො තණ්හා පටිසිථං
තෙ තස්ම මනෙත ගජේඛා ඔක්කාකං පුත්‍රපාගමුං.
- 309 යථා ආපො ච පඨවී තිරඤ්ඤං ධනධානියං
එවං ගාවො මිත්‍රසානං පරික්ඛාරො සො හි පාණිනං
යජස්ස ඛහු තෙ විතතං යජස්ස ඛහු තෙ ධනං.
- 310 තතො ච රාජා සඤ්ඤතො බ්‍රාහ්මණෙහි රථෙසහො
නෙකසතසහස්සියො ගාවො යඤ්ඤා¹ අසානයි.
- 311 න පාද න විසාණෙන නාස්ස හිංසනී කෙනවි
ගාවො එළකසමානා සොරතා කුමහදුහනා
තා විසාණෙ ගහෙතාන රාජා සකෙන්න ඝාතයි.
- 312 තතො ච දෙවා පිතරො ඉන්ද්‍ර අසුරරක්ඛසා
අධිමො ඉති පක්කඤ්ඤං යං සස්මං තිපතී ගවෙ.
- 313 තයො රොගා පුරෙ ආපුං ඉවජා අනසනං ජරා
පසුනඤ්ඤි සමාරමා² අට්ඨානවුතිමාගමුං.
- 314 එසො අධිමො දණ්ඩානං ඔක්කතො පුරාණො අහු
අදුස්සිකායො හඤ්ඤනී ධිමො ධංසනඤ්ඤි යාජකා.

1. අඤ්ඤා - පිළි. 2

2. සමාරමා - පිළි.

- 315 එවමෙසො අඤ්ඤානං පොරාණො විඤ්ඤානං
යත් එදිසකං පසාදි යාපකං ගරහනී ජනො.
- 316 එවං ධම්මෙ විශාසනො විහින්නා සුද්ධච්ඡේදිකා
පුට්ඨ විහින්නා ඛන්තියා පතිං හරිය. 'වමඤ්ඤාථ.
- 317 ඛන්තියා බ්‍රහ්මඛන්ති ව යෙ වඤ්ඤා ගොතතරහනිකා
ජාතිවාදං නිරංකජා කාමානං වසමනිගුනනී.

එවං චුතො තෙ බ්‍රාහ්මණමහාසාලා හගවිතො එතදවොච:
අභිකක්කන්තං හො ගොතමි අභිකක්කන්තං හො ගොතමි. සෙය්‍යථාපි හො
ගොතමි, භික්ඛුජ්ජනං වා උක්ඛුජ්ජය්‍ය, පටිවජ්ජනං වා විවරෙය්‍ය,
මුලාසා වා මග්ගං ආවිකේඛය්‍ය, අනිකාරො වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය
වක්ඛුමිතො රූපානි දකඛිනනීති, එවමෙවං හොතා ගොතමෙන
අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එතෙ මයං හවිතො ගොතමං
සරණං ගව්‍යම ධම්මඤ්ඤා භික්ඛුසබ්බඤ්ඤා, උපාසකො නො හවං ගොතමො
ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාඤ්ඤාපෙන සරණං ගතෙ'ති.

බ්‍රාහ්මණධර්මසූත්‍රය නිවර්ත

2 - 8

ධම්ම (නාම) සූත්‍රය

- 318 යස්මා හි ධම්මං පුරිසො චිජ්ඤ්ඤා
ඉඤ්ඤා' ව නං දෙවතා පුජයෙය්‍ය,
සො පුරිසො තස්මිං පසන්නවිතො
බ්‍රහ්මසුතො පාතුකරොති ධම්මං.
- 319 තදබ්බිකජානා භිසමම ධිරො
ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජමානො,
විඤ්ඤා විහාචි නිපුණො ව හොති
යො තාදිසං හජනෙ අප්පමිතො.
- 320 බුද්ධඤ්ඤා බාලං උපසෙවමානො
අනාගතස්ස උප්පයකඤ්ඤා,
ඉධෙව ධම්මං අවිභාවයිතො
අවිනිශ්චයකඤ්ඤා මරණං උපෙති.

- 321 යථා නරො ආපගං ඔතරිත්වා
මහොදකං¹ සලිලං සීඝයොනං,
යො වුයහමානො අනුයොනගාමී
කිං යො පරෙ සකකති තාරයෙතුං.
- 322 තථෙව ධම්මං අවිභාවයිත්වා
බහුසප්පතානං අභියාමයත්,
සයං අජානං අවිති භූභකඤ්ඤා
කිං යො පරෙ සකකති තිජ්ඣාපෙතුං.
- 323 යථාපි නාවං දලොමාරුභිත්වා
පියෙන' රිතෙන න සමඛිතිහුතො,
යො තාරයෙ තත් බහුපි අඤ්ඤා
තත්‍රූපායඤ්ඤා කුසලො මුතීමා.
- 324 එවමපි යො වෙදගු භාවිතතො
බහුසප්පතො භොති අවෙධධම්මො,
යො ඛො පරෙ තිජ්ඣාපයෙ පජානං
යොතාවධානුපනිසුපපතො.
- 325 තසමා හවෙ සප්පරිසං හජෙථ
මෙධාවිතඤ්ඤාව බහුසප්පතඤ්ඤාව,
අඤ්ඤාය අත්ථං පටිපජ්ජමානො
විඤ්ඤාතධම්මො යො සුඛං ලභෙථාති.

ධම්ම²සුත්තං නිට්ඨිතං.

2-9

කිංසීලසුත්තං

- 326 කිංසීලො කිංසමාවාරො කාඨි කඤ්ඤාති බ්‍රහ්මයං
නරො සමමා නිව්ට්ඨස්ස උත්තමත්ඤ්ඤා පාපුණං.
- 327 වුඤ්ඤාපවාසී අනුසුයානකො සියා
කාලඤ්ඤා වස්ස ගරුතං දස්සනාය
ධම්මිං කථං ඵරයිතං බණ්ණඤ්ඤා
සුභෙය්‍ය සකකවච සුභාසිතාති.

1. මහොදකං - සිඳු 1.

සරිතං - පු.

2. නාවා - සිඳු.

- 328 කාලෙන ගවේ ගරුතං සකාසං
ඵමං නිරුකතං නිවාතවුතති
අත්ථං ධම්මං සංයමං බ්‍රහ්මවරියං
අනුයාසෙරෙ වෙව සමාවරෙ ව.
- 329 ධම්මාරාමො ධම්මරතො
ධම්මෙ ධීතො ධම්මවිනිච්ඡයඤ්ඤා,
තො වාවරෙ ධම්මසන්දෙසවාදං
නියෙථ තච්ඡෙති¹ සුභාසිතෙහි.
- 330 භස්සං ජස්සං පරිදෙවං පදෙස්සං
මායාකතං කුහකං ගිඤ්ඤිමානං,
සාරම්භකකකසකයාව මුච්ඡං²
හිත්වා වරෙ විතමදෙ ධීතතො.
- 331 විඤ්ඤාතසාරාති සුභාසිතාති
සුත්ඤ්ඤා වඤ්ඤාතසමාධිසාරං,
න තස්ස පඤ්ඤා ව සුත්ඤ්ඤා වඤ්ඤාති
යො සාහසො හොති නරො පමනො.
- 332 ධම්මෙ ව යෙ අරියපච්චෙදිනෙ රතා
අනුත්තරා නෙ වචසා මනසා කම්මනා ව
නෙ සන්තිසොරච්චසමාධිසංඝධීතා
සුත්ඤ්ඤා පඤ්ඤාය ව සාරමජ්ඣගුති.

කිංසිලසුභතං නිවසීතං.

2-10

උට්ඨාන සුභතං

- 333 උට්ඨහථ නිසීදථ කො අත්ථො සුපිනෙන වො,
ආතුරානං හි කා නිද්ද සලලවිඤ්ඤාන රුප්පතං.
- 334 උට්ඨහථ නිසීදථ දළහං සිකඛථ සන්තියා,
මා වො පමනො විඤ්ඤාය
මච්චුරාජා අමොසසිත්ථසානුගෙ.

1. තච්ඡෙති නියෙථ - සිමු 1. මජ්ඣ.

2. කකකස්ස - සිමු 1.

කකකසං - සිමු 2.

335 යාය දෙවං මනුසසා ව සිතා නිව්ඤ්ඤා අසීකා,
තරථෙතං¹ විසතතිකං. ඛණ්ණො වො¹ මා උපව්වතා;
ඛණ්ණානිතා හි සොවතති නිරයමහි සමපපිතා.

336 පමාදෙ රජො පමාදෙ² පමාදනුපනිතො රජො,
අසාමකෙතන විජජාය අබ්බංගෙ සඤ්ඤාමත්තනොති.

උච්ඡානසූතං නිව්ඤ්ඤා.

2-11

රාහුල සූතං

337 කච්චි අභිඤ්ඤාසංවාසා නාවජානාසි පණ්ඩිතං
උක්කාධාරො මනුසසානං කච්චි අපචිතො තයා³

338 නාහං අභිඤ්ඤාසංවාසා අවජානාමි පණ්ඩිතං,
උක්කාධාරො මනුසසානං නිව්ඤ්ඤා අපචිතො මයා.

339 පඤ්ඤාකාමගුණෙ නිත්වා පියරූපෙ මනොරමෙ,
සද්ධාය සරා නික්ඛමි දුක්ඛස්සන්තකරො භවි.

340 මිත්තෙ භජස්සු කල්යාණෙ පත්තඤ්ඤා⁴ සයනාසනං,
විවිත්තං අප්පනිකෙසං මත්තඤ්ඤා හොති හොජනෙ.

341 විවරෙ පිණ්ඩපාතෙ ව පව්වයෙ සයනාසනෙ,
එතෙසු තණ්හං මා කාසි මා ලොකං පුනරාගමි.

342 සංවුත්තො පාතිමොක්ඛසමිං ඉන්ද්‍රියෙසු ව පඤ්ඤාසු,
සති කායගතාත්තාස්සු නිබ්බිදි බහුලො භවි.

1. වෙ - සිද්ධි 1.

2. මොද - සිද්ධි 1.

3. තච්ච - සාය.

4. පඤ්ඤා - සිද්ධි 1.

343 නිමිත්තං පරිවජෙජ්ඣ සුභං රාගුපසංහිතං,
අසුභාය වික්කං භාවෙහි එකග්ගං සුසමාහිතං.

344 අනිමිත්තඤ්ඤා භාවෙහි මානානුසයමුජ්ජහ,
තතො මානාහිසමයා උපසනෙකා වරිසසසීති.

ඉක්ඛං සුදං භගවා ආයසමිත්තං රාහුලං ඉමාහි ගාථාහි අභිණං
ඔවදනීති.

රාහුලසුඤ්ඤානං නිධයිතං.

2-12

නිග්‍රොධකපප සුඤ්ඤානං

එවං මෙ සුඤ්ඤානං: එකං සමයං භගවා ආලවිසං විහරති අග්ගාලවෙ
වෙනියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමිත්තො වඩ්ඪිසසස උපජ්ඣා-
යො නිග්‍රොධකපපො නාම ථෙරො අග්ගාලවෙ වෙනියෙ අවිරපරි-
නිබ්බුතො හොති.

අථ ඛො ආයසමිත්තො වංගිසසස රහොගතස්ස පටිසලීනස්ස එවං
වෙනියො පරිචිතකෙකා උදපාදි: පරිනිබ්බුතො භු ඛො මෙ උපජ්ඣායො
උද්භු තො පරිනිබ්බුතොති.

අථ ඛො ආයසමා වංගියො සායනහසමයං¹ පටිසලානා වුට්ඨිතො
යෙන භගවා තෙත්‍රපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤා භගවතං අභිවාදෙත්වා
එකමතං නිසීදි. එකමතං නිසීතො ඛො ආයසමා වංගියො භගවතං
එතදවොච: ඉධ මයං හතෙත රහොගතස්ස පටිසලීනස්ස එවං
වෙනියො පරිචිතකෙකා උදපාදි: පරිනිබ්බුතො භු ඛො මෙ උපජ්ඣායො
උද්භු තො පරිනිබ්බුතොති.

අථ ඛො ආයසමා වඩ්ඪිසස උට්ඨායාසනා ඵකංසං විවරං කත්වා
යෙන භගවා තෙනඤ්ඤා පඤ්ඤාමෙත්වා භගවතං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

345 පුර්වම සථාරං අනොමපඤ්ඤං
දිට්ඨෙව ධම්මෙ යො විවිකිච්ඡානං ඡෙත්තං,
අග්ගාලවෙ කාලමකාසි හිත්තු
ඤ්ඤො යසසි අභිනිබ්බුතකො.

1. සායනහසමයං - පිටු. 1, 2.

346 නිග්ගොධකප්පො ඉති තස්ස නාම,
තයා කතං භගවා බ්‍රාහ්මණස්ස,
සො තං නාමස්සං අවරි මුත්‍රප්පකො
ආරඤ්චිරියො දළ්භධම්මදස්සි.

347 තං සාවකං සකක¹ මයම්පි සංඛෙ
අඤ්ඤානුමිඤ්ඤාමි සමන්තවකුට්ඨ,
සමවලකිතා නො සවණාය සොතා
කං නො සකා කං අනුත්තරොසි.

348 ඡිඤ්ඤා නො විවිකිච්ඡං බ්‍රුහි මෙතං
පරිනිබ්බතං වෙදය භූරිපඤ්ඤ,
මජ්ඣිම නො භාස සමන්තවකුට්ඨ
සකෙකාව දෙවානං² සහස්සනෙතො.

349 යෙ කෙවි ගතො ඉධ මොහමගො,
අඤ්ඤාණපකො විවිකිච්ඡට්ඨානා,
තථාගතං පකා න තෙ භවන්ති
වකුට්ඨං හි එතං පරමං නරානං.

350 නො වෙ හි ජාතු පුරියො කිලෙසෙ
වානො යථා අබ්ගසනං විහානො,
තමො වස්ස නිවුතො සංඛලොකො
න ජොතිමනෙතාපි නරා තපෙස්සුං.

351 ධීරා ව පජ්ජාතකරා භවන්ති
තං තං අහං ධීර තථෙව මඤ්ඤ,
විපස්සිනං ක්කානම්මුපාගමන
පරිසාසු නො ආචිකරොහි කප්පං.

352 ධීප්පං ගිරං ඵරය වග්ගවග්ගං
භංසොව පග්ගයා සනිකං නිකුජං³,
බිඤ්ඤාසරෙන සුචිකප්පිතෙන
සංඛෙව තෙ උජ්ජගතා සුඤ්ඤාමි.

1. සකක - මජ්ඣං.

2. දෙවාන - මජ්ඣං.

3. සං. නිකුජ - සිමු 1.

සං. නිකු ෪ - සිමු 2.

- 353 පහිනජාතිමරණං අසෙසං ,
නිග්ගායන ධොතං වදෙසසාමී ධම්මං,
න කාමකාරො හි පුට්ඨජජනානං
සංඛියාසකාරොව තථාගතානං.
- 354 සම්පන්නවෙය්‍යාකරණං තවෙදං
සමුප්ප්පඤ්ඤාසං සමුග්ගහීතං,
අසමඤ්ඤාපි පච්ඡිමො සුප්පණාමිතො
මා මොහධි ජාන'මනොමපඤ්ඤා.
- 355 පරොවරං අරියධම්මං උදිකා
මා මොහධි ජාන'මනොමවීර,
වාරිං යථා සමමනි සමනතෙකා
වාචාභිකඛ්ඛාමී සුතං පවසා.¹
- 356 යද්දකං භුග්ගඋරියං අචාරි²
කප්පායනො කච්ඡිසා නං අමොසං,
නිබ්බාධි සො ආදු උපාදිසෙසො
යථා විමුක්තො අහු නං සුඤ්ඤාමි.
- 357 අවෙජ්ඣිකං තණ්හං ඉධ නාමරූපෙ (ඉති හගවා)
කණ්හසා සොතං දීඝරතානුසයිතං,
අතාරි ජාතිමරණං අසෙසං
ඉවච්චවී හගවා පඤ්ඤාසෙට්ඨා.
- 358 එස සුඤ්ඤා පසිද්ධි වචො තෙ ඉසිසතාම,
අමොසං කිර මෙ පුට්ඨං න මං වඤ්ඤාසි බ්‍රාහ්මණො.
- 359 යථාචාදී තථාකාරී අහු බුද්ධසා සාවකො,
අඤ්ඤා මච්චනො ජාලං තතං මායාවිනො දලාං.
- 360 අද්දස හගවා ආදිං උපාදනසා කප්පියො,
අවචගා වත කප්පායනො මච්චධෙය්‍යං සුදුහරනති.

නිග්ගොධකප්පසුඤ්ඤානං නිවර්තං.

1. සුඤ්ඤා වසා - සු.

2. අචරි - සිමු 2

සමමාපරිබාජනීය සූතකං

- 361 පුඤ්ඤාමි මුඛිං පඤ්ඤාපඤ්ඤං
 තිණං පාරගතං පරිභිඤ්ඤානං ධීතකතං,
 නිකඛමම සරා පඤ්ඤාප කාමෙ
 කථං භික්ඛු සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 362 යසස මධ්‍යලා සමුහතා (ඉති හගවා)
 උප්පාතසුභිනා ව ලක්ඛණා ව,
 සො මධ්‍යලදෙසවිප්පභිනො භික්ඛු
 සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 363 රාගං විනයෙථ මානුසෙසු
 දිබ්බෙසු කාමෙසු වාපි භික්ඛු,
 අතිකකමම හවිං සමෙවං ධම්මං.
 සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 364 විපිට්ඨි කන්ධාන පෙසුනානි
 කොධං කදරියං ජහෙය්‍ය භික්ඛු,
 අනුරොධවිරොධවිප්පභිනො
 සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 365 භික්ඛාන පියඤ්ඤා දපපියඤ්ඤා
 අනුජාදය අතිසසිතො කුභිඤ්ඤා,
 සංයොජනියෙහි විප්පමුත්තො
 සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 366 න සො උපධිසු සාරමෙති
 ආදනෙසු විනෙය්‍ය ඡන්දරාගං,
 සො අතිසසිතො අනඤ්ඤනෙය්‍යො
 සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 367 වච්ඡා මනසා ව කමමනා ව
 අවිරුද්ධා සමමා විදිකා ධම්මං,
 නිබ්බානපද්ධිපක්ඛයානො
 සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.

- 368 යො වජ්ඣති මං¹ න උණ්ණමයා
අකකුට්ඨාපි න සක්ඛියෙථ භික්ඛු,
ලභ්වා පරගොජනං න මජ්ජ,
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 369 ලොහඤ්ඤා භවඤ්ඤා විසසභාය
වීරතො ඡෙදනබ්බන්තාතො භික්ඛු,
සො තිණ්ණකථංකථො විසලො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 370 සාරුප්පමත්තනො විදිත්වා
න ච භික්ඛු භිංසෙය්‍ය කඤ්චි ලොකෙ,
යථා තථීයං විදිත්වා ධම්මං
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 371 යසසානුසයා න සන්තී කෙවි
මූලා අකුසලා සමුහතා සෙ,
සො තීරාසයො අනාසයානො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 372 ආසවබ්බිණො පභිනමානො
සබ්බං රාගපථං උපාතිවත්තො,
දත්තො පරිභිබ්බන්තො ධීතත්තො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 373 සද්ධො සුතවා නියාමදස්සි
වග්ගගතෙසු න වග්ගසාරී ධීරො,
ලොහං දෙසං විනෙය්‍ය පටිසං
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 374 සංසුද්ධජීනො විවත්තවජ්ඣො
ධම්මෙසු වසී පාරගු අනෙජො,
සඤ්ඤානිරෝධඤ්ඤාණකුසලො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.

1. ම. (න) සිමු 1. 2.

375 අතීතෙසු අනාගතෙසු වාපි
කප්පාතීනො අතිවච සුඤ්ඤාපඤ්ඤා,
ස්වඛායතනෙනහි විපට්ඨකො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.

376 අඤ්ඤාය පදං සමෙවච ධම්මං
විවචං දිස්වානා පහානමාසවානං,
සබ්බප්පධං පරික්ඛයානො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.

377 අද්ධා හි භගවා තථෙව එතං
යො සො එවං විහාරි දනො භික්ඛු,
සබ්බසංයොජනියෙ¹ ච විනිවත්තො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍යා'ති.

සමමාපරිබ්බාජනීයසුඤ්ඤානං නිට්ඨෙතං.

1-14

ධම්මික සුඤ්ඤානං

එවං මෙ සුඤ්ඤානං: එකං සමයං භගවා සාවතීයං විහරති ජේතවනෙ
අනාර්ථිණධිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ධම්මිකො උපාසකො පඤ්ඤාහි
උපාසකසතෙහි සද්ධිං යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිතො
භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො
ධම්මිකො උපාසකො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි.

378 පුට්ඨාමි තං ගොතම හුරිපඤ්ඤා
කථංකරො සාවකො සාධු භොති,
යො වා අගාරා අනගාරමෙති
අගාරීනො වා පනුපාසකාසෙ.

379 තුචං හි ලොකස්ස සදෙවකස්ස
ගතිං පජානාසි පරායනඤ්ඤා,
න චත්ථි තුලො හිපුණ්ණදස්සි
තුචං හි බුද්ධං පචරං වදන්තී.

1. සබ්බසංයොජනයොග- (මජ්ඣං).

- 380 සබ්බං තුවං සුඤ්ඤානං ධම්මං
පකාසෙසි සංතෙ අනුකම්පමානො,
විවක්ඛජ්ජෙද්ධාසි සමනතවන්ඛු
විරොවසි විමලො සබ්බලොකෙ.
- 381 ආගඤ්ඤි තෙ සන්තීකෙ නාගරාජා
ඵරාවණො නාම ජීවනාති සුඤ්ඤා,
සො පි තයා මනනස්සිතා අජ්ඣගමා
සාධුති සුඤ්ඤාන පතීතරුපො.
- 382 රාජාපි තං වෙසසවණො කුචෙරො
උපෙති ධම්මං. පරිපුට්ඨමානො,
තසාපි තං පුට්ඨිකො බුද්ධි ධිර
සො වාපි සුඤ්ඤාන පතීතරුපො.
- 383 යෙ කෙවි මෙ තිස්සියා වාදසීලා
ආජීවකා වා යදි වා නිගණ්ඨා,
පඤ්ඤාය තං නාතිතරන්ති සබ්බ
ස්මිතො චජන්තං විය සිසගාමිං.
- 384 යෙ කෙවි මෙ බ්‍රාහ්මණා වාදසීලා
වුද්ධා වාපි බ්‍රාහ්මණා සන්තී කෙවි,
සබ්බෙ තස්සි අජාබ්බා හවන්ති
යෙ වාපි වඤ්ඤා වාදිනො මඤ්ඤමානා.
- 385 අයං හි ධම්මො නිසුණො සුඛො ච
යොයං තයා හගවා සුප්පවුක්කො,
තමෙව සබ්බෙ¹ සුසස්සමානා
තං නො වද පුට්ඨිකො බුද්ධසෙට්ඨ.
- 386 සබ්බෙපි මෙ භික්ඛවො සන්තීසිත්තා
උපාසකා වාපි තමෙව යොතුං,
සුඤ්ඤානං ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධං
සුභාසිතං වාසවසෙසව දෙවා.
- 387 සුඤ්ඤානං මෙ භික්ඛවො සාවයාමි වො
ධම්මං ධුතං තඤ්ඤා ධරාථ සබ්බෙ,
ඉරියාපථං පබ්බජිතානුලොමිකං
සෙවෙථ නං අජාදස්සි මුතීමා.

1. සබ්බෙ මයං-සනා.

- 388 න ථෙ විකාලෙ විවරෙය්‍ය භික්ඛු
ගාමකො¹ පිණ්ඩාය වරෙය්‍ය කාලෙ,
අකාලචාරිං හි සජ්ඣති සඬ්ඛා
තස්මා විකාලෙ න චරන්ති බුද්ධා.
- 389 රුජා ව සද්දා ව රසා ව ගන්ධා
එසසා ව යෙ සම්මදයන්ති සතෙත,
එතෙසු ධම්මෙසු විනෙය්‍ය ඡන්දං
කාලෙන සො පටිසෙ පාතරාසං.
- 390 පිණ්ඩකො භික්ඛු සමයෙන ලද්ධා
එකො පටික්කම්ම රහො නිසීදෙ,
අඤ්ඤාත්තචිත්ති න මනො බහිද්ධා
නිව්ඡාරයෙ සඬග්ගිතතතභාවො.
- 391 සථෙ පි සො සලලපෙ සාවකෙන
අකොකුත වා කෙනචි භික්ඛුනා වා,
ධම්මං පඤ්ඤං තමුද්දහරෙය්‍ය
න පෙසුනං නොපි පරුපවාදං.
- 392 වාදං හි එකෙ පටිසෙය්‍යන්ති
න තෙ පසංසාම පරිත්තපකොකු,
තතො තතො තෙ ප්‍රසජ්ඣති සඬ්ඛා
චිත්තං හි තෙ තස්මි ගම්මන්ති දුරෙ.
- 393 පිණ්ඩං විහාරං සයනාසනකො
ආපකො සඬ්ඛාට්ඨප්පවාහනං,
සුත්වාන ධම්මං සුගතෙන දෙසිතං
සඬ්ඛාය සෙථෙ වරපකොකුසාවකො.
- 394 තස්මා හි පිණ්ඩෙ සයනාසනෙ ව
ආපෙ ව සඬ්ඛාට්ඨප්පවාහනෙ,
එතෙසු ධම්මෙසු අනුපලිකො
භික්ඛු යථා පොතඛරෙ වාරිබ්බු.

1. ගාමෙ ව (මජ්ඣ.)

- 395 ගහඛ්ඛවත්තං පන වො වදුමී
යථාකරො සාවකො සාධු හොති,
නහෙස¹ ලබ්භා සපරිභ්ගහෙන
ඵසෙත්තුං සො කෙවලො හිත්ඛු ධම්මො
- 396 පාණං න භානෙ න ච ඤාතයෙය්‍ය
න වානුජඤ්ඤා හනත්තං පරෙසං,
සබ්බස්ස භුතෙස්ස තිධාය දණ්ඩං
යෙ ථාවරා යෙ ච තසා සන්ති²ලොකෙ.
- 397 තනො අදිත්තං පරිච්ඡයෙය්‍ය
කිඤ්චි කථවි සාවකො බුද්ධම්මානො,
න භාරයෙ හරත්තං නානුජඤ්ඤා
සබ්බං අදිත්තං පරිච්ඡයෙය්‍ය.
- 398 අබ්‍රහ්මචරියං පරිච්ඡයෙය්‍ය
අඬුකාරකාසු ජලිතං ච වීඤ්ඤා,
අසම්භුණ්ණෙනා පන බ්‍රහ්මචරියං
පරසස දරං නාතික්කමෙය්‍ය.
- 399 සහග්ගතො වා පරිසග්ගතො වා
ඵකසස වෙකො න මුසා හණ්ණෙය්‍ය,
න භාණයෙ හණත්තං නානුජඤ්ඤා
සබ්බං අභුත්තං පරිච්ඡයෙය්‍ය.
- 400 මජ්ඣස්ස ජානං න සමාවරෙය්‍ය
ධම්මං ඉමං රොචයෙ යො ගහවෙය්‍යා,
න පායයෙ පිබ්බං නානුජඤ්ඤා
උම්මාදනත්තං ඉති නං වීදිත්වා.
- 401 මද හි පාපාති කරොන්ති බාලා
කරොන්ති වසෙඤ්ඤපි ජනෙ පමකෙ,
ඵතං අපුඤ්ඤායත්තං විච්ඡයෙ
උම්මාදනං මොහනං බාලකත්තං

1. න හෙසො- පිටු 1, 2.

2. තසාති- මු.

- 402 පාණං න භානෙ න වදින්නමාදියෙ
මුසා න භාසෙ න ච මජ්ජපො සියා,
අබ්බභවරියා වීරමෙය්‍ය මෙදුනා
රත්තිං න භුඤ්ඤායා විකාලභොජනං.
- 403 මාලං න ධාරෙ න ච ගන්ධමාවරෙ
මඤ්ඤා ජමායං ච සයෙථ සත්ථෙ,
එතං හි අට්ඨධගිකමාහු පොසථං.
බුද්ධො දුක්ඛන්තගුනා පකාසිතං.
- 404 තතො ච පකඛසසුපවසුපොසථං.
වාතුද්දසිං පඤ්ඤාදසිඤ්ඤා අට්ඨමිං,
පාටිභාරියපකඛඤ්ඤා පසන්නමානාසො
අට්ඨධගුපෙතං සුසමන්තරූපං.
- 405 තතො ච පාතො උපවුඤ්ඤාපොසථො
අනෙත්තා පානෙන ච භික්ඛු සංඛං,
පසන්න චිත්තො අනුමොදමානො
යථාරහං සංවිහපෙථ විඤ්ඤා.
- 406 ධම්මෙන මාතා පිතරො හරෙය්‍ය
පයොජයෙ ධම්මිකං සො වණ්ණජං,
එතං ගිහී වත්තයං අපපමනො¹
සයං පහෙ නාම උපෙති දෙවෙනි.

ධම්මක සුඤ්ඤාන නිට්ඨෙකං.

චූළචග්ගො දුතියො.

තසසඋද්දාන:

රත්තං ආමගන්ධඤ්ඤා හිරිං ඛෙගලමුක්ඛමිං,
සුචිලොමො කපිලංච පුන මුහුමණධම්මිකං.
ධම්මසුඤ්ඤා කිංසිලං උට්ඨානං අථ රාහුලො,
කප්පො ච පරිබ්බාජඤ්ඤා ධම්මිකො ච පුනාපරං;
චුද්දසෙතාති සුඤ්ඤාති චූළචග්ගොති වුවවති.

1. වත්තයමපපමනො-(මජ්ඣං).

3. මහාවග්ගො

3-1

පබ්බජ්ජා සුත්තං

- 407 පබ්බජ්ජං කිත්තපිසසාමී යථා පබ්බජී චන්ඛුමා,
යථා වීමංසමානො සො පබ්බජ්ජං සම්මරොවයි.
- 408 සමොධො' යං සරාවාසො රජසංයතනං ඉති,
අබ්බොකාසො ච පබ්බජ්ජා ඉති දිංඛාන පබ්බජී.
- 409 පබ්බජීභාන කායෙන පාපං කල්ලං විවජ්ජයි,
චව්ච්චරිතං භික්ඛා ආජීවං පරිසොධයි.
- 410 අගමා රාජගහං බුද්ධො මගධානං ගිරිබ්බජං,
පිණ්ඩාය අභිභාරෙයි ආකිණ්ණවරලක්ඛණො.
- 411 තමද්දසා බිම්බිසාරො පාසාදස්සීං පතිට්ඨිතො,
දිස්වා ලක්ඛණසම්පන්නං ඉමමත්ථං අභාසම.
- 412 ඉමං භොතොනා භික්ඛාමෙට්ඨ අභිරුපො ඩ්වහා සුචී,
චරණෙන චෙට්ඨ සම්පතොනා යුගමනං ච පෙක්ඛති.
- 413 ඔක්ඛිත්තචන්ඛු සතිමා නායං නිවා කුලාමීච,
රාජද්දතා විධාවනතු කුභිං භික්ඛු ගමිස්සති.
- 414 තෙ පෙසිතා රාජද්දතා පිට්ඨිතො අනුබ්බසිසුං,
කුභිං ගමිස්සති භික්ඛු කත්ථා වාසො භවිස්සති.
- 415 සපද්දනං චරමානො ගුහ්‍යආරො සුසංවුතො,
විසං පක්ඛං අසුරෙයි සම්පජානො පතිස්සතො.

- 416 පිණ්ඩවාරං වරිකානා¹ නිකඛමම නගරා මුඛි,
පණ්ඩවං අභිභාරෙසි එසං වාසො භවිසසති.
- 417 දිස්වාන වාසුපගතං තතො² දුතා උපාවිසුං,
එකොව දුතො³ ආගන්තො රාජිනො පටිවෙදයි.
- 418 එස භික්ඛු මහාරාජ පණ්ඩවස්ස පුරකකිකො,
නිසිකෙනා ව්‍යග්ඝ්‍රසංභොව සිංහොව ගිරිගබ්ගරෙ.
- 419 සුඛාන දුතවචනං භද්දයානෙන ඛතතියො,
තරමානරූපො නියාසී යෙන පණ්ඩවපබ්බතො.
- 420 ස යානභුමිං යාධිකා යානා ඔරුක්ඛ ඛතතියො,
පතතිකො උපසඬකමම ආසජ්ජ තං උපාවිසි.
- 421 නිසජ්ජ රාජා සමමොදි කථං සාරාණියං තතො,
කථං සො වීතිසාරෙකා ඉමමසං අභාසථ.
- 422 යුචා ටි දහරො වාසි පට්මසානිතො සුසු,
වණ්ණාරොහෙන සමපතෙනා ජාතිමා විය ඛතතියො.
- 423 සොභයතො අණ්ඩකග්ගං නාගසංසපුරකකිකො,
දදම් භොගෙ භුඤ්ජස්ස ජාතිං වක්ඛාහි පුච්ඡිතො,
- 424 උජුං ජානපදෙ රාජා හිමවතඤ්ඤ පසාතො,
ධනවිරියෙන සමපතෙනා කොසලෙසු නිකෙතිතො.
- 425 ආදිමමා නාම ගොකෙතන සාකියා නාම ජාතියා,
තම්භා කුලා පබ්බජිතොමසි රාජ න කාමෙ අභිපජ්ජයං.
- 426 කාමෙසවාදිනවං දිස්වා නෙකකමමං දට්ඨ ඛෙමිකො,
පධානායුගම්ඤ්ඤම් එසං මෙ රජජති⁴ මනොති.

පබ්බජජාසුභතං නිට්ඨිතං.

1. පිණ්ඩවාරං වරිකානා-මු

2. තයො- මු 2.

3. තෙසු එකොව - මු 2.

4. කොසලසභනං

5. රඤ්ජිකො- මු 1

රඤ්ජි-මු 2.

3 - 2

පධාන සූතරං

- 427 තං මං පධානපතිතතං නදිං තෙරඤ්ජරං පති,
විපරකකමම ක්‍රියානතං යොගකෙබ්බසස පතතියා.
- 428 නමුච්චි කරුණං වාචං භාසමානො උපාගමී,
කියො කමසි දුබ්බණ්ණො සන්තීකෙ මරණං තච.
- 429 සහසසභාගො මරණසස එකංසො තච ජීවිතං,
ජීව හො¹ ජීවිතං සෙය්‍යො ජීවං පුඤ්ඤානි කාහසි.
- 430 චරතො ච තෙ බ්‍රහ්මවරියං අභිභුතඤ්ඤා ජුහතො,
පහුතං වීයතෙ පුඤ්ඤං කම්පධානෙන කාහසි.
- 431 දුග්ගො මග්ගො පධානාය දුක්ඛරො දුර්භිසමහවො,
ඉමා ගාථා භණං මාරො අට්ඨා බුද්ධසස සන්තීකෙ.
- 432 තං තථාචාදීතං මාරං භගවා එතදබ්‍රවී,
පමත්තබ්බු පාපිම යෙනතෙතන ඉධාගතො.
- 433 අභ්‍රමතොනපි පුඤ්ඤාන අතො මයහං න විජ්ජති,
යෙසං ච අතො පුඤ්ඤානං තෙ මාරො චතතුමරහති.
- 434 අතී සද්ධා තථා විරියං පඤ්ඤා ච මම විජ්ජති,
එවං මං පතිතතමපි කිං ජීව මම පුච්ඡසි.
- 435 නදීනමපි සොතානි අයං වාතො විසොසයෙ,
කිඤ්ඤ මෙ පතිතතසස ලොහිතං නුපසුසයෙ.
- 436 ලොහිතෙ සුසාමානමති පිත්තං සෙමහඤ්ඤා සුසානි,
මංසෙසු වීයමානෙසු භියො පිත්තං පසිදති,
භියො සති ච පඤ්ඤා ච සමාධි මම තිට්ඨති.

1. ජීවණො-මු 1.

- 437 තස්ස මෙවං විහරතො පත්තසසුත්තමච්චෙදනං,
කාමෙ නාපෙකඛනෙ විත්තං පස්ස සත්තස්ස සුද්ධිතං,
- 438 කාමා නෙ පයමා සෙනා දුතියා අරති වුච්චති,
තතියා බුප්පිපාසා නෙ චතුත්ති තණ්හා පවුච්චති.
- 439 පඤ්ඤාමි ටීනමිදං නෙ ජට්ඨා භීරු පවුච්චති,
සත්තමි විවිකිච්ඡා නෙ මකෙඛා ඵලෙඛා නෙ අට්ඨමි.¹
- 440 ලාභො සීලොකො සකකාරො මිච්ඡා ලද්ධො ච යො යසො,
යො චත්තානං සමුක්ඛංසෙ පරෙ ච අවජානති.
- 441 එසා නමුට්ඨි නෙ සෙනා කණ්ණසාහිප්පහාරිණි,
න තං අසුරො ජිනාති ඡෙත්වා ච ලභනෙ සුඛං.
- 442 එස මුඤ්ජං පරිහරෙ ධිරත්ථි මම ජීවිතං,
සඬ්ඛාමෙ මෙ මතං සෙයොයා යඤ්ඤා ජීවෙ පරාජිතො.
- 443 පගාලො ඵත්ථ² න දිස්සන්ති එකෙ සමණබ්බාහමණා,
තඤ්ඤා මඤ්ඤං න ජානන්ති යෙන ගව්ඡන්ති සුඛඛතා.
- 444 සමන්තා ධජ්ජිං දිස්වා යුත්තං මාරං සවාහිතිං,
යුද්ධාය පච්චුග්ගච්ඡාමි මා මං යානා අවාචයි.
- 445 යතෙතතං නප්පසහති සෙනං ලොකො සද්දෙවකො,
තතෙත පඤ්ඤාය ගච්ඡාමි ආමං පත්තංච අසමනා.
- 446 චස්සි කරිත්වා සංකප්පං සතිඤ්ඤා සුප්පතිට්ඨිතං,
රඬ්ඛා රඬ්ඛං විචරිස්සං³ සාවකෙ විනයං සුච්ඡි.
- 447 නෙ අප්පමන්තා පහිත්තා මම සාසනකාරකා,
අකාමස්ස නෙ ගමිස්සන්ති යත්ති ගතවා න සොචරෙ.

1. අට්ඨමො-මු 1.

2. පගාලෙහස් - මු 2

3. විචරිස්සං - මු 2.

- 448 සත්තවස්සානි හගවන්තං අනුබන්ධිං පද පදං,
ඔතාරං නාධිගච්ඡස්සං සමබ්බුද්ධස්ස සතිමනො.
- 449 මෙදව භුභුංච පාසාණං වායසො අනුපරියගා,
අපෙක්ඛ මුදු විරෙදුම අපි අසාදනා සියා.
- 450 අලඞ්ඛා තස්ථ අසාදං වායසෙතො අපක්කම්,
කාකොච සෙලං ආසජ්ජ නිබ්බිජ්ජාපෙම ගොතමං.
- 451 තස්ස සොකපරෙතස්ස විණා කච්ඡා අහස්සථ,
තතො සො දුම්මනො යකොතො තතෙථවන්තරධායරාති.

පධානසුත්තං නිවර්තං.

3 - 3

සුභාසිත සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං හගවා සාවස්සියං විහරති ජෙනවනෙ
-පෙ- හගවා එතදවොච: චතුභි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමන්තාගතා වාචා
සුභාසිතා භොති න දුබ්බාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුචජ්ජා ච විඤ්ඤානං,
කතමෙහි චතුභි: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුභාසිතං යෙව භාසති නො දුබ්බාසිතං
ධම්මං යෙව භාසති නො අධම්මං, පියං යෙව භාසති නො අපපියං, සච්ච
යෙව භාසති නො අලිකං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ චතුභි අබ්බෙහි
සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා භොති න දුබ්බාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුචජ්ජා
ච විඤ්ඤානානි. ඉදමවොච හගවා ඉදං වුඤ්ඤානො අරාපරං
එතදවොච සත්ථා;

- 452 සුභාසිතං උක්කමමාහු සතො
ධම්මං හණ්ණ නාධම්මං තං දුතියං,
පියං හණ්ණ නාපපියං තං තතියං
සච්චං හණ්ණ නාලිකං තං චතුස්ථානි.

අථ ඛො ආයස්මා වංගීසො උපට්ඨායාසනා එකංසං විවරං කන්වා
යෙන භගවා තෙන ඤජ්ජිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතද්වෙච්ච පටිභාති
මං භගවා පටිභාති මං භගවාති.

පටිභාතු තං වංගීසා'ති භගවා අවොච. අථ ඛො ආයස්මා වංගීසො
භගවන්තං සමමුඛා සාරුප්පාහි ගාථාහි අභිජ්ඣවි.

453 තමෙව භාසං භාසෙය්‍ය යායන්තං න තාපයෙ,
පරෙව න විහිංසෙය්‍ය සා වෙ වාචා සුභාසිතා.

454 පියවාචමෙව භාසෙය්‍ය යා වාචා පතිනාජිතා.
යං අනාදය පාපාහි පරෙසං භාසතෙ පියං.

455 සචචං වෙ අමතා වාචා එස ධම්මො සනත්තනො,
සචෙව අජෙජ්ඣ ව ධම්මෙ ව ආහු සනෙතා පතිට්ඨිතා,

456 යං බුද්ධො භාසති වාචං ඛෙමං නිබ්බානපතනියා,
දුක්ඛසසන්තකිරියාය සා වෙ වාචානමුක්තමාති.

සුභාසිතසුත්තං නිට්ඨිතං.

3-4

සුඤ්ඤාභාරද්වෘජ සුත්තං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති සුඤ්ඤාය
නදියා තීරෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සුඤ්ඤාභාරද්වෘජො බ්‍රාහ්මණො
සුඤ්ඤාය නදියා තීරෙ අභිං ජුහති, අභිභුන්තං පරිවරති, අථ ඛො
සුඤ්ඤාභාරද්වෘජො බ්‍රාහ්මණො අභිං ජුහිත්වා අභිභුන්තං පරිවරිත්වා
උට්ඨායාසනා සමන්තා චතුදදීසා අනුච්චෙදාකෙසි කො නු ඛො ඉමං භව්‍ය-
සෙසං භුඤ්ජෙය්‍යාති. අද්දසා ඛො සුඤ්ඤාභාරද්වෘජො බ්‍රාහ්මණො
භගවන්තං අවිදුරෙ අඤ්ඤතරස්මි. රුක්ඛමූලෙ සසීසං පාරුතං නිසින්නං
දිස්වාන වාමෙන හත්ථෙන භව්‍යසෙසං ගහෙත්වා දකඛ්ඤෙන හත්ථෙන
කමණ්ඩලං ගහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි,

අපි ඔබේ හඟවා සුඤ්ඤානානුස්ථාන මහාපරාක්රමානුස්ථාන පදසංඝයා සිසු,
විවරි, අපි ඔබේ සුඤ්ඤානානුස්ථාන මහාපරාක්රමානුස්ථාන “මුණිවත්ත අයං හවං
මුණිවත්ත අයං හවන්ති” කතො ව සුඤ්ඤානානුස්ථාන මහාපරාක්රමානුස්ථාන අහොසි,
අපි ඔබේ සුඤ්ඤානානුස්ථාන මහාපරාක්රමානුස්ථාන එතදහොසි.

මුණිවත්ත අයං හවන්ති මුණිවත්ත අයං හවන්ති යනාදියානං උපසංඝයානං
ජාතිං පුට්ඨසංඝයානං, අපි ඔබේ සුඤ්ඤානානුස්ථාන මහාපරාක්රමානුස්ථාන යෙන
හඟවා තෙනුපසංඝයානං, උපසංඝයානං හඟවන්ති එතදහොසි කිංචලොසි
හවන්ති, අපි ඔබේ හඟවා සුඤ්ඤානානුස්ථාන මහාපරාක්රමානුස්ථාන ගාරාහි අජකංඝයානං.

457. න මුණිවත්ත අයං හවන්ති න රාජපුත්තො
න වෙසසායනො උද කොච්ඡි නොච්ඡි,
ගොතො පරිඤ්ඤාය පුට්ඨජානානං
අකිංචලොසි මහා වරාමි ලොකෙ.

458 සංඝායකොසි අග්ගො වරාමි
භිවුත්තකොසො අභිනිබ්බුත්තකොසො,
අලිසමානො ඉධ මානවෙහි
අකල්ලං මං මුණිවත්ත පුට්ඨසංඝයානං.

459 පුට්ඨජානි වෙ හො මුණිවත්ත මුණිවත්තෙහි
සහ මුණිවත්තෙහි නො හවන්ති මුණිවත්තෙහි,
වෙ කං මුඛං මඤ්ච මුඛං අමුණිවත්තං
සාවිත්තිං පුට්ඨජාමි තිපදං චතුර්විසකකඛරං.

460 කිං භික්ඛිතා ඉසයො මනුජා ඛතතිසා මුණිවත්ත
දෙවනානං යඤ්ඤාමකපටිසංඝ පුට්ඨ ඉධ ලොකෙ,
යදන්තභු වෙදභු යඤ්ඤා කාලෙ,
යසසාහුතිං තස්සිලෙකති මුඛං.

461 අද්ධා හි තස්ස හුත්තිලෙක (ඉති මුණිවත්තෙහි)
යං තාදිසං වෙදභු අද්ධසාමි,
තුමාදිසානං හි අද්ධසානං
අද්ධසානං ජනො භුඤ්ඤති පුරුලාසං.

- 462 තසමානිහි සං. ප්‍රාග්බුද්ධ අනුස්ථාන
අනුස්ථාන උපසංඝයානුස්ථාන,
සතං උද්ධමං අනුස්ථානං නිරාසං
අනුස්ථානං අනුස්ථානං සුමමං.
- 463 යඤ්ඤා රතානං. හො ගොතම
යඤ්ඤා. යඤ්ඤා කාමො
තානං පජානාමි අනුස්ථානං මං හවං
යඤ්ඤා හුතං ඉපෙකං බ්‍රහ්ම චෙතං.
- 464 තෙන හි සං. ප්‍රාග්බුද්ධ ඔද්ධමං යොගං
ධම්මං තෙ දෙසිසාමි,
- 465 මා ජාතිං පුබ්බං වරණං පුබ්බං
කම්මං හවෙ ජායති ජාතවේදො,
නිවා කුලීනොපි මුනි ධිනිමා
ආජානියො හොති නිරිතියෙධො.
- 466 සචෙතන දනො දම්මා උපෙතො
වෙදනො වුසිතබ්බවරියො,
කාලෙන තමහි හවං පච්චෙදි
යො ප්‍රාග්බුද්ධො පුඤ්ඤපෙධො¹ යජෙථ.
- 467 යෙ කාමෙ හි සං. අග්ගා වරණං
සුඤ්ඤානානුස්ථානං තසං ව උජ්ජං,
කාලෙන තෙසු හවං පච්චෙදි
යො ප්‍රාග්බුද්ධො පුඤ්ඤපෙධො යජෙථ.
- 468 යෙ විතර්කා සුඤ්ඤානානුස්ථානං
විද්දං රාහුග්ගානං පමුත්තං,
කාලෙන තෙසු හවං පච්චෙදි
යො ප්‍රාග්බුද්ධො පුඤ්ඤපෙධො යජෙථ.
- 469 අසජ්ජමානා විචරන්ති ලොකෙ
සද්ධං සතං හි සං. මමාසිනානි,
කාලෙන තෙසු හවං පච්චෙදි
යො ප්‍රාග්බුද්ධො පුඤ්ඤපෙධො යජෙථ.

1. පුඤ්ඤපෙධො - මජ්ඣං.

- 470 යෙ කාමෙ භික්ඛා අභිභුසාමාරි
යො වෙදි ජාතිමරණස්ස අනතං.
පරිනිබ්බුතො උදකරහදෙව සිතො
තථාගතො අරහති පුරුජාසං.
- 471 සමො සමෙති විසමෙති දුරෙ
තථාගතො හොති අනන්තපඤ්ඤා,
අනුපලිකෙතො ඉධ වා හුරං වා
තථාගතො අරහති පුරුජාසං.
- 472 යමිති න මායා වසති න මානො
යො චිතලොභො අමමො නිරාසො,
පනුණ්ණ කොධො අභිනිබ්බුතකෙතො
යො බ්‍රාහ්මණො සොකමලං අභාසි
තථාගතො අරහති පුරුජාසං.
- 473 නිවෙසනං යො මනසො අභාසි
පරිනන්තො යසස න සන්ති කෙවි,
අනුපාදියානො ඉධ වා හුරං වා
තථාගතො අරහති පුරුජාසං.
- 474 සමාහිතො යො උදකාරි ඔසං
ධම්මං චඤ්ඤාසි පරමාය දිට්ඨියා,
බිණ්ණාසවො අනන්තිමදෙහධාරි
තථාගතො අරහති පුරුජාසං.
- 475 හවාසවා යසස විචිකරා ව
විධුසිතා අත්ථගතා න සන්ති,
ස වෙදගු සබ්බධි විසසමුකෙතො
තථාගතො අරහති පුරුජාසං.
- 476 සබ්බාතිගො යසස න සන්ති සබ්බා
සො මානසකෙතො අමානසකෙතො,
දුක්ඛං උරිඤ්ඤාය සබ්බෙතථප්පුං
තථාගතො අරහති පුරුජාසං.

- 477 ආසං අනිසංසාය විචේතකදස්සි
පරවේදියං දිට්ඨිමුපාතිවනො,
ආරම්භො යසස න සන්ති කෙවි
තථාගතො අරහති පුරුලාසං.
- 478 පරොවරා යසස සමෝච ධම්මො
විධුමිතා අසංගතා න සන්ති,
යනො උපාදනාබයෙ විමුක්තො
තථාගතො අරහති පුරුලාසං.
- 479 සංයොජනං ජාතිබයනකදස්සි
යොපානුදි රාගපථං අසෙසං,
සුඤ්ඤා නිශ්ඤායො විමලො අකාමො¹
තථාගතො අරහති පුරුලාසං.
- 480 යො අනන්තානන්තං නානුපස්සති
සමාහිතො උජ්ජගතො ධීතනො,
ස වෙ අනෙජො අඛිලො අකමො
තථාගතො අරහති පුරුලාසං.
- 481 මොහනතරා යසස න සන්ති කෙවි
සබ්බස්ස ධම්මස්ස ච ඤාණදස්සි,
සරීරඤ්ඤා අනිමං ධාරෙති
පනො ච සමොධිමනුකරං සිවං
ඵත්තාවතා යසසස්ස සුඤ්ඤා
තථාගතො අරහති පුරුලාසං.
- 482 භුතං ච මයහං භුතමස්මි සචචං
යං තාදිසං වේදගුණං අලංකරං,
බ්‍රහ්මා හි සකඛි පතිගුණානු මෙ භගවා
භුඤ්ඤා මෙ භගවා පුරුලාසං.

1. අකාමො - මුසා.

- 483 ගාථාභිගීතං මෙ අහොජනෙය්‍යං
සමපසන්නං බ්‍රාහ්මණං නෙස ධම්මො
ගාථාභිගීතං පත්‍රදන්ති බුද්ධා
ධම්මෙ සති බ්‍රාහ්මණං වුත්තිරෙසා.
- 484 අඤ්ඤානං ව කෙවලිනං මහෙසි.
විණාසවං කුක්කුචවවුපයන්නං,
අනන්තං පානෙන උපට්ඨහස්ස
ධෙන්නං හි තං පුඤ්ඤපෙට්ඨසං හොති.
- 485 සාධාහං හගවා තථා විජ්ඣායං
යො දක්ඛිණං භුඤ්ජය්‍ය මාදිසස්ස,
යං යඤ්ඤකාලෙ පරියෙසමානො
පප්පය්‍ය තව සායනං.
- 486 සාරඛ්‍යා යස්ස විගතා විතං යස්ස අනාවලිං,
විපමුක්ඛො ව කාමෙති ටීනං යස්ස පත්‍රදිනං.
- 487 සීමන්තානං විනෙතාරං ජාතිමරණකොවිදං,
මුනිං මොනෙය්‍යසමපන්නං තාදිසං යඤ්ඤමාගතං.
- 488 භුකුටිං විනයිත්වානං පඤ්ඤලිකා නමස්සථ,
පුප්පථි අනතපානෙන ඵලං ඉජ්ඣන්ති. දක්ඛිණං.
- 489 බුද්ධො හවං අරහති පුරුෂාසං
පුඤ්ඤකෙට්ඨන්තමනුක්කරං,
ආයාගො සබ්බලොකස්ස
හොතො දින්නං මහපථලන්ති.

අථ ඛො සුඤ්ඤිකභාරද්වාරජො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං ඵතදවොච:
අභික්කන්තං හො ගොතම, අභික්කන්තං හො ගොතම, සෙය්‍යථාපි හො
ගොතම ගික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජය්‍ය, පටිවජන්තං වා විවරෙය්‍ය,
මුලාසං වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය, අනිකාරෙ වා තෙල පඤ්ජානං ධාරෙය්‍ය
චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛිණති, ඵවමෙවං හොතා ගොතමෙන
අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. ඵසාහං හවන්තං ගොතමං සරණං
ගව්ඡාමිධම්මෙ අභි නිබ්බසමිසං. ලහෙය්‍යාහං හොතො ගොතමස්ස සන්තිකෙ
පට්ඨස්සං. ලහෙය්‍යං උපසම්පදන්ති, අලස්ස ඛො සුඤ්ඤිකභාරද්වාරජො
බ්‍රාහ්මණො -පෙ- අරහතං අහොසීති.

සුඤ්ඤිකභාරද්වාරජසුත්තං නිවසීතං.

මාසසූතකං

එවං මෙ සූතං එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. අථ ඛො මාසො මාණවො යෙන හගවා තෙනුපසබ්බම් උපසංකම්භා හගවතා සද්ධිං සමමොද්දි, සමමොදනියං කථං සාරාණියං.¹ වීතිසාරෙඤා එකමතතං නිසීද්දි, එකමතතං තිසිතො ඛො මාසො මාණවො හගවතතං එතදවොච:

අහං හි භො ගොතම, දයකො දනපති වදඤ්ඤා යාවයොගො ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසාම්, ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිඤා ධම්මලඤ්ඤි භොගෙහි ධම්මාධිගතෙහි එකසසාපි දදම් දවින්නමපි දදම් තිණණමපි දදම් වතුන්නමපි දදම් පඤ්ඤානමපි දදම් ජනනමපි දදම් සත්තනමපි දදම් අට්ඨනනමපි දදම් නවනනමපි දදම් දසනනමපි දදම් වීසායපි දදම් තිංසායපි දදම් වත්තාරිසායපි දදම් පඤ්ඤාසායපි දදම් සත්තසසපි දදම් භියෙයාපි දදම්. කවචාහං ගොතම එවං දදන්තො එවං යජන්තො බහුං පුඤ්ඤං පසවාමිති,

තගස්ස ඤං මාණව, එවං දදන්තො එවං යජන්තො පරියෙසිඤා ධම්මලඤ්ඤි භොගෙහි ධම්මාධිගතෙහි එකසසපි දදති -පෙ- සත්තසසපි දදති භියෙයාපි දදති බහුං පුඤ්ඤං පසවතිති.

අථ ඛො මාසො මාණවො හගවතතං ගාථාය අජ්ඣහාසි.

490 පුච්ඡාමහං ගොතමං වදඤ්ඤං (ඉති මාසො මාණවො)
කාසායවාසිං අග්ගිහං² වරතතං
යො යාවයොගො දනපති ගහට්ඨො,
පුඤ්ඤාඤ්ඤො යජති පුඤ්ඤපෙට්ඨො
දදං පරෙසං ඉධ අත්තපානං
කඤ්ඤා හුතං යජමානස්ස සුපෙක්ඛ.

491 යො යාවයොගො දනපති ගහට්ඨො (මාසාති හගවා),
පුඤ්ඤාඤ්ඤො යජති පුඤ්ඤපෙට්ඨො
දදං පරෙසං ඉධ අත්තපානං
ආරාධයෙ දක්ඛිණෙයො හි නාදි.

1. සාරාණියං - මජ්ඣ., මු 2

2. අග්ගිහං - මු 2.

- 492 යො යාවයොගො දන්තනී ගහට්ඨා (ඉති මාසො මාණවො)
පුඤ්ඤඤීකො යජති පුඤ්ඤපෙට්ඨො,
දදං පරෙසං ඉධ අත්තපානං
අසක්ඛාහි මෙ භගවා දකඛ්ඤෙයො.
- 493 යෙ වෙ අසක්ඛා විවරන්ති ලොකෙ
අකිඤ්ඤා කෙවලිනො යත්තො,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පට්ඨෙව්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 494 යෙ සබ්බංසයොජනබ්බන්තච්ඡද
දන්තා විමුක්ඛා අනිසා නිරාසා,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පට්ඨෙව්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 495 යෙ සබ්බසංයොජනවිප්පමුක්ඛා
දන්තා විමුක්ඛා අනිසා නිරාසා
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පට්ඨෙව්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 496 රාගඤ්ඤ දෙසඤ්ඤ පභාය මොහං
විණායවා වුසිතබ්‍රහ්මවරියා,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පට්ඨෙව්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 497 යෙසු න මායා වසති න මානො
යෙ චිතලොභා අමමා නිරසා,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පට්ඨෙව්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 498 යෙ වෙ න තණ්හාසු උපාතිපත්තා
චිතරෙය්‍ය ඔසං අමමා චරන්ති.
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පට්ඨෙව්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 499 යෙසං තණ්හා නත්ති කුහිඤ්ඤි ලොකෙ
භවාභවාය ඉධ වා හුරං වා,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පට්ඨෙව්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.

- 500 යෙ කාමෙ භික්ඛා අග්ගිභා¹ චරන්ති
සුඤ්ඤානානුස්ථානා තසරංච උජ්ජිං.
කාලෙන තෙසු භවියං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 501 යෙ චිත්තරාගා සුඤ්ඤානානුස්ථානා
චරන්ති රාහුග්ගහණා පමුක්ඛා,
කාලෙන තෙසු භවියං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 502 සමිකාවිනෝ චිත්තරාගා අකොපා
යෙසං ගතී නත්ථි ඉධ විප්පහාය,
කාලෙන තෙසු භවියං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 503 ජහික්ඛා ජාතිමරණං අසොසං
කථංකථං සබ්බමුපාතිවික්ඛා,
කාලෙන තෙසු භවියං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 504 යෙ අකංඝිපා විචරන්ති ලොකෙ
අකිංඝනා සබ්බධි විප්පමුක්ඛා,
කාලෙන තෙසු භවියං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 505 යෙ හෙසු ජානන්ති යථා යථා ඉදං
අයමන්තිමා නත්ථි පුනබ්බවොති,
කාලෙන තෙසු භවියං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.
- 506 යො චේදගු කොන්තරතො සතීමා
සමොධිපක්ඛො සරණං බ්‍රහ්මනං,
කාලෙන තමහි භවියං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙට්ඨො යජෙථ.

1. අග්ගා - මු 2

507. අභිං අමොසා මම පුට්ඨනා අහු (ඉති මාසොමාණවො)
අකුඛාසි මෙ හගවා දකුණිකෙය්‍යො,
කුං හෙකු ජානාසි යථා තථා ඉදං
තථා හි තෙ චිද්දිකො එස ධම්මො.

508. යො යාවයොගො දනපති හගට්ඨා
පුඤ්ඤානිකො යජති පුඤ්ඤපෙට්ඨො,
දදං පරෙසං ඉධ අනානපානං
අකුඛාසි මෙ හගවා යඤ්ඤසම්පදං.

509. යජසු යජමානො මාසාති (හගවා)
සබ්බස්ස ච විපාසාදෙති විතං,
ආරමිණං යජමානස්ස යඤ්ඤං
එක පතිව්‍යාය ජහාති දෙසං.

510. සො විතරාගො පටිනෙය්‍ය දෙසං
මෙතං විතං භාවයං අපමාණං,¹
රතතිඤ්චං සතතං අපමනො
සබ්බාදියා එරතෙ අපමඤ්ඤං.

511. කො සුජකිති මුච්චති බජකිති ච
කෙනානනා ගට්ඨති බුහමලොකං,
අජානනො මෙ මුනි බුහි පුට්ඨො
හගවා හි මෙ සකුණි බුහමජ්ජ දිට්ඨො
තුචං හි නො බුහමසමොති සච්චං
කථං උපපජ්ජති බුහමලොකං ජුතිමා.

512. යො යජති තිට්ඨං පුඤ්ඤසම්පදං (මාසාති හගවා)
ආරාධයෙ දකුණිකෙය්‍යති තාදී,
එවං යජිත්වා සමුච්චා යාවයොගො
උපපජ්ජති බුහමලොකනති බුමි.

එවං වුට්ඨො මාසො මාණවො හගවතං එතද්දෙවාව: අභිකකතං හො
ගොතමි - පෙ- අජ්ජතග්ගො පාණ්‍යපෙතං සරණං ගතන්ති.

මාගසුකං නිවර්තං.

1. භාවයමපමාණං - මජ්ඣං,

සහිය සුතනං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සහියසස පරිබොජකසස පුරාණසාලොභිතාය දෙවතාය පඤ්ඤා උද්දිට්ඨා භොනති, යො තෙ සහිය සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො ව්‍යාකරොති, තස්ස සන්නිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරෙය්‍යාසීති.

අථ ඛො සහියො පරිබොජකො තස්සා දෙවතාය සන්නිකෙ තෙ පඤ්ඤා උග්ගහෙත්වා යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සංඛින්නො ගණිතො ගණාවරියා ඤාතා යසස්සිතො තිත්තකරා සාධුසම්මතා බහුජනස්ස, සෙය්‍යථිදං: පුරණො කසසපො¹ මකඛලී ගොසාලො අජිතො කෙසකම්බලො පකුට්ඨො කචවායනො සඤ්ජයො බෙලලට්ඨි පුතො නිගණේයානාතපුතෙතො. තෙ උපසංඛිතමිත්වා තෙ පඤ්ඤා පුට්ඨති, තෙ සහියෙන පරිබොජකෙන පඤ්ඤා පුට්ඨා න සම්පායනති, අසම්පායනතා කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අප්පච්චයඤ්ඤා පාතුකරොනති, අපි ච සහියඤ්ඤා ච පරිබොජකං පටිපුට්ඨනති, අථ ඛො සහියසස පරිබොජකසස එතදහොසි: යෙ ඛො තෙ භොතොතො සමණබ්‍රාහ්මණා සංඛින්නො ගණිතො ගණාවරියා ඤාතා යසස්සිතො තිත්තකරා සාධුසම්මතා බහුජනස්ස, සෙය්‍යථිදං: පුරණො කසසපො - පෙ - නිගණේයානාතපුතෙතො. තෙ මයා පඤ්ඤා පුට්ඨා න සම්පායනති අසම්පායනතා කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අප්පච්චයඤ්ඤා පාතුකරොනති, අපි ච මමඤ්ඤාචෙත්ථ පටිපුට්ඨනති, යනත්තනාහං භිතායාචතතිත්වා කාමෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍යනති.

අථ ඛො සහියසස පරිබොජකසස එතදහොසි: අයම්පි සමණො ගොතමො සංඛින්නි වෙච ගණි ච ගණාවරියො ච ඤාතො යසස්සි තිත්තකරො සාධුසම්මතො බහුජනස්ස, යනත්තනාහං සමණං ගොතමං උපසංඛිතමිත්වා ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨෙය්‍යනති.

1, පුරණකසසපො - වූ. 2.

අපි ටො සභිතසුඤ්ඤානා පරිබොධනසුඤ්ඤානා එතදහොසි: යෙපි ටො තෙ භොතොනා සමභුක්ඛාභිමානා ජිණ්ණා වුද්ධා මහප්පකා අභිමානා වියො අනුප්පකා ටො රත්තකුද්ධා වීරපබ්බජිතා සංඛිතො ගණිතො ගණාවරියා සුඤ්ඤානා යසසීතො තිස්සකරා සාධුසමමනා බහුජනසුඤ්ඤානා, සෙය්‍යවීදං: පුරණො කසපො - පෙ - නිගණො නාගපුරො තෙපි මයා පඤ්ඤා පුට්ඨා න සමපායනති අසමපායනා කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අප්පච්චයඤ්ඤා පාතුකරොගති, අපි ව මඤ්ඤාදෙවස් පටිපුට්ඨනති, කං පන මෙ සමභොගොගමො ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨා ව්‍යාකර්සසති, සමභොගොගමො දහරො වෙව ජාතියා නථො ව පබ්බජ්ජායාති. අපි ටො සභිතසුඤ්ඤානා පරිබොධනසුඤ්ඤානා එතදහොසි: සමභොගො දහරොගති පරිභොගබ්බො දහරොපි වෙස සමභොගොගමො මහිඤ්ඤානො භොති මහානුභාවො, යනුනාහං සමභොගොගමො උපසංඝමිත්වා ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨයානති,

අපි ටො සභිතසුඤ්ඤානා පරිබොධනසුඤ්ඤානා එතදහොසි: යෙත රාජගහං තෙත වාරිකං පකකාමී. අනුපුබ්බන වාරිකං වරමානො යෙන රාජගහං වෙච්චනං කලුඤ්ඤානිවාපො, යෙන හගවා තෙතපසංඝමිත්වා, උපසංඝමිත්වා හගවතා සංඝො සමමාදි, සමමාදනියං කථං සාරාණියං¹ චිත්තිසාරෙත්වා එකමනං නිසීදි, එකමනං නිසීතො ටො සභිතසුඤ්ඤානා පරිබොධනසුඤ්ඤානා හගවතං ගාථාය අජඤ්ඤාසි:

513. කඨිඤ්ඤා වෙච්චිත්ති ආගමං (ඉති සභිතසුඤ්ඤානා)
පඤ්ඤා පුට්ඨිත්තුං අභිකඤ්ඤාමානො,
තෙසන්තකරො හවාහි පඤ්ඤා මෙ පුට්ඨා
අනුපුබ්බං අනුධම්මං ව්‍යාකරොහි මෙ.

514. දුරතො ආගතො සි සභියා (ති හගවා)
පඤ්ඤා පුට්ඨිත්තුං අභිකඤ්ඤාමානො,
තෙසන්තකරො හවාහි පුට්ඨා
අනුපුබ්බං අනුධම්මං ව්‍යාකරොමි තෙ.

515. පුට්ඨ මං සභිය පඤ්ඤාං යං කිඤ්ඤි මනසිවුත්ති,
තස්ස තෙසස්සව පඤ්ඤාසං අහං අතං කරොමි තෙ'ති.

අපි ටො සභිතසුඤ්ඤානා පරිබොධනසුඤ්ඤානා එතදහොසි, අච්ඡරියං වත භො අබ්භුතං වත භො යං වතාහං අඤ්ඤාසු සමභුක්ඛාභිමානසු ඕකාසකම්මං මනඤ්ඤා නාලස්සං, තං මෙ ඉදං සමභොගොගමොගමො ඕකාසකම්මං කතනති අතමනො පමොදිතො උදගො පිතිසොමනසස්සජාතො හගවතං පඤ්ඤා පුට්ඨි:

1. සාරාණියං - මජ්ඣිම. 2

516 කිං පතතිනමාහු භික්ඛුනං (ඉති සභියො)
සොරතං කෙන කථංඤා දතමාහු,
බුද්ධොති කථං පවුච්චති
පුට්ඨො මෙ භගවා ව්‍යාකරොහි¹

517 පජෙජන කතෙන අත්තනා (සභියාති භගවා)
පරිනිබ්බානගතො විති ඡන්දකඛ්ඛො,
විභවඤ්ඤා භවඤ්ඤා විපජ්ජාය
වුසිතවා ධිඤ්ඤානඛ්ඛොවො ස භික්ඛු

518 සබ්බස්ස උපෙක්ඛකො² සතිමා
න සො භිංසති කඤ්ඤා සබ්බලොකෙ,
තිශේණා සමණො අනාවිලො
උසස්ස යස්ස න සන්ති සොරතො සො.

519 යස්සිඤ්ඤාති භාවිතාති
අජ්ඣක්ඛං බහිද්ධා ව සබ්බලොකෙ,
තිබ්බිජ්ඣ³ ඉමං පරඤ්ඤා ලොකං
කාලං කඛ්ඛති භාවිතො ස දතො.

520 කප්පාති විවෙය්‍ය කෙවලාති
සංසාරං උභයං වුත්ථප්පාතං,
විගතරජමනඛණං විසුද්ධං
පත්තං ජාතික්ඛයං තමාහු බුද්ධාති.

අථ බො සභියො පරිබ්බාජකො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා
අනුමොදිත්වා අත්තමනො පමොදිතො උදග්ගො පිතිසොමනසාජාතො
භගවතං උත්තරිං පඤ්ඤං පුච්ඡි:

521 කිං පතතිනමාහු බ්‍රාහ්මණං (ඉති සභියො)
සමණං කෙන කථංඤා නභාතකොති,
නාගොති කථං පවුච්චති
පුට්ඨො මෙ භගවා ව්‍යාකරොහි.

1. ව්‍යාකරොහි - මජ්ඣ.

2. උපෙක්ඛකො - පු 2.

3. තිබ්බිජ්ජ පු.1.

522 බාහිකා සංඛාරානුස්ථාන (සංගීතානුස්ථාන)
 විමලා සාධු සංගීතො, ධීරතො,
 සංසාරමතිවත කෙවලි සො
 අසිතො තාදි පච්චන්තෙ චායමා.

523 සම්මානි පහාය පුඤ්ඤපාපං
 විරජා ඤානා ඉමං පරඤ්ඤා ලොකං,
 ජාතිමරණං උපාතිවත්තො
 සමණො තාදි පච්චන්තෙ තථත්තා.

524 නිත්තරාය¹ සංඛාරානුස්ථාන
 අජඤ්ඤා බහිකා ව සංඛාරානුස්ථාන,
 දෙවමනුසංසුත කප්පියෙසු
 කප්පං නෙති තමාහු නිත්තරායොති.

525 ආරාමං න කුරුමාති කිංඤ්ඤා ලොකෙ
 සංඛාරානුස්ථානෙ විසජ්ජා බහිකානුස්ථාන;
 සංඛාරානුස්ථාන සජ්ජාති විමුක්තො
 නාගො තාදි පච්චන්තෙ² තථත්තාති.

අප්ප චො සංගීතො පරිබොජකො - පෙ - හගවත්තං උත්තරිං පඤ්ඤා
 අසුඤ්ඤා.

526 කං චෙත්තජිනං වදන්ති බුද්ධා (ඉති සංගීතො)
 කුසලං කෙත කප්පඤ්ඤා පඤ්ඤානුස්ථාන,
 චුති නාම කපං පච්චන්ති
 පුට්ඨො මෙ හගවා ව්‍යාකුරොති.

527 චෙත්තානි විචේයා කෙවලානි (සංගීතානුස්ථාන)
 දිඛං මාත්‍රසකඤ්ඤා චුභමචෙත්තං,
 සංඛාරානුස්ථානවිමුක්තො පච්චන්තො
 චෙත්තජිනො තාදි පච්චන්තෙ තථත්තා.

528 කොසානි විචේයා කෙවලානි
 දිඛං මාත්‍රසකඤ්ඤා චුභමකොසං,
 සංඛාරානුස්ථානවිමුක්තො පච්චන්තො
 කුසලො තාදි පච්චන්තෙ තථත්තා.

1. නිත්තරාය වු, 1.

2. පච්චන්ති - වු 1, 2.

529 තදුහයානි විවෙය්‍ය පණ්ඩරානි
අජකිත්තං බහිද්ධා ච සුද්ධිපඤ්ඤා,
කණ්ණං සුකසාමුපානිවිත්තො
පණ්ඩිතො තාදි පවුච්චතෙ තථන්තා.

530 අසතඤ්ඤා සතඤ්ඤා ඤාතො ධම්මං
අජකිත්තං බහිද්ධා ච සබ්බලොකෙ,
දෙවමනුසෙසහි පූජනීයො
සබ්බං ජාලමතිච්ඡා¹ සො මුනිති.

අථ ඛො සභියො පරිබ්බාජකො - පෙ - භගවන්තං උත්තරිං පඤ්ඤං
අපුච්ඡි.

531 කිං පත්තිනමාහු වෙදගුං (ඉති සභියො)
අනුච්ඡිතං කෙන කථංඤා විරියවාති,
ආජානීයො කිත්ති නාම භොති
පුට්ඨො මෙ භගවා ව්‍යාකරොහි.

532 වෙදහි විවෙය්‍ය කෙවලානි (සභියානි භගවා)
සමණානං යානිධස්සී² බ්‍රාහ්මණානං,
සබ්බ වෙදනාසු විතරාගො
සබ්බං වෙද මතිච්ච වෙදගු සො.

533 අනුච්ච්ච පපඤ්ඤානාමරූපං
අජකිත්තං බහිද්ධා ච රොගමූලං,
සබ්බරොගමූලබ්‍රහ්මනා පමුත්තො
අනුච්ඡිතො තාදි පවුච්චතෙ තථන්තා.

534 විරතො ඉධ සබ්බපාපකෙහි
තිරයදුක්ඛමතිච්ච විරියවා සො,
සො විරියවා පධානවා
ධිරො තාදි පවුච්චතෙ තථන්තා.

535 යසසසු ලුතානි බ්‍රහ්මානි
අජකිත්තං බහිද්ධා ච සබ්බමූලං,
සබ්බසබ්බමූලබ්‍රහ්මනා පමුත්තො
'ආජානීයො තාදි පවුච්චතෙ තථන්තා'ති.

1. සබ්බජාලමතිච්ච - මු. 2

2. යානි පස්සී - මු.

අථ ඛො සභිකො පරිබ්බාජකො - පෙ - භගවතො උත්තරිං පඤ්ඤාං අපුච්ඡි.

536 කිං පතතිනමාහු සොකතිසං (ඉති සභිකො)
අරියං කෙන කථංඤා වරණවාති,
පරිබ්බාජකො කිතති නාම භොති
පුට්ඨො මෙ භගවා ව්‍යාකරොති.

537 සුචො සබ්බධම්මං අභිඤ්ඤාය ලොකෙ (සභිකාති භගවා)
සාවජ්ජානවජ්ජං යද්ධං කිඤ්චි,
අභිභුං අකථංකරීං විමුක්ඛං
අනිසං සබ්බධිමාහු සොකතිසොති.

538 ඡෙත්වා ආසවාති ආලයාති
විද්ධො සො න උපෙති ගබ්භසයං
සඤ්ඤං තිව්ධං පනුජ්ජ පබ්බං
කප්පං නෙති තමාහු අරියොති.

539 යො ඉධ වරණෙසු පතතිපතො
කුසලො සබ්බද ආජාති ධම්මං,
සබ්බස්ස න සජ්ජති විමුක්ඛො¹
පටිසා යස්ස න සනති වරණවා සො.

540 දුක්ඛවෙපක්ඛං යද්ධං කම්මං
උභ්බමධො තිරියඤ්ඤාපි මජ්ඣෙ,
පරිබ්බාජස්සවා පරිඤ්ඤාවාරි
මායං මානමථොපි ලොභකොධං
පරියනතමකාසි නාමරූපං
තං පරිබ්බාජකමාහු පතතිපතොති.

අථ ඛො සභිකො පරිබ්බාජකො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා
අනුමොදිත්වා අත්තමනො පමුදිතො උදග්ගො පිතිසොමනසසජාතො
උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිත්වා යෙන භගවා තෙන ඤජ්ඣිං
පණාමෙත්වා භගවතො සමමුඛා සාරුප්පාහි භාජාහි අභිස්ථි:

1. විමුක්ඛවිමුක්ඛො - මජ්ඣ.

- 541 යානි ව තිණි යානි ව සට්ඨි
සමණප්පවාද සිතානි භූරිපඤ්ඤ,
සඤ්ඤකබ්බරසඤ්ඤනිසසිතානි
ඔසරණානි විනෙය්‍ය ඔසන්නමගා.
- 542 අත්තගු'සි පාරගු දුක්ඛස්ස
අරහාසි සමමාසමබ්බද්ධො ඛිණ්ණාසවං තං මඤ්ඤ,
ජුතිමා මුතිමා පඤ්ඤාපඤ්ඤෙස්ස
දුක්ඛස්සත්තකර අනාරෙසි මං.
- 543 යං මෙ කංඛිතමඤ්ඤෙසි
විවිකිල්ඡා මං තාරයි නමො තෙ
මුනි මොනපපේසු පක්තිපක්ත
අබ්ලආදිවච්චක්ඛු යොරතොසි.
- 544 යා මෙ කඛ්ඛා පුරෙ ආසි තං මෙ ව්‍යාකාසි චක්ඛුමා,
අද්ධා මුනිසි සමබ්බද්ධො නත්ති නිවරණා තව.
- 545 උපායාසා ව තෙ සබ්බෙ විද්ධස්සා විනලිකතා,
සිතිහුතො දමප්පතො ධිතිමා සවචනිකකමො.
- 546 තස්ස තෙ නාග නාගස්ස මහාවීරස්ස භාසිතො,
සබ්බෙ දෙවානුමොදන්ති උභො නාරදපබ්බතා.
- 547 නමො තෙ පුරිසාජ්ඤා නාමො තෙ පුරිසුත්තම,
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං නත්ති තෙ පටිපුග්ගලො.
- 548 තුවං බුද්ධො තුවං සත්ථා තුවං මාරාහිහු මුනි,
තුවං අනුසයෙ ඡෙත්වා තිණ්ණණා තාරෙසි'මං පජං.
- 549 උපධි තෙ සමතිකකතා ආසවා තෙ පදුලිතා,
සිහොසි අනුපාදතො පභීතභයභෙරවො.
- 550 පුණ්ඩරිකං යථා වගගු තොයෙ න උපලිප්පති,
ඵවං පුඤ්ඤ ව පාපෙ ව උභයෙ ත්වං න ලිප්පසි,
පාදෙ වීර පසාරෙහි සභියො වත්ති සත්ථානො'ති.

අථ ඛො සභියො පරිබ්බාජකො හගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීඤ්ඤා හගවත්තං එතදවොච: අභිකක්කන්තං හො ගොතම - පෙ - ධම්මෙඤ්ඤා භික්ඛු සඤ්ඤා, ලභෙය්‍යාහං හතෙන, හගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

යො ඛො සභිය, අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඤ්ඤා පබ්බජ්ජං ආකඤ්ඤා උපසම්පදං යො චත්තාරො මාසෙ පරිවසති, චතුත්තං මාසානං අවචයෙන ආරද්ධවිත්තා භික්ඛු පබ්බාජෙන්නති උපසම්පාදෙන්නති භික්ඛු භාවාය, අපිච මෙඤ්ඤා පුග්ගලවෙමත්තතා විදිතාති.

සචෙ හතෙන, අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඤ්ඤා පබ්බජ්ජං ආකඤ්ඤා උපසම්පදං චත්තාරො මාසෙ පරිවසති, චතුත්තං මාසානං අවචයෙන ආරද්ධවිත්තා භික්ඛු පබ්බාජෙන්නති උපසම්පාදෙන්නති භික්ඛු භාවාය, අහං චත්තාරි වසානි පරිවසිස්සාමි, චතුත්තං වසානං අවචයෙන ආරද්ධවිත්තා භික්ඛු පබ්බාජෙන්නතු උපසම්පාදෙන්නතු භික්ඛු භාවායාති. අලඤ්ඤා ඛො සභියො පරිබ්බාජකො හගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං අලඤ්ඤා උපසම්පදං - පෙ - අඤ්ඤාතරො ච ඛො පනායස්මා සභියො අරහතං අහොසීති.

සභියසුත්තං නිට්ඨිතං.

3-7

සෙල සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං හගවා අභිගුත්තරාපෙසු වාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙත්ත සද්ධිං අභිඤ්ඤාසෙහි භික්ඛුසංඝෙහි යෙන ආපණං නාම අභිගුත්තරාපාතං නිගමො තදවසරි, අය්‍යාසි ඛො කෙණ්ඩියො ජට්ඨො සමණො ඛුද්ධො හො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො අභිගුත්තරාපෙසු වාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙත්ත සද්ධිං අභිඤ්ඤාසෙහි භික්ඛුසංඝෙහි ආපණං අනුප්පන්නො, තං ඛො පන හවත්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසදෙද්ද අබ්බුත්තො “ඉතිපි යො හගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකච්ඡිද්ද අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සඤ්ඤා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා”ති යො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං සසම්මානාහමණිං පජං සදෙවමනුස්සා සයං අභිඤ්ඤා සඤ්ඤාකඤ්ඤා පච්චෙදති, යො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාඤ්ඤා සබ්බසුත්තං කෙවලපටිපුත්තං පටිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, සාධු ඛො පන තථාදිපාතං අරහතං දස්සනං හොති’ති.

අථ ඛො කෙණ්ඩියො ජට්ඨො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උප-
සඤ්ඤාමිතො භගවතා සද්ධිං සමමාදි, සමමාදනීයං; කථං සාරාණීයං
විනිසාරෙතො එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නං ඛො කෙණ්ඩියං ජට්ඨො
භගවා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසසි සමාදපෙසි සමුත්තපෙසි සමපහංසෙසි.

අථ ඛො කෙණ්ඩියො ජට්ඨො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසිතො
සමාදපිතො සමුත්තපිතො සමපහංසිතො භගවන්තං එතදවොච: අධිවාසෙතු
මෙ භවං ගොතමො ස්වාත්තාය භක්තං සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙතනාති, එවං
වුත්තො භගවා කෙණ්ඩියං ජට්ඨො එතදවොච: මහා ඛො කෙණ්ඩිය, භික්ඛුසංඝෙතො
අභිසංඝෙතොති භික්ඛුසතාති, කුසලං ඛො ව්‍යාභුමණෙසු අභිසංඝෙතොති,
දුතියමි ඛො කෙණ්ඩියො ජට්ඨො භගවන්තං එතදවොච: කිංකරාපි හො
ගොතම, මහා භික්ඛුසංඝෙතො අභිසංඝෙතොති භික්ඛුසතාති, අහංකරං
ව්‍යාභුමණෙසු අභිසංඝෙතොති, අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො ස්වාත්තාය
භක්තං සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙතනාති, තතියමි ඛො භගවා කෙණ්ඩියං ජට්ඨො
එතදවොච: මහා ඛො කෙණ්ඩිය, භික්ඛුසංඝෙතො අභිසංඝෙතොති භික්ඛුසතාති,
කුසලං ඛො ව්‍යාභුමණෙසු අභිසංඝෙතොති, තතියමි ඛො කෙණ්ඩියො
ජට්ඨො භගවන්තං එතදවොච: කිංකරාපි හො ගොතම, මහා භික්ඛුසංඝෙතො
අභිසංඝෙතොති භික්ඛුසතාති, අහංකරං ඛො ව්‍යාභුමණෙසු අභිසංඝෙතොති,
අධිවාසෙතොති මෙ භවං ගොතමො ස්වාත්තාය භක්තං සද්ධිං භික්ඛු-
සංඝෙතනාති.

අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන.

අථ ඛො කෙණ්ඩියො ජට්ඨො භගවතො අධිවාසනං විදිතො උට්ඨා-
යාසනා යෙන සකො අසසමො තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිතො මිත්තා
මච්චෙ ඤාතිසාලොහිතො ආමන්තසි: සුඤ්ඤානං මෙ භවත්තො මිත්තා
මච්චා ඤාතිසාලොහිතා සමණො මෙ ගොතමො තිලන්තො ස්වාත්තාය
භක්තං සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙතනං යෙන මෙ කායවෙය්‍යාවට්ඨිකං කරෙය්‍යාදාති.

එවං හොති ඛො කෙණ්ඩියො ජට්ඨො මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා
කෙණ්ඩියො ජට්ඨො පටිසසුතො අපෙකච්චෙ උද්ධතාති ඛණ්ඩි,
අපෙකච්චෙ කථාති එළෙහි, අපෙකච්චෙ භාජනාති ධොවනි,
අපෙකච්චෙ උදකමණිකං පතිට්ඨාපෙතති, අපෙකච්චෙ ආසනාති
පඤ්ඤාපෙතති. කෙණ්ඩියො පන ජට්ඨො සාමංයෙව මණ්ඩලමාලං
පටියාදෙති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සෙලො බ්‍රාහ්මණො ආපණං පටිවසති තිණණං වෙද්දාං පාරග්ග සතිසණ්ඨකෙට්ඨානාං සංකඛරප්පභෙදාං ඉතිහාස-පඤ්චමානාං පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමහාපුරිසලක්ඛාණසු අනවයො තිණි මාණවකසතාති මනෙන වාවෙති, තෙන ඛො සමයෙන කෙණ්දෙ ජට්ඨෙ සෙලො බ්‍රාහ්මණො අභිප්පසන්නො හොති.

අථ ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො තිණි මාණවකසතෙහි පරිවුත්තො ජංකාවිහාරං අනුචක්ඛමමානො අනුවිචරමානො යෙන කෙණ්දෙසං ජට්ඨෙසං අසංගමො තෙනුපසංඛති. අද්දසා ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො කෙණ්දෙසම්. ජට්ඨෙ, අප්පෙකවෙව උද්ධතාති ඛණ්තෙන -පෙ- අප්පෙකවෙව ආසනාහි පඤ්ඤාපෙන්නෙ කෙණ්දං පන ජට්ඨං සාමංයෙව මණ්ඩලමාලං පටියාදෙන්නං, දිස්වාන කෙණ්දං ජට්ඨං එතදවොච:

කිංත්‍රු හොතො කෙණ්දෙසං ආවාහො වා හවිස්සති, විවාහො වා හවිස්සති, මහායඤ්ඤා වා පච්චුපට්ඨිතො, රාජා වා මාගධො සෙති. යො ඛිංඛිසාරො නිමන්තිතො ස්වාත්තාය සද්ධිං ඛලකායෙනාති.

න මෙ සෙල, ආවාහො හවිස්සති, නපි විවාහො හවිස්සති නපි රාජා මාගධො සෙති. යො ඛිංඛිසාරො නිමන්තිතො ස්වාත්තාය සද්ධිං ඛලකායෙන, අපි ච ඛො මෙ මහායඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතො අස්මි. සමණො ගොතමො සකාපුත්තො සකාකුලා පබ්බජිතො අභ්‍යුත්තරාපෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඛන්ත සද්ධිං අසිංහෙළයෙහි භික්ඛුසතෙහි ආපණං අනුප්පන්නො, තං ඛො පන භවිත්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණං කිත්තිසද්දෙ අභ්‍යුත්තො -පෙ- බුද්ධො භගවාති. යො මෙ නිමන්තිතො ස්වාත්තාය සද්ධිං භික්ඛුසංඛන්තොති.

බුද්ධාති ඛො හො කෙණ්දෙ, වදෙසි? බුද්ධාති හො සෙල, වදමි, බුද්ධාති හො කෙණ්දෙ, වදෙසි? බුද්ධාති හො සෙල වදමිති.

අපි ඛො සෙලසස ච්ඡාභමණසස ඵතදහොසි: සොසොපි ඛො ඵසො දුලලහො ලොකසමිං යදිදං බුද්ධො'ති. ආගතාති ඛො පන අසමාකං මනෙත්සු අමනිංස මහාපුරිසලකකිණාති යෙහි සමනනාගතසස මහාපුරිසසස දොව ගතියො හවනති අනඤ්ඤ. සචෙ අගාරං අජ්ඣාචසති, රාජා හොති චකකචතති ධම්මිකො ධම්මරාජා වාතුරතොනා විජිතාචි ජනපදො-චරියපනොනො සකතරතනසමනනාගතො. තසසිමාති සකතරතනාති හවනති, සෙය්‍යථිදං: චකකරතනං හසිරතනං අසසරතනං මණිරතනං ඉසිරතනං ගහපතිරතනං පරිණායකරතනමෙව සතතමං, පරොසහසසං ඛො පනසස පුත්තා හවනති සුරා වීරඛගරුපා පරසෙනපසමද්දනා, සො ඉමං පධවිං සාගරපරියන්තං අදණ්ණඛන අසසොන ධම්මෙන අභිවිජිය අජ්ඣාචසති. සචෙ ඛො පනාගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති අරහං හොති සමොසමබුද්ධො ලොකෙ විචතතච්ඡදෙද.

කහං පන හො කෙණිය, එතරහි සො හවං ගොතමො විහරති අරහං සමො සමබුද්ධො'ති.

ඵවං වුත්ත කෙණියො ජට්ටො දකඛිණං බාහං පග්ගහෙත්වා සෙලං ච්ඡාභමණං ඵතදවොච: යෙනෙසා හො සෙල නිලචනරාජීති,

අපි ඛො සෙලො ච්ඡාභමණො තිහි මාණවකසනෙහි සද්ධිං යෙන හගවා තෙනුපසඬකමි, අපිඛො සෙලො ච්ඡාභමණො තෙ මාණවකෙ ආමනෙහි: අපසසද්ද හොනොනො ආගච්ඡනතු පදෙ පදං නිකඛිපනතා, දුරාසද්ද හි තෙ හගවනොනො සීහාව ඵකචරා, යද්ද වාහං හොනොනො, සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං මනෙතය්‍යං මා මෙ හොනොනො, අත්තරතනරා කථං ඔපාතෙථ, කථාපරියොසානං මෙ හවනොනො ආගමෙනතුති.

අපි ඛො සෙලො ච්ඡාභමණො යෙන හගවා තෙනුපසඬකමි, උප-සඬකමිත්වා හගවනා සද්ධිං සමමොදි, සමමොදතියං කථං සාරාණියං¹ විනිසාරෙත්වා ඵකමනං නිසීදි, ඵකමනං නිසීනොනො ඛො සෙලො ච්ඡාභමණො හගවනො කායෙ අමනිංසමහාපුරිසලකකිණාති සමනෙත්සු², අද්දසා ඛො සෙලො ච්ඡාභමණො හගවනො කායෙ අමනිංස මහාපුරිස-ලකකිණාති යෙහුයොනා යපෙත්වා දො, දවිසු මහාපුරිසලකකිණෙසු කඬකති විවිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සමපසීදති, කොසොහිතෙ ව චස්ථගුණො පහුතජ්චග්ගාය ව,

1. සාරණියං - මජ්ඣ., වු-2.

2. සමනෙත්සු - මජ්ඣ., වු 2.

අපි ඛො භගවතො එතදහොසි: පසසති ඛො මෙ අයං සෙලො
 බ්‍රාහ්මණො දමනතිංසමහාපුරිසලක්ඛණානි යෙහුයොන යිපෙඤා දෙව, ද්විසු
 මහාපුරිසලක්ඛණෙසු කඛති විචිකිච්ඡති නාධිවුච්ඡති න සමපසිදති,
 කොසොතිතෙ ව ච්ඡාගුණෙ පහුතජිඤාතාය වානි. අපි ඛො භගවා
 තථාරූපං ඉද්ධාභියඛාරං අනිසඛබ්බාසි යථා අද්දස සෙලො බ්‍රාහ්මණො
 භගවතො කොසොතිතං ච්ඡාගුණං, අපි ඛො භගවා ජිඤා නිත්තාමෙඤා
 උභොපි කණ්ණසොතානි අනුමසි පරිමසි, උභොපි නාසිකසොතානි
 අනුමසි පරිමසි, කෙටලමි ලළාටමණ්ඩලං ජිඤාය ඡාදෙසි.

අපි ඛො සෙලසු භ්‍රාහ්මණස්ස එතදහොසි සමනනාගතො ඛො
 සමණො ගොතමො දමනතිංසමහාපුරිසලක්ඛණෙහි පරිපුණ්ණෙහි නො
 අපරිපුණ්ණෙහි නො ව ඛො නං ඡානාමි බුද්ධො වා නො වා, සුතං මෙ
 පන මෙතං බ්‍රාහ්මණානං වුද්ධානං මහලුකානං ආචරියපාචරියානං
 භාසමානානං, යෙ තෙ භවන්ති අරහතො සමමාසේවුද්ධා තෙ සකෙ
 වණ්ණෙහි භක්ඛමානෙ අත්තානං පාතුකරොන්තිති, යත්තානාහං සමණං
 ගොතමං සම්මුඛා සාරුප්පාහි ගාථාහි අභිසව්වි, අපි ඛො සෙලො
 බ්‍රාහ්මණො භගවතං සම්මුඛා සාරුප්පාහි ගාථාහි අභිසව්වි.

551. පරිපුණ්ණකායො සුරුචි සුජාතො වාරුදසකතො,
 සුවණ්ණවණ්ණොසි¹ භගවා සුසුක්කදයොසි විරියවා.

552. නරස්ස හි සුජාතස්ස යෙ භවන්ති වියඤ්ජනා
 සබ්බෙ තෙ තව කායසමිං මහාපුරිසලක්ඛණා.

553. පසන්නානතො සුමුඛො බ්‍රහ්ම උජ්ජ පතාපවා,
 මරෙඤ්ඤ සමණසබ්බස්ස ආදිවෙවා' ව විරොචසි.

554. කලාසාදස්සනො හික්ඛු කඤ්චනසනිහිත්තෙවා,
 කිං තෙ සමණභාවෙන ඵලං උත්තමවණ්ණිනො.

1. සුවණ්ණවණ්ණොසි - පිටු 2.

555. රාජා අරහස්සි භවිතුං චක්ඛවිතති රථෙසහො,
වාතුරතොයා විජිතාවි ජලේසස්සඛසා ඉසසරො.
556. ඛනිකා හොජරාජානො අනුයුක්ඛා භවන්ති තෙ,
රාජාභිරාජා මනුජිජෙඤ රජජං කාරෙහි භොතමි.
557. රාජාභමස්මි¹ සෙල (ඉති භගවා) ධම්මරාජා අනුක්ඛරො,
ධම්මෙන චක්ඛං චක්ඛෙමි චක්ඛං අප්පතිවතතියං.
558. සමබ්බුද්ධා පටිජානාසි (ඉතිසෙලො ව්‍යාභමණො) ධම්මරාජා
අනුක්ඛරො,
ධම්මෙන චක්ඛං චක්ඛෙමි ඉති භාසසි භොතමි.
559. කොත්ථු සෙනාපති හොතො සාවකො සජ්ඣද්දභියො,
කො තෙ ඉමං අනුචක්ඛෙති ධම්මචක්ඛං පවතතිනං.
560. මයා පවතතිනං චක්ඛං (සෙලාති භගවා) ධම්මචක්ඛං අනුක්ඛරං,
සාරිපුත්තො අනුචක්ඛෙති අනුජාතො තථාගතං.
561. අභිසෙද්දයං අභිසෙද්දනං භාවෙනඛඛස්සෙ භාවිතං,
පහාතඛං පභිතං මෙ තස්මි වුද්ධොස්මි ව්‍යාභමණ.
562. විනායස්සු මසි කඛං අධිමුච්චස්සු ව්‍යාභමණ,
දුලලහං දස්සනං හොති සමබ්බුද්ධානං අභිණ්ණසො.
563. යෙසං වො දුලලහො ලොකෙ පාතුභාවො අභිණ්ණසො,
සො'හං ව්‍යාභමණ සමබ්බුද්ධො සලලකතො අනුක්ඛරො.
564. වුභමහුතො අතිතුලො මාරසෙනසමඤ්ජො,
සඛ්ඛාමිත්තෙ වසිකත්වා මොද්මි අකුතොගයො.
565. ඉමං හොතො නිසාමෙථ යථා භාසති චක්ඛුමා,
සලලකතො මහාවීරො සිහො ව නදති වනෙ.

1. රාජාභමස්මි. - පිටු 2.

566. බ්‍රහ්මභූතං අතිතුලං මාරසෙනසමද්දනං,
කො දිසවා නපසිදෙය්‍ය අපි කණ්ණාභිජාතිකො.
567. යො මං ඉවජති අනෙතු යො වා නිවජති ගවජතු,
ඉධාතං පබ්බජිසාමි වරපඤ්ඤාසං සනතිකෙ.
568. එතඤ්ඤා රුච්චති භොතො සමමාසමබ්බදධසාසනං,
මයමපි පබ්බජිසාමි වරපඤ්ඤාසං සනතිකෙ.
569. බ්‍රාහ්මණා තිසතා ඉමෙ යාවනති පඤ්ඤාලිකතා,
බ්‍රහ්මවරියං වරිසාම හගවා තව සනතිකෙ.
570. සවාක්ඛාතං බ්‍රහ්මවරියං (සෙලාති හගවා) සන්දිට්ඨකමකාලිකං,
යත්ථ අමොසා පබ්බජ්ජා අපමනාසං සික්ඛතොති.

අලත්ථ ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො සපරියො හගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. අලත්ථ උපසම්පදං. අථ ඛො කෙණ්ණියො ජට්ඨො තසා රත්තියා අවමයෙන සකෙ අසුමෙ පණිතං බාදනියං භොජනියං පටියාදපෙත්වා හගවතො කාලං ආරොවාපෙසි, කාලො භො ගොතම නිට්ඨිතං හතතනති.

අථ ඛො හගවා පුබ්බනගසමයං නිවාසෙත්වා පතතච්චරමාදය යෙන කෙණ්ණියං ජට්ඨස්ස අසුමො තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදි, සද්ධිං භික්ඛුසංඛෙත. අථ ඛො කෙණ්ණියො ජට්ඨො බුද්ධි-පමුඛං භික්ඛුසංඛං පණිතෙන බාදනියෙන භොජනියෙන සහත්වා සතතපෙසි සමපවාරෙසි. අථ ඛො කෙණ්ණියො ජට්ඨො හගවතාං භුත්තාට්ඨං ඔනිත-පතතපාණිං අඤ්ඤාතරං නිවං ආසනං ගහෙත්වා එකමතො නිසීදි. එකමතො නිසිතං ඛො කෙණ්ණියං ජට්ඨං හගවා ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි.

571. අභිභුක්තමුඛං යඤ්ඤා සාවිතති ඡන්දසො මුඛං,
රාජා මුඛං මනුසානං නදිතං සාගරො මුඛං.
572. නක්ඛත්තානං මුඛං වජ්‍ජෙ ආදිවෙවා තපනං මුඛං,
පුඤ්ඤං ආකඛමානානං සංඛෙතා වෙ යජනං මුඛනති.

අථ ඛො භගවා කෙණ්ඩං ජට්ඨං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිකා උච්ඡා-
යාසනා පකකාමී. අථ ඛො ආයස්මා සෙලො සපරිසො එකො වූපකට්ඨො
අපපමනො ආතාපී පහිතනො විහරනො න විරසෙව යස්සථාය
කුලසුඤ්ඤා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති. තදනුක්කරං බ්‍රහ්ම-
වරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සවජ්ඣකිකා උපසම්පජ්ජ
විහාසී.

ධීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මවරියං කතං කරණියං නාපරං
ඉත්ථිත්තායාති. අබ්බසඤ්ඤාසි අඤ්ඤාතරො ච ඛො පනායස්මා සෙලො
සපරිසො අරහතං අහොසී.

අථ ඛො ආයස්මා සෙලො සපරිසො යෙන භගවා තෙනුපසඬ්ඤාමී.
උපසඬ්ඤාමිකා එකංසං විවරං කකා යෙන භගවා තෙන ඤජ්ඣිං පණාමෙකා
භගවන්තං ගාථාහි අජ්ඣහාසී.

573. යං තං සරණමාගුද්ධ ඉතො අට්ඨමී වක්ඛුම,
සත්තරත්තෙන භගවා දහතමහ තව සාසනෙ.

574. තුවං බුද්ධො තුවං සත්ථා තුවං මාරාහිභු මුනි,
තුවං අනුසයෙ ජේකා තිණ්ණො තාරෙසි'මං පජං.

575. උපධි තෙ සමතික්කන්තා ආසවා තෙ පදලිතා,
සීහොසි අනුපාදනො පභිණ්ණයභෙරවො.

576. භික්ඛවො තිසනා ඉමෙ තිට්ඨන්ති පඤ්ඤාලිකතා,
පාදෙ වීර පසාරෙහි නාගා වජ්ඣනතු සත්ථුනොති.

සෙලසුඤ්ඤානං නිව්ඨිතං.

සලසුතකං

577. අනිමිත්තමනඤ්ඤානං මච්චානං ඉධ ජීවිතං,
කසිරඤ්ඤා පරිත්තඤ්ඤා තඤ්ඤා දුකෙඛන සඤ්ඤාතං.
578. නභි සො උපකකමො අභි යෙන ජාතා න මීයරෙ,
ජරමි පඤ්චා මරණං එවංධමො හි පාණිනො.
579. එලානමිච්ච පකක නං පාතො පතනතො භයං,
එවං ජාතානමච්චානං නිවචං මරණතො භයං.
580. යථාපි කුමහකාරස්ස කතා මතතිකභාජනා,
සංඛෙඛ භෙදනපරියනා¹ එවං මච්චාන ජීවිතං.
581. දහරා ව මහනා ව යෙ බාලා යෙ ව පණ්ඩිතා,
සංඛෙඛ මච්චුවසං යනති සංඛෙඛ මච්චුපරායනා.
582. තෙසං මච්චුපරෙතානං ගවජනං පරලොකනො,
න පිතා තායතෙ පුතනං ඤාති වා පත ඤාතකෙ.
583. පෙකඛනං යෙව ඤාතීනං පස්ස ලාලපනං පුට්ඨි,
එකමෙකො ව මච්චානං ගොවජ්ඣො වීය නියති.
584. එවමබ්බාහතො ලොකො මච්චුනා ව ජරාය ව,
තස්මා ධීරා න සොවනති විදිතො ලොකපරියායං.
585. යස්ස මණං න ජානාසි ආගතස්ස ගතස්ස වා,
උභො අතො අසමපස්සං නිරුද්ධං පරිදෙවසි.
586. පරිදෙවයමානො වෙ කඤ්චි අඤ්චං උදධමහ,
සමමුලොභා හිංසමත්තානං කඨිරා වෙනං විවකඛණො.

1. භෙදපරියනා-මර්ජය.

587. නහි රුකෙන න සොකෙන සන්තිං පපෙසාති වෙනසො,
සීයසපුප්පජනෙ දුක්ඛං සරීරං උපහඤ්ඤති.
588. කියො විවණ්ණො හවති හිංසමත්තානමත්තනා,
න තෙන පෙතා පාලෙනති නිරස්සා පරිදෙවනා.
589. සොකමප්පජනං ජනානු භීයො දුක්ඛං නිගව්ඡති,
අනුස්ථිතතො කාලකතං සොකස්ස වසමනිගු.
590. අඤ්ඤපි ප්‍රාය ගමිනෙ යථාකම්මපගෙ නරෙ,
මච්චන්තො වසමාගමම එතදනෙත විධි පාණිනො.
591. යෙන යෙන හි මඤ්ඤනති තතො තං ගොති අඤ්ඤථා,
එතාදියො විතාහාවො පස්ස ලොකස්ස පරියායං.
592. අපි වෙ වස්සසතං ජීවෙ භීයො වා පන මානවො,
ඤාතිසංඝා විතා ගොති ජානාති ඉධ ජීවිතං.
593. තස්මා අරහතො සුඤ්ඤා විනෙය්‍ය පරිදෙවිතං¹,
පෙතං කාලකතං දිස්වා න සො ලබ්භා මයා ඉති.
594. යථා සරණමාදිත්තං වාරිතා පරිනිබ්බුතො,
එවමුද්ධිරො සප්පඤ්ඤ පණ්ඩිතො කුසලො නරො
බ්‍රහ්මප්පජතිතං සොකං වාතො තුලංච ඩංසයෙ.
595. පරිදෙවං පච්ඡෙදා දෙමනස්සඤ්ඤ අත්තනො,
අත්තනො සුඛමෙසානො අබ්බතෙ සලලමත්තනො.
596. අබ්බුලාසලො අසිතො සන්තිං පප්පය්‍ය වෙනසො,
සබ්බසොකං අතික්කන්තො අසොකො ගොති හිබ්බුතොති.

සලලසුඤ්ඤානං නිට්ඨිතං.

1. පරිදෙවිතං-මු 2

ව්‍යාපෘතිවිස්තරය.

එවිට මේ සුන් එක සමය හඟවා ඉවුරුනඩගලේ විහරනී ඉවුරු-
නඩගලවනසමයේදී, තෙත බො පන සමයෙන් සමහුලා අභිඤ්ඤා
බ්‍රාහ්මණමහාසාළා ඉවුරුනඩගලේ පටිවසනී, සෙය්‍යපීඨ වඩිනී බ්‍රාහ්මණෝ
තාරුකෙබ්බා බ්‍රාහ්මණෝ, පොකබරසානී බ්‍රාහ්මණෝ ජාත්‍යයෝ බ්‍රාහ්මණෝ
කොදෙය්‍ය බ්‍රාහ්මණෝ අඤ්ඤා ව අභිඤ්ඤා අභිඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ-
මහාසාළා. අප්ථ බො ව්‍යාපෘතිවිස්තරය. මාණව්‍යාන. ජබ්බාපිභාර.
අනුච්ඡිද්ධමානානං¹ අනුච්චරමානානං² අයමනනා කපා උදපාදි, කපං
හො බ්‍රාහ්මණෝ හොතිති.

භාරද්වාජෝ මාණවෝ එව මාහ: යනො බො හො උභතො සුජාතො
හොති මාතිතො ව පිතිතො ව සංසුද්ධගහණිකො යාව සත්තමා පිතා-
මහසුගා අකම්මො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන එතතාවතා බො
බ්‍රාහ්මණෝ හොතිති.

ව්‍යාපෘතියෝ මාණවෝ එව මාහ: යනො බො හො සීලවා ව හොති
වත්තසමපන්නො ව එතතාවතා බො බ්‍රාහ්මණෝ හොතිති. නෙව බො
අසකම් භාරද්වාජෝ මාණවෝ ව්‍යාපෘතියෝ මාණවෝ සඤ්ඤාපෙත්තු, න පන
අසකම් ව්‍යාපෘතියෝ මාණවෝ භාරද්වාජෝ මාණවෝ සඤ්ඤාපෙත්තු.

අප්ථ බො ව්‍යාපෘතියෝ මාණවෝ භාරද්වාජෝ මාණවෝ ආමනෙතසි:
අයං බො භාරද්වාජ සමණෝ ගොතමෝ සකාසුතො සකාසුලා පබ්බ-
ජිතො ඉවුරුනඩගලේ විහරනී ඉවුරුනඩගලවනසමයේදී, තං බො පන
හවත්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණෝ කිත්තිසද්දෙ අබ්බුත්තො: ඉතිපි-
පෙ- බුද්ධො හඟවාති. ආයාමි හො භාරද්වාජ, යෙන සමණෝ
ගොතමෝ තෙනුපසඩ්ධමිසාම, උපසඩ්ධමිත්වා සමණං ගොතමං එතමකං
පුළුච්ඡිසාම, යථා නො සමණෝ ගොතමෝ ව්‍යාකරිසසති තථා නං
ධාරෙසාමාති. එවං හොති බො භාරද්වාජෝ මාණවෝ ව්‍යාපෘතියෝ
මාණවෝ පබ්බසෙසාසි.

අප්ථ බො ව්‍යාපෘතිවිස්තරය මාණවෝ යෙන හඟවා තෙනුපසඩ්ධමිසු.
උපසඩ්ධමිත්වා හඟවතා සද්ධිං සමමාදිංසු. සමමාදනියං කපං සාරාණියං
විතිසාරෙත්වා එකමනං නිසීදිංසු, එකමනං නිසීදෙනා බො ව්‍යාපෘතියෝ
මාණවෝ හඟවත්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි.

1. අනුච්ඡිද්ධමානානං-මජ්ඣිම-
අනුච්ඡිද්ධමානානං-පු 2

2. අනුච්චරමානානං-මජ්ඣිම-

597. අනුඤ්ඤාපට්ඨානා තෙව්ජ්ජා මයමස්මි හො,
අහං පොකඛරසාතිසස තාරුකඛසසා'යං මාණවො.
598. තෙව්ජ්ජානං යදකඛාතං නනු කෙවලිනො'ස්මි සෙ,
පදකා'ස්මි වෙය්‍යාකරණා ජපෙස ආවරියසාදිසා.
599. තෙසං නො ජාතිවාදස්මිං ටිවාදෙ අස්මි ගොතම,
ජාතියා බ්‍රාහ්මණො හොති භාරදවාපො ඉති භාසති.
අහස්මි කම්මනා බ්‍රුමි එවං ජාතාහි වක්ඛම.
600. තෙන සකෙකාම සඤ්ඤපෙත්තුං අඤ්ඤමඤ්ඤං මයං උහො,
භගවතං පුට්ඨමාගමම සමබ්බභං ඉති විසුභ්බං.
601. චන්දං යථා ඛයාතීතං පෙවච පඤ්ඤලිකා ජනා,
චන්දමානා නමසසන්ති එවං ලොකස්මි ගොතමං.
602. චක්ඛුං ලොකෙ සමුප්පන්නං මයං පුච්ඡාම ගොතමං,
ජාතියා බ්‍රාහ්මණො හොති උද්භු භවති කම්මනා;
අජානනං නො පබ්බුහි යථා ජානෙවු බ්‍රාහ්මණං.
603. තෙසං වොහං ව්‍යකඛ්ඪසං (වාසෙට්ඨාති භගවා) අනුපුබ්බං
යථාතථං
ජාතිවිභාගං පාණානං අඤ්ඤමඤ්ඤ හි ජාතියො.
604. කිණුරුකෙඛපි ජානාථ න වාපි පටිජානරෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤ හි ජාතියො.
605. තතො කීටෙ පටඬෙඛ ව යාව කුණකිපිලලිකෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤ හි ජාතියො.
606. චතුප්පදෙ පි ජානාථ බුද්ධකෙ ව මහලලකෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤ හි ජාතියො.

607. පාදුරො'පි ජානාථ උරගෙ දීපපිට්ඨිකෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤාමඤ්ඤා හි ජාතියො.
608. තතො මට්ඨෙ'පි ජානාථ ඔදකෙ වාරිගොවරෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤාමඤ්ඤා හි ජාතියො.
609. තතො පකඛි'පි ජානාථ පඤ්ඤානෙ විහරිතෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤාමඤ්ඤා හි ජාතියො.
610. යථා එතාසු ජාතීසු ලිඛං ජාතිමයං පුට්ඨ,
එවං තත්ථ මුත්තසෙසසු ලිඛං ජාතිමයං පුට්ඨ.
611. න කෙසෙහි න සිසෙත න කණ්ණෙහි න අකඛිති
න මුඛෙන න නාසාය න ඔට්ටෙහි හමුති වා.
612. න ගීවාය න අංසෙහි න උදරෙන න පිට්ඨියා,
න යොනියා න උරසා න සමාධිතෙ මෙට්ඨනෙ.
613. න හතෙහි න පාදෙහි නාඛුලිති නාබ්භි වා,
න ජකඛාහි න උරුහි න වණ්ණෙන සරෙන වා.
ලිඛං ජාතිමයං නෙව යථා අඤ්ඤාසු ජාතීසු.
614. පට්ඨන්තං ව සරිරෙසු මුත්තසෙසෙවනං න විජ්ජති,
වොහාරඤ්ඤා මුත්තසෙසසු සමඤ්ඤාය පවුට්ඨති.
615. යො හි කොචි මුත්තසෙසසු ගොරකං උපජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි කසසකො යො න බ්‍රාහ්මණො.
616. යො හි කොචි මුත්තසෙසසු පුට්ඨ සිරොත ජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි සිප්පිකො යො න බ්‍රාහ්මණො.
617. යො හි කොචි මුත්තසෙසසු වොහාරං උපජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි වාණිජො යො න බ්‍රාහ්මණො.

618. යො හි කොච් මනුසොසු පරපෙසොන ජිවති,
එවං ව්‍යාපෙට්ඨ ජානාහි පෙසසිකො යො න ව්‍යාහමණො.
619. යො හි කොච් මනුසොසු අදිත්තං උපජිවති,
එවං ව්‍යාපෙට්ඨ ජානාහි වොරො එයො න ව්‍යාහමණො.
620. යො හි කොච් මනුසොසු ඉසාසං උපජිවති,
එවං ව්‍යාපෙට්ඨ ජානාහි යොධාරිචො¹ න ව්‍යාහමණො.
621. යො හි කොච් මනුසොසු පොරොහිවෙන ජිවති,
එවං ව්‍යාපෙට්ඨ ජානාහි යාජකො යො න ව්‍යාහමණො.
622. යො හි කොච් මනුසොසු ගාමං රට්ඨස්ස භුක්ඛති,
එවං ව්‍යාපෙට්ඨ ජානාහි රාජා එයො න ව්‍යාහමණො.
623. නවා' හං ව්‍යාහමණං බ්‍රුමි යොහිජං මහතිසමභවං,
භොවාදි නාම යො භොති සවෙ භොති සතිස්සවනො.
624. සබ්බසංයොජනං ජෙත්වා යො වෙ න පරිතප්පති,
සබ්බාතිගං විසංයුතං තමහං බ්‍රුමි ව්‍යාහමණං.
625. ජෙත්වා නද්ධිං වරහස්ස සන්තං සහනුකකමං,
උකඤ්ඤාපට්ඨං බ්‍රුමි තමහං බ්‍රුමි ව්‍යාහමණං.
626. අකෙකාසං වධබන්ධස්ස අදුට්ඨො යො තිතිසබ්බති,
බන්ධිබලං බලානිකං තමහං බ්‍රුමි ව්‍යාහමණං.
627. අකෙකාධනං වතවත්තං සීලවත්තං අනුසංදං,
දන්තං අන්තිමසාරිරං තමහං බ්‍රුමි ව්‍යාහමණං.

1. යොධාරිචො - පිටු 2

- 628 වාරි පොකඛරපඤ්ඤා ආරග්ගෙරිව සාසපො,
යො න ලිප්පති¹ කාමෙසු තමහං බුථි බ්‍රාහ්මණං.
- 629 යො දුක්ඛස්ස පජානාති ඉධෙ'ව ඛයමක්ඛනො,
පනතභාරං විසංයුක්තං තමහං බුථි බ්‍රාහ්මණං.
- 630 ගමඤ්ඤාදං මෙධාවිං මග්ගාමග්ගස්ස කොට්ඨං,
උත්තමස්සං අනුප්පක්ඛං තමහං බුථි බ්‍රාහ්මණං.
- 631 අසංසඨං ගහවෙසිහි අනාගාරෙති වුහයං,
අනොකයාරිං අප්පිච්ඡං තමහං බුථි බ්‍රාහ්මණං.
- 632 කිංකරං දණ්ඩං භුතෙසු තපෙසු ජාවරෙසු ව,
යො න භනති න සාතෙති තමහං බුථි බ්‍රාහ්මණං.
- 633 අවිරුඳං විරුඳෙසු අක්කදණ්ඩෙසු කිංකුතං,
ආදනෙසු අනාදනං තමහං බුථි බ්‍රාහ්මණං.
- 634 යස්ස රාගො ව දෙසො ව මාතො මකෙඛා ව පාතිතො,
සාසපොරිව ආරග්ගා තමහං බුථි බ්‍රාහ්මණං.
- 635 අකක්කසං වික්ඛාදනිං ගිරං සච්චං උදීරය,
යාය නාභිසප්පෙ කඤ්ඤි තමහං බුථි බ්‍රාහ්මණං.
- 636 යො'ධ දීඝං ව රක්ඛං වා අණුං පුලං සුභාසුභං,
ලොකෙ අදිනනං නාදියති තමහං බුථි බ්‍රාහ්මණං.

1. ලිප්පති-පිඤ්ඤා 2

637 ආසා යසස න විජ්ජනති අසම්. ලොකෙ පරමහි ව,
නිරාසසං විසංයුක්තං තමහං බුද්ධි මුඛමණං.

638 යසසාලයා න විජ්ජනති අසුඤ්ඤාය අකථංකම්,
අමනොගධං අනුපපන්නං තමහං බුද්ධි මුඛමණං.

639 යොධ පුඤ්ඤං ව පාපඤ්ඤා උගොසංඛං උපවට්ඨා,
අසොකං විරජං සුඤ්ඤං තමහං බුද්ධි මුඛමණං.

640 වජ්ඣං ව ඵමලං සුඤ්ඤං විපසසන්නමනාවිලං,
නඤ්ඤවපරිකම්භං තමහං බුද්ධි මුඛමණං.

641 යො ඉමං පලිපථං දුග්ගං සංසාරං මොහමට්ඨා,
තිණ්ණො පාරගතො කාමස්සි අනෙජො අකථංකම්.
අනුපාදය නිබ්බුතො තමහං බුද්ධි මුඛමණං.

642 යොධ කාමෙ පහස්සාන අනාගාරො පරිබ්බජෙ,
කාමහවපරිකම්භං තමහං බුද්ධි මුඛමණං.

643 යොධ තණ්හං පහස්සාන අනාගාරො පරිබ්බජෙ,
තණ්හාහවපරිකම්භං තමහං බුද්ධි මුඛමණං.

644 භික්ඛා මානුසකං යොගං දිබ්බං යොගං උපවට්ඨා,
සබ්බයොගවිසංයුක්තං තමහං බුද්ධි මුඛමණං.

645 භික්ඛා රතීඤ්ඤා අරතීඤ්ඤා සිතිගුතං නිරුපධිං,
සබ්බලොකාභිගුං විරං තමහං බුද්ධි මුඛමණං.

- 646 මුතං යො වෙදි සත්තානං උපපත්තිං සබ්බසො,
අසත්තං සුගතං බුද්ධං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 647 යසං ගතිං න ජානන්ති දෙවා ගතිබ්බමානුසා,
විණාසවං අරහත්තං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 648 යසං පුරෙ ව පච්ඡා ව මජ්ඣෙ ව නත්ති කිංකරං,
අකිංකරං අනාද්‍යං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 649 උසහං පවරං වීරං මහසිං වීරිකාවිතං,
අනෙජං නහාතකං බුද්ධං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 650 පුබ්බෙ නිවාසං යො වෙදි සංඝාපායං පසාදි,
අරො ජාතිකයං පනෙතා තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 651 සමඤ්ඤා හෙසා ලොකස්මිං නාමගොතං පකප්පිතං¹
සමුත්ථා සමුද්ගතං තස්ස තස්ස පකප්පිතං²
- 652 දිසංකමනුසංගිතං දිට්ඨිගතමජානනං,
දජානන්තා තෙපබ්බුවන්ති ජාතියා හොති බ්‍රාහ්මණො.
- 653 න ජම්බා බ්‍රාහ්මණො හොති න ජම්බා හොති අබ්‍රාහ්මණො
කම්මනා බ්‍රාහ්මණො හොති කම්මනා හොති අබ්‍රාහ්මණො.
- 654 කසාකො කම්මනා හොති ධිප්පිකො හොති කම්මනා,
වාණිජො කම්මනා හොති පෙසිකො හොති කම්මනා,
- 655 වොරොපි කම්මනා හොති යොධාපිවොපි කම්මනා,
යාජකො කම්මනා හොති රාජාපි හොති කම්මනා.

1, තපසිනං--සිමු .

3, නො--සිමු

2, කෙසෙකං තමහං බුද්ධිබ්‍රාහ්මණං--සිමු

656 එවමෙනං යථාභූතං කමමං පසස්සන්ති පණ්ඩිතා,
පට්ඨම සමුපපාදදසා¹ කමමවිපාකකොවිද.

657 කමමනා වත්තති ලොකො කමමනා වත්තති පජා,
කමමනිබ්බතනා සත්තා රථස්සාණිව යායතො.

658 තපෙන බ්‍රහ්මවරියෙන සංයමෙන දමෙන ව,
එතෙන බ්‍රාහ්මණො හොති එතං බ්‍රාහ්මණමුත්තමං.

659 තීහි විජජාහි සමපතොනා සතොනා බිණ්ණපුනඛගචො,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි බ්‍රහ්මා සකෙකා විජානතන්ති.

එවං. වුත්තෙ වාසෙට්ඨභාරද්ධාජා මාණවා හගවන්තං එතදචොච්ඡි;
අභිකකන්තං හො ගොතම -පෙ- එතෙ මයං හවන්තං ගොතමං සරණං
ගච්ඡාම ධම්මෙඤ්ඤි භික්ඛුසඤ්ඤාඤ්ඤි, උපාසකෙ නො හවං ගොතමො ධාරෙතු
අජ්ජතංගො පාණ්ණපෙතං² සරණං ගතෙති.

වාසෙට්ඨසුත්තං නිට්ඨිකං.

3-10

කොකාලික සුත්තං

එවං. මෙ සුත්තං: එකං සමයං හගවා සාවකීයං විහරති ජෙතවනෙ
අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ අථ ඛො කොකාලිකො භික්ඛු යෙන
හගවා තෙත්තපසඤ්ඤි, උපසඤ්ඤිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං
නිසීදී, එකමන්තං භිසින්නො ඛො කොකාලිකො³ භික්ඛු හගවන්තං
එතදචොච්ඡි:

පාපි වජ්‍යා හතො සාරිපුත්තකමොගගලොනා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං
ගතාති. එවං වුත්තෙ හගවා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදචොච්ඡි:

1. පට්ඨමසමුපපාද දසසා-මජ්ඣ.

2. පාණ්ණපෙතෙ-මජ්ඣ.

3. කොකාලියො-මු.

මාහේවං කොකාලික මාහේවං කොකාලික, පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොග්ගප්පානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගප්පානාති-

දුතියමි ඛො කොකාලිකො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: කිංඤ්ඤාපි මෙ භතෙන භගවා සද්ධාසිකො පච්චයිකො, අථ ඛො පාපිච්ඡාව සාරිපුත්ත මොග්ගප්පානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසංගතාති.

දුතියමි ඛො භගවා කොකාලිකං භික්ඛු එතදවොච: මාහේවං කොකාලික මාහේවං කොකාලික පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත මොග්ගප්පානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරිපුත්ත මොග්ගප්පානාති.

තතියමි ඛො කොකාලිකො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: කිංඤ්ඤාපි මෙ භතෙන භගවා සද්ධාසිකො පච්චයිකො, අථ ඛො පාපිච්ඡාව සාරිපුත්තමොග්ගප්පානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසංගතාති.

තතියමි ඛො භගවා කොකාලිකං භික්ඛු එතදවොච: මාහේවං කොකාලික මාහේවං කොකාලික, පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත මොග්ගප්පානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගප්පානාති.

අථ ඛො කොකාලිකො භික්ඛු උච්චායාසනා භගවතං අභිවාදෙකා පදකඤ්ඤං කතා පකකාමී. අවිරපකකතාසං ව. කොකාලිකසං භික්ඛුනො සාසපමනිහි පිළකාහි සබ්බො කායො චුට්ඨො¹ අනොසී. සාසපමනියො භුක්වා මුග්ගමනියො අනෙසුං, මුග්ගමනියො භුක්වා කළායමනියො අනෙසුං, කළායමනියො භුක්වා කොලට්ඨි මනියො අනෙසුං, කොලට්ඨිමනියො භුක්වා කොල මනියො අනෙසුං, කොල මනියො භුක්වා ආමලකමනියො අනෙසුං, ආමලකමනියො භුක්වා බෙලුවසප්පාච්ඡකමනියො අනෙසුං, බෙලුවසප්පාච්ඡකමනියො භුක්වා බිලලමනියො අනෙසුං, බිලලමනියො භුක්වා පඤ්ඤංසු, පුබ්බඤ්ඤා ලොභිතඤ්ඤා පගසරිංසු.

1. චුට්ඨො-සී.පු.

අපි බො කොකාලිකො භික්ඛු තෙනෙව ආබාධෙන කාලමකාසි,
කාලකතො ව බො කොකාලිකො භික්ඛු පදුම නිරයං උපපජ්ඣි¹ සාරිපුත්ත
මොග්ගල්ලානෙසු වීරං ආසානෙත්වා.

අපි බො බ්‍රහ්මා සහමපති අභිකකතාය රතනියා අභිකකතා
විදුරුණා කෙවලකපං ජෙනවනං ඔහාසෙත්වා යෙන හගවා තෙත්තප-
සධාමි, උපසධාමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.
එකමන්තං ධීනො බො බ්‍රහ්මා සහමපති හගවන්තං එතදවොච: කොකාලිකො
හතෙන භික්ඛු කාලකතො. කාලකතො ව හතෙන කොකාලිකො භික්ඛු
පදුම නිරයං උපපතො සාරිපුත්ත මොග්ගල්ලානෙසු වීරං ආසානෙත්වාති.
ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහමපති, ඉදං වත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකච්ඡං
කත්වා තතෙවන්තරධාසි.

අපි බො හගවා තසා රතනියා අවටයෙන භික්ඛු ආමනෙත්ථි: ඉදං
භික්ඛවෙ රතනිං බ්‍රහ්මා සහමපති අභිකකතාය රතනියා -පෙ- ඉදමවොච
භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහමපති. ඉදං වත්වා මං අභිවාදෙත්වා පදකච්ඡං කත්වා
තතෙවන්තරධාසිති.

එවං වුත්ත අඤ්ඤාතරො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: කීවදීසං
නු බො හතෙන පදුමෙ නිරයෙ ආයුජ්ජමාණන්ති,

දීසං බො භික්ඛු පදුමෙ නිරයෙ ආයුජ්ජමාණං, තං න සුකරං
සඬාතුං එත්තකාති වසයාති ඉති වා එත්තකාති වසසතාති ඉති වා
එත්තකාති වසසහසයාති ඉති වා එත්තකාති වසසතසහසයාති ඉතිවාති.

සකකා පන හතෙන උපමං කාතුන්ති.

සකකා භික්ඛුති හගවා අවොච: සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති බාරිකො
කොසලකො තිලවාහො තතො පුරියො වසසතසා වසසහසසා
අවටයෙන එකමෙතං තිලං උඤ්චරොයා ඛිජ්ජතරං බො සො භික්ඛු වීසති
බාරිකො කොසලකො තිලවාහො ඉමිනා උපකකමෙන පරිකඛයං
පරියාදනං ගවෙජ්ජයා, තතෙව එකො අබ්බුදෙ නිරයො. සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු වීසති අබ්බුද නිරයා එවමෙකො නිරබ්බුදෙ නිරයො, සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු වීසති නිරබ්බුද නිරයා එවමෙකො අබ්බො නිරයො, සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු වීසති අබ්බො නිරයා එවමෙකො අහංගො නිරයො,

1. උපපජ්ඣි-සි.ඉ

සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති අහභා නිරයා එවමෙකො අටටො
 නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති අටටා නිරයා එවමෙකො කුමුදෙ
 නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති කුමුද නිරයා එවමෙකො සොගන්ධිකො
 නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති සොගන්ධිකා නිරයා එවමෙකො
 උපපලකො නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති උපපලකා නිරයා එවමෙකො
 පුණ්ඩරිකො නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති පුණ්ඩරිකා නිරයා
 එවමෙකො පදුමො නිරයො. පදුමං ඛො පන භික්ඛු නිරයං කොකාලිකො
 භික්ඛු උපපනෙකා සාරිපුත්තමොග්ගප්පානොසු විත්තං ආසාදෙත්වාති.
 ඉදමචොව හගවා, ඉදං චත්වා සුගතො අථාපරං එතදචොව සත්ථා:

- 660 පුරිස්සං හි ජාතස්ස කුඨාරී ජායතෙ මුඛෙ,
 යාය ඡිත්ථති අක්කන්තං බාලො දුබ්බාසිතං භණං.
- 661 යො නිත්ථියං පසංසති තං වා නිත්ථති යො පසංසියො,
 විවිත්ථාති මුඛෙන යො කලිං කලිතා තෙන සුඛං න වීත්ථති.
- 662 අපමනො අයං කලි යො අකෙඛුසු ධන පරාජයො,
 සබ්බස්සාපි සභාපි අක්කන්තා අයමෙව මහත්තතරො කලි,
 යො සුගතෙසු මනං පදෙසයෙ.
- 663 සතං සහස්සානං නිරබ්බුදානං
 ඡත්තිංසති පණ්ණි ව අබ්බුදන්ති,
 යමරියගරහී නිරයං උපෙති
 වාවං මනණ්ණි පණ්ඩාය පාපකං.
- 664 අභුක්ඛාදී නිරයං උපෙති
 යො වාපි කත්වා න කරොමීති වාහ,
 උහොපි තෙ පෙව්ව සමාහවන්තී
 නිහිනකමො මනුජා පරස්ස.
- 665 යො අපද්දම්බස්ස නරස්ස දුස්සති
 සුඤ්ඤස්ස පොසස්ස අනාගිගස්ස,
 තමෙව බාලං පවෙවති පාපං
 සුඛුමො රජො පටිවාතංවි බිත්තො.

666 යො ලොභගුණං අනුයුක්තං
යො වච්ඡා පරිභාසති අසංකප්පං,
අසංකප්පා කදරියො අවිදුසං
මධ්‍යම් පෙසුනියස්මිං අනුයුක්තං.

667 මුඛදුග්ගච්ඡාන අනාරිය
භුතාහු පාපක දුක්ඛකකාරී,
දුරිසතක කලී අවජාත
මා බහුභාසිධ නෙරඨකොසි.

668 රජමාකිරසි අහිතාය
සතෙත ගරහසි කිබ්බිසකාරී,
බහුති ච දුට්ඨරිතාති වරිකා
ගඤ්ජසි¹ ඛො පපතං වීරරත්තං.

669 නහි නසසති කසාවි කමලං.
ඉති හ තං ලහතෙ ව සුචාමි,
දුක්ඛං මජ්ඣ පරලොකෙ
අත්තති පසසති කිබ්බිසකාරී.

670 අයොසංකුසමාහතට්ඨානං
තිණ්ණධාරං අයසුලමුපෙති,
අථ තත්තඅයොගුලුසනතිහං
භොජනමත්ථී තථා පතිරුපං.

671 න හි වගු වදන්ති වදන්තා
නාහිජවන්ති න තාණමුපෙත්ති,
අඛණ්ණරෙ සක්ඛතෙ සෙනති²
අඤ්ඤිනියමං ජලිතං පවිසන්ති.

672 ජාලෙන ව ඔනහියානා
තත්ථ හන්ති අයොමයකුට්ඨි,
අක්ඛංච තිම්බමායන්ති
තං විතතං හි යථා මහිකායො.

1. ගඤ්ජ-මජ්ඣ.

2. සයනති-මජ්ඣ.

- 673 අථ ලොහමයං පන කුමහිං
අගගිනියමං ජලිතං පවිසනති,
පව්වනති හි තාසු විරරතතං.
අගගිනියමාසු සමුපපිලවාසො.
- 674 අථ පුබ්බලොහිතමිසො
තස්ස කිං පව්වති කිබ්බියකාරි,
යං යං දියතං අධිසෙති
තස්ස කිලියසති සමච්ඡියමානො.
- 675 පුළුවාවසථෙ සලිලස්මිං
තස්ස කිං පව්වති කිබ්බියකාරි,
ගනතුං න හි තීරමපස්සි
සබ්බසමාහි සමනතකපලලො.
- 676 අසිපතනවනං පන තිණතං
තං පවිසනති සමච්ඡිදගතතා,
ජීවහං බලිසෙන ගහෙකවා
ආරජයා රජයා විහනනති.
- 677 අථ වෙතරණං පන දුග්ගං
තිණකධාර චුරධාර මුපෙතති,
තස්ස මජ්ඣ පපතනති
පාපකරා පාපාති කරිකවා.
- 678 බාදනති හි තස්ස රුද්දෙන
සාමා සබ්බලා කාකොලගණො ව,
සොණො සිගාලා පටිගිජ්ඣා
කුලලා වායසා ව විතුදනති.
- 679 කිව්ඡා වතායං ඉධ වුතති
යං ජනො පසාදති කිබ්බියකාරි,
තස්මා ඉධ ජීවිතසෙසෙ
කිව්වකරො සියා නරො න පමජස්ස.

680 තෙ ගණිතා විදුහි තිලවාහා
යෙ පදුමෙ නිරයෙ උපනිතා,
නභුතානි හි කොටියො පඤ්ඤා භවන්තී
ආදය කොටි සකානි සුනඤ්ඤා.

681 යාව දුක්ඛා තිරයා ඉධ වුක්ඛා
තඤ්ඤාපි තාව විරං වසිතඛං,
තඤ්ඤා සුචි පෙසල සාධු ගුණෙසු
වාචං මනං සත්තං පරිරක්ඛති.

කොකාලිකසුඤ්ඤානං නිවසිතං.

3 - 11

නාලක සුඤ්ඤානානුසංඝායා

682 ආනන්දජාතෙ තිදසගණෙ පතීතෙ
සකකංච ඉන්ද්‍රිය සුචිවසනෙ ව දෙවෙ,
දුස්සං ගහෙතො අතිරිච ථොමයනෙත
අසිකො ඉසි අද්දස දිවාචිභාරෙ.

683 දිස්වාන දෙවෙ මුදිතමනෙ උදග්ගෙ
විතතිං කරිතො ඉදමචොවාසි තඤ්ඤා,
කිං දෙවසඤ්ඤා අතිරිච කල්යාණාරූපො
දුස්සං ගහෙතො භමයථ කිං පටිච්ච.

684 යදපි ආසි අසුරෙති සඛකමො
ජයො සුරානං අසුරා පරාජිතා,
තදපි නෙතාදියො ලොමහංසනො
කිං අබ්භුතං දඬු මරු පමොදිතා.

685 සෙලෙනති ගායනති ව වාදයනති ව
භුජානි පොඨනති ව නවවයනති ව,
පුච්ඡාමි වොහං මෙරුමුඛවාසිනෙ
ධුනාථ මෙ සංසයං බිසමාරියා.

- 686 යො බොධිසත්තො රතනවරො අතුලො
මනුසසලොකෙ හිතසුඛතාය¹ ජාතො,
සකායාන ගාමෙ ජනපදෙ ලුමබ්බෙනෙයො
තෙනාමි තුට්ඨා අතිරිච්ඡ කල්යාණං.
- 687 යො සබ්බසත්තකමො අභ්‍යුත්තලො
නරාසහො සබ්බජජානමුත්තමො,
විනේයසාධි වකකං ඉසිවහයෙ වනො
නදං ව සිහො බලවා මිගාහිහු.
- 688 තං සද්දං සුඤ්ඤා තුරිතමවංසරි යො
සුඤ්ඤාදනසස තද්ද හවනං උපාගමි,
නිසජ්ජ තත්ථ ඉදමවොවාසි සත්තො
කුහිං කුමාරො අහමපි දඤ්ඤාමො.
- 689 තතො කුමාරං ජලිතමිච්ඡ සුචණ්ණං
උකකාමුඛෙ'ව සුකුසලසම්පහවිත්තං,
දද්දුලොමනං සිරියා අනොමවි ණණං
දෙසසු සුත්තං අසිතවහයසස සකායං.
- 690 දිස්වා කුමාරං සිඛිමිච්ඡ පජ්ජලනං
තාරාසහං ව නහසිගමං විසුඤ්ඤං,
සුරියං තපනං සරදරිච්ඡමුත්තං
ආනන්දජාතො විපුලමලත්ථ පිතිං.
- 691 අනෙකසාබ්බකො සහසාමණ්ඩලං
ජත්තං මරු ධාරයුමනනලිකෙඛි,
සුචණ්ණදණ්ඩා විතිපතනති වාමරො
න දිස්සරෙ වාමරජත්තගාහකා.
- 692 දිස්වා ජට්ඨිකණ්ණසිරිවහයො ඉසි
සුචණ්ණනෙකං විය පණ්ඩුකම්බලෙ,
සෙතකො ජත්තං ධරියනමුද්ධති
උදග්ගවිනේයො සුමනො පටිග්ගහෙ.

1. සුමනං-මරු

- 693 පටිග්ගහෙත්වා පන සකාසුඤ්ඤානං
 ජිහ්වයංකො¹ ලංඛණමනතපාරගං,
 පසන්නවිනේනා ගිරමබ්භදිරිසි
 අනුක්ඛරායං දිපදනවුක්ඛමො.
- 694 අථනනනො ගමනමනුක්ඛරනො
 අකල්පරූපො ගලයති අයුක්තාති,
 දිස්වාන සකාසං ඉසිමවොවුං රුදනං
 නො වෙ කුමාරෙ හවිස්සති අනතරායො.
- 695 දිස්වාන සකාසං ඉසිමවොව අකල්පය
 නාහං කුමාරෙ අභිකමනුක්ඛරාමි,
 න වාපි මස්ස හවිස්සති අනතරායො
 න ඔරකොයං අධිමානසා හවාථ.
- 696 සංකොධියග්ගං චුසික්ඛකායං කුමාරො
 සො ධම්මවක්ඛං පරමවිසුද්ධදස්සි,
 විනේනසකායං බහුජනභිකානුක්ඛමි
 විඤ්ඤානස්ස හවිස්සති බ්‍රහ්මවරියං.
- 697 මමඤ්ඤ ආයු න විරම්භාවසෙසො
 අථනතරා මෙ හවිස්සති කාලකිරියා,
 සොහං න සොසං² අසමධුරස්ස ධම්මං
 තෙනමහි අවො වාසනගතො අසාවි.
- 698 සො සාකියානං විපුලං ජනෙත්වා පිතිං
 අනෙකපුරිසො නිරගමා බ්‍රහ්මවාරි,
 සො භාගිනෙයං සයමනුක්ඛමපමානො
 සමාදසෙසි අසමධුරස්සධම්මො.
- 699 බුද්ධොති සොසං යදපරතො සුඤ්ඤානං
 සංකොධිපතො විවරති ධම්මමග්ගං,
 ගතත්වාන තත් සමයං පරිපුර්ණයානො
 වරස්ස තස්මිං හගවති බ්‍රහ්මවරියං.

1. ජිහ්වයංකො-මුඛය.

2. සුඤ්ඤානං - සිද්ධි. 1

700 තෙනානුසිට්ඨො භික්ඛනසෙන තාදිනා
අනාගතෙ පරම්චිසුඤ්ඤාසිනා,
සො නාළකො උපචිතපුඤ්ඤාසඤ්ඤායො
ජිනං පතිකං පරිවසි රක්ඛිතින්ද්‍රියො.

701 සුඤ්ඤාන සොසං ජිනවිරවකකවිතතෙන
ගතඤ්ඤාන දිසවා ඉසිනිසහං පසනෙතා,
මොනෙයාසෙට්ඨං මුනිපවිරං අපුඤ්ඤ
සමාගතෙ අසිතවහයසා සාසනෙති.

වතථුගාථා.

702 අඤ්ඤාතමෙතං වචනං අසිතසා යථාතථං
තං තං ගොතම පුට්ඨාම සබ්බධම්මානපාරගං.

703 අනගාරියුපෙතසා භික්ඛවරියං ජිහිංසතො,¹
මුනි පට්ඨාහි මෙ පුට්ඨො මොනෙයාසං උක්ඛමං පදං.

704 මොනෙයාසං තෙ උපඤ්ඤාසං (ඉති හගවා)
දුක්ඛාරං දුර්භිසමගවං,
හඤ්ඤ තෙ නං පවකාමී සත්ථමගස්ස දළොහවි.

705 සමානභාගං² කුබ්බථ ගාමෙ අකකුට්ඨවිඤ්ඤං,
මනොපදෙසං රක්ඛෙයාස සතොසා අනුත්තතො වරෙ.

706 උච්චාවචා භිවුරන්ති දයෙ අභිසිඤ්ඤපමා,
නාරියො මුනිං පලොගෙත්ති ඤා සු තං මා පලොගස්සං.

707 විරතො මෙජ්ඣා ධම්මා නිඤ්ඤා කාමෙ පරොවරෙ.
අවිරුද්ධො අසාරතො පාණෙසු තසථාවරෙ.

1. ජිහිංසතො - මඤ්ඤ.

2. සංචාරං - සිද්ධි, 1.

708 යථා අහං තථා එතෙ යථා එතෙ තථා අහං,
අනුතං උපමං කථා න හනෙය්‍ය න සාතයෙ.

709 භික්ඛා ඉච්ඡන්ති ලොහස්ඤ්ඤා යස්ස සතො පුට්ඨජ්ජනො,
චක්ඛුමා පටිපජ්ජෙය්‍ය කරෙය්‍ය නරකං ඉමං.

710 උත්තරො මිත්තාරො අපට්ඨිතො සසඤ්ජො,
සච ඉච්ඡාය භිච්ඡාතො අතිවෙඡා හොති නිබ්බුතො.

711 සප්පකාරං වරික්ඛා චන්ත්තමභිහාරයෙ,
උපට්ඨිතො රුක්ඛමුලස්මිං ආසන්නපගතො මුනි.

712 ස ස්වානපසුතො ධීරො චන්ත්තමභිහාරයෙ,
ස්වායෙථ රුක්ඛමුලස්මිං අනුතමභිතොසයං.

713 තතො රත්තා විවසනෙ ගාමන්ත්තමභිහාරයෙ,
අව්‍යානං නාභිනික්ඛෙය්‍ය අභිහාරස්ඤ්ඤා ගාමතො.

714 න මුනි ගාමගාමෙ කුලෙසු සහසා වරෙ,
සාසෙය්‍යනං ජිත්තකපො න වාචං පසුතං හණං.

715 අලක්ඛං යදිදං සාධු නාලක්ඛං කුසලං ඉති,
උභයෙනෙව සො තාදි රුක්ඛං ව උපනිවිත්තති.

716 ස පක්ඛාස්මි විවරතො අමුගො මුගසමිතො,
අප්පං දුතං න භික්ඛෙය්‍ය දුතාරං නාවජානිය.

- 717 උච්චාවචා හි පටිපද සමණෙන පකාසිතා,
න පාරං දිගුණං යනති න ඉදං එකගුණං මුතං.
- 718 යසං ව විසතා නත්ති ජිනනාසාතසං භික්ඛුනො,
ක්වචාක්වචපභිතසං පරිලාභො න විජ්ජති.
- 719 මොනෙයං තෙ උපඤ්ඤිසං (ඉති හගවා)
බුරධාරුපමො හවෙ,
ජීවහාය තාලං ආහව්ව උදරෙ සඤ්ඤතො සියා.
- 720 අලිනච්ඡෙතො ව සියා න වාපි බහු විතතයෙ,
තිරාමගඤ්ඤා අසිතො බුහමවරියපරායනො.
- 721 එකාසනසං සිකෙඛං සමණුපාසනසං ව,
එකතං මොනමක්ඛනං එකො වෙ අභිරම්සසති.
- 722 අප් භාසිති දසදිසා
සුඤ්ඤා ධරානං නිග්ගොසං කුසිතං කාමවාගිතං,
තතො හිරිඤ්ඤා සද්ධිඤ්ඤා භියො තුලෙඛං මාමකො.
- 723 තං නදිති විජානාපි සොබ්බසු පදරෙසු ව,
සංඝනා යනති කුසොබ්බා තුණ්හි යාති මහොද්ධි.
- 724 යද්දනකං තං සංඝති යං පුරං සතතමෙව තං,
අධිකුමහපමො බාලො රහදෙ පුරොච පණ්ඩිතො.
- 725 යං සමණො බහු භාසති උපෙතං අත්ථසංභිතං,
ජානං සො ධම්මං දෙසෙති ජානං සො බහු භාසති.
- 726 යො ව ජානං සමං සුඤ්ඤා ජානං න බහු භාසති,
ස මුති මොනමරහති ස මුති මොනමජ්ඣගාති.

නාලකසුඤ්ඤාන නිවර්තනං.

අවයතානුපසංයනා සුතතං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවකීයං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිගාරමාතු පාසාදෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන හගවා තද්දුපොසථ පනතරසෙ පුණ්ණිය පුණ්ණිමාය රතතියා භික්ඛුසංඝපරිවුතො අබ්බොකාසෙ නිසිනොනා හොති. අථ ඛො හගවා තුණ්හිගුතං තුණ්හිගුතං භික්ඛුසංඝං අනුච්චොකෙකවා භික්ඛු ආමනෙති.

යෙ තෙ භික්ඛවෙ, කුසලා ධම්මා අරියා නියානිකා සම්මොධ ගාමිනො, තෙසං වො භික්ඛවෙ, කුසලානං ධම්මානං අරියානං නියානිකානං සම්මොධ-ගාමිනං කා උපතිසා සවණායාති. ඉති වෙ භික්ඛවෙ, පුච්ඡිතාරො අසසු තෙ එවමස්සු චිවතියා: යාවදෙව අවයතානං ධම්මානං යථාගුතං ඤාණායාති,

කිංච ආයතං වදෙථ:

ඉදං දුක්ඛං, අයං දුක්ඛසමුදයො'ති අයමෙකානුපසංයනා, අයං දුක්ඛ-නිරෝධො, අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනිපටිපද්ධි අයං දුතියානුපසංයනා. එවං සම්මාආයතානුපසංයිතො ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුතො අපමනකසං ආකාපිතො පහිනකසං විහරතො ද්විතං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛං දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤ, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිකාති. ඉදමචොව හගවා ඉදං වක්වා සුගතො අථාපරං එතදචොව සත්ථා:

727 යෙ දුක්ඛං නපපජානන්ති අථො දුක්ඛස්ස සමභවං
යත්ථ ව සබ්බස්සො දුක්ඛං අසෙසං උපරුජ්ඣති,
තස්මි මග්ගං න ජානන්ති දුක්ඛපසමගාමිනං.

728 චෙතොවිමුක්තිභීනා තෙ අපො-පඤ්ඤාවිමුක්තියා,
අභබ්බා තෙ අත්තකිරියාය තෙ ටෙ ජාතිජරුපගා.

729 යෙ ව දුක්ඛං පජානන්ති අපො දුක්ඛස්ස සමභවං,
යත්ථ ව සබ්බසො දුක්ඛං අපසං උපරුජ්ඣති,
තඤ්ච මහං පජානන්ති දුක්ඛුපසමගාමිනං.

730 චෙතොවිමුක්තිසමපන්නා අපො පඤ්ඤාවිමුක්තියා,
භබ්බා තෙ අත්තකිරියාය න තෙ ජාතිජරුපගාති.

සියා අඤ්ඤානපි පරියායෙන සමමා ආයතානුපස්සනාති ඉති ටෙ
භික්ඛවෙ, පුච්ඡිතාරො අස්සු සියාතිස්සු වචනියා, කථංඤා සියා: යං කිංඤ්චි
දුක්ඛං සමෙහාති. සබ්බං උපධිපච්චියාති, අයමෙකානුපස්සනා.
උපධිනං තෙව අසෙසවීරාගනිරොධා නත්ථි දුක්ඛස්ස සමභවොති අයං
දුතියානුපස්සනා. එවං සමමා - පෙ - අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

731 උපධිනිධානා පහවන්ති දුක්ඛා
යෙකෙවි ලොකස්මිං අනකරුපා,
යො ටෙ අවිඤ්ඤා උපධිං කරොති.
පුනපුනං දුක්ඛමුපෙති මජ්ඣෙ,
තස්මා පජානං උපධිං න කඨිරා
දුක්ඛස්ස ජාතිපහවොනුපස්සි'ති.

සියා අඤ්ඤානපි පරියායෙන සමමා ආයතානුපස්සනාති, ඉති ටෙ
භික්ඛවෙ, පුච්ඡිතාරො අස්සු සියාතිස්සු වචනියා. කථංඤා සියා: යං කිංඤ්චි
දුක්ඛං සමෙහාති, සබ්බං අවිජ්ජාපච්චියාති අයමෙකානුපස්සනා. අවිජ්ජාය
තෙව අසෙසවීරාගනිරොධා නත්ථි දුක්ඛස්ස සමභවොති අයං දුතියානු-
පස්සනා. එවං සමමා - පෙ - අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

732 ජාතිවරණසංසාරාං යෙ වජ්ජති පුනපුනං,
ඉත්තභාවඤ්ඤාථාභාවං අවිජ්ජායෙව සා ගති.

733 අවිජ්ජා හයං මහාමොහො යෙනිදං සංසිතං චිරං,
විජ්ජාගතාව යෙ සඤ්ඤානාගවජ්ජන්¹ පුනබ්බවන්ති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංඤා සියා: යං කිංඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහානි
සබ්බං සබ්බාරපච්චයාති අයමෙකානුපසාදනා. සබ්බාරානංතෙව අසෙස
විරාගනිරෝධා නත්ථි දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුක්ඛානුපසාදනා. එවං
සම්මා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

734 යං කිංඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහානි සබ්බං සබ්බාරපච්චයා,
සබ්බාරානං නිරෝධෙන නත්ථි දුක්ඛස්ස සමහවොති.

735 එතමාදීනවං ඤ්ඤා දුක්ඛං සබ්බාරපච්චයා,
සබ්බසබ්බාරසමථා සඤ්ඤාය උපරොධනා,
එවං දුක්ඛක්ඛයො හොති එතං ඤ්ඤා යථාතථං.

736 සම්මද්දසා වෙදගුණො සම්මදඤ්ඤාය පණ්ඩිතා,
අභිභුයා මාරසංයොගං නාගවජ්ජති පුනබ්බවන්ති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංඤා සියා: යං කිංඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහානි
සබ්බං විඤ්ඤාණපච්චයාති අයමෙකානුපසාදනා, විඤ්ඤාණස්ස තෙව
අසෙසවිරාගනිරෝධා නත්ථි දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුක්ඛානුපසාදනා.
එවං සම්මා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

737 යං කිංඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහානි සබ්බං විඤ්ඤාණපච්චයා,
විඤ්ඤාණස්ස නිරෝධෙන නත්ථි දුක්ඛස්ස සමහවො.

1. තෙත ගවජනස්ස පුනබ්බවං මජ්ඣ.

738 එතමාදීනවං ඤාතා දුක්ඛං විඤ්ඤාණපච්චයා,
විඤ්ඤාණුපසමා භික්ඛු නිව්ඡාතො පරිනිබ්බුතො'ති.

සීයා අකෙඤ්ඤනපි -පෙ- කථංකථා සීයා: යං කිංඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති සංඛං
එසසපච්චයාති. අයමෙකානුපසයනා, එසසසස කෙව අසෙසවිරාග
නිරොධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුතියානුපසයනා. එවං සමමා -පෙ-
අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

739 තෙසං එසසපරෙතානං භවසොතානුසාරිනං,
කුමමග්ගපටිපත්තානං ආරා සංයොජනකඛයො.

740 යෙ ච එසසං පරිඤ්ඤාය අඤ්ඤාය උපසමෙ රතා¹,
තෙ චෙ එසසාභිසමයා නිව්ඡාතො පරිනිබ්බුතො'ති.

සීයා අකෙඤ්ඤනපි -පෙ- කථංකථා සීයා: යං කිංඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති
සංඛං චෙදනාපච්චයාති අයමෙකානුපසයනා, චෙදනානං කෙව අසෙස-
විරාගනිරොධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුතියානුපසයනා. එවං
සමමා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

741 සුඛං වා යදි වා දුක්ඛං අදුක්ඛමසුඛං සහ
අජකිත්තංකථා ඛේදා ව යං කිංඤ්ඤි අත්ති චෙදිතං.

742 එවං දුක්ඛං තති ඤාතො මොසධමමං පලොකිතං²
චුස්ස චුස්ස වයං පසසං එවං තත්ති විජානාති³
චෙදනානං ඛයා භික්ඛු නිව්ඡාතො පරිනිබ්බුතො'ති.

සීයා අකෙඤ්ඤනපි -පෙ- කථංකථා සීයා: යං කිංඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති
සංඛං තණ්හාපච්චයාති අයමෙකානුපසයනා, තණ්හාය කෙව අසෙස
විරාගනිරොධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුතියානුපසයනා. එවං
සමමා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

1. අඤ්ඤායුපසමෙ - ම'ඡ සං.

2. පලොකිතං මඡ සං.

3. විරජජනි-සි මු 2

743 තණ්හා දුතියො පුරිසො දීඝමඤ්ඤාන සංසරං,
ඉක්ඛාමානාසංසරං සංසරං නාතිවත්තති.

744 එතමාදීනවං ඤාතො තණ්හාදුක්ඛස්ස සමභවං,
චිත්තතණ්හා අනාදන්තො සන්තො භික්ඛු පරිබ්බපෙ'ති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකොටි සියා: යං කිංකරි දුක්ඛං සමෙහාති
සබ්බං උපාදනපච්චයාති අයමෙකානුපසාදනා. උපාදනානං කෙවල අසෙස-
විරාගනිරෝධා නත්ථි දුක්ඛස්ස සමභවොති අයං දුතියානුපසාදනා. එවං
සමමා -පෙ- අපාපරං එතදවොච සත්ථා:

745 උපාදන පච්චයා හවො භූතො දුක්ඛං නිගව්ඡති,
ජාතස්ස මරණං හොති එයො දුක්ඛස්ස සමභවො.

746 තස්මා උපාදනක්ඛයා සමෙදඤ්ඤාය පණ්ඩිතා,
ජාතික්ඛයං අභිඤ්ඤාය නාගව්ඡන්ති පුනබ්බවන්ති,¹

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකොටි සියා: යං කිංකරි දුක්ඛං සමෙහාති
සබ්බං ආරම්භපච්චයාති අයමෙකානුපසාදනා, ආරම්භානං කෙවල
අසෙසවිරාගනිරෝධා නත්ථි දුක්ඛස්ස සමභවොති අයං දුතියානු පසාදනා. එවං
සමමා -පෙ- අපාපරං එතදවොච සත්ථා:

747 යං කිංකරි දුක්ඛං සමෙහාති සබ්බං ආරම්භපච්චයා,
ආරම්භානං නිරෝධෙන නත්ථි දුක්ඛස්ස සමභවො.

748 එතමාදීනවං ඤාතො දුක්ඛං ආරම්භපච්චයා,
සබ්බාරම්භං පටිනිස්සජ්ජ අනාරම්භවිමුක්ඛිතො.²

749 උච්ඡින්නහවිතණ්හස්ස සන්නවිත්තස්ස භික්ඛුන්තො,
චිත්තිකණ්ණ ජාතිසංසාරො නත්ථි තස්ස පුනබ්බවොති.

1. න ගව්ඡන්ති පුනබ්බවං - මුග්ග.

2. අනාරම්භෙ විමුක්ඛිතො - බුද්ධ.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකු සියා. යංකිඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති සංඛං ආභාරපච්චයාති අයමෙකානුපසන්නා, ආහාරානං නෙව අසෙසච්චි-රාගනිරෝධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුතියානුපසන්නා. එවං සම්මා -පෙ- අරාපරං එතදවොච සත්ථා:

750 යං කිඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති සංඛං ආභාරපච්චයා,
ආහාරානං නිරෝධෙන නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවො.

751 එතමාදීනවං ඤාතො දුක්ඛං ආභාරපච්චයා,
සංඛාරානං පරිඤ්ඤාය සංඛාරාමනිසිසිතො.

752 ආරොග්ගං සම්මදඤ්ඤාය ආසවානං පරික්ඛයා,
සංඛාරාය සෙවි ධම්මවෙදො සංඛං නොපෙති වෙදගුති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකු සියා: යං කිඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති සංඛං ඉඤ්ඤිතපච්චයාති අයමෙකානුපසන්නා, ඉඤ්ඤිතානං නෙව අසෙසච්චි-රාගනිරෝධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුතියානුපසන්නා එවං සම්මා -පෙ- අරාපරං එතදවොච සත්ථා:

753 යං කිඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති සංඛං ඉඤ්ඤිතපච්චයා,
ඉඤ්ඤිතානං නිරෝධෙන නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවො,

754 එතමාදීනවං ඤාතො දුක්ඛං ඉඤ්ඤිතපච්චයා,
තස්මා හි එජං වොසසජ්ජ සංඛාරෙ උපරුක්ඛිය,
අනෙපො අග්ගාදායො සතො හික්ඛු පටිබ්බපෙති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකු සියා: නිසසිතස්ස චලිතං හොතිති අය මෙකානුපසන්නා, අනිසසිතො න චලතිති අයං දුතියානු පසන්නා. එවං සම්මා -පෙ- අරාපරං එතදවොච සත්ථා:

755 අනිසසිතො න චලති නිසසිතො ච උපාදියං,
ඉත්ථාචඤ්ඤාරාහාවං සංසාරං නාතිවිහංගි.

756. එතමාදීනවං ඤාතවා නිසසයෙසු මහබ්බසං,
අනිසසිතො අනුපාදනො සතො හික්ඛු පරිබ්බපෙති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකම්පි සියා: රුපෙහි හික්ඛවෙ ආරුප්පා¹
සත්තතරාති අයමෙකානුපස්සනා, ආරුපෙහි² නිරොධො සත්තතරොති අයං
දුතියානුපස්සනා. එවං සම්මා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සඤ්ඤා:

757 යෙ ව රුපුපගා සත්තා යෙ ව ආරුප්පවාසිනො³
නිරොධං අසුජානන්තා ආගන්තාරො පුනබ්බවං.

758 යෙ ව රුපෙ පරිඤ්ඤාය අරුපෙසු සුසංකප්පිතා,
නිරොධෙ යෙ විමුච්චන්ති තෙ ජාන මච්චු භාසිතොති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකම්පි සියා: යං හික්ඛවෙ සදෙවකසං
ලොකසං සමාරකසං සමුහමකසං සසංකප්පිතානම්භියා පජාය සදෙව
මනුසසාය ඉදං සච්චන්ති උපනිජ්ඣාසිතං තද' මරියානං එතං මුසාති යථා
භූතං සම්මසංකප්පාය සුද්ධං අයමෙකානුපස්සනා, යං හික්ඛවෙ සදෙවකසං
-පෙ- සදෙවමනුසසාය ඉදං මුසාති උපනිජ්ඣාසිතං තදමරියානං එතං
සච්චන්ති යථාභූතං සම්මසංකප්පාය සුද්ධං, අයං දුතියානුපස්සනා. එවං
සම්මා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සඤ්ඤා:

759 අනත්තනි අත්තමානං පසං ලොකං සදෙවකං,
නිව්ච්චං නාමරුපංඝමං ඉදං සච්චන්ති මඤ්ඤති.

760 යෙන යෙන හි මඤ්ඤන්ති තතො තං භොති අඤ්ඤාපා.
තං හි තස්ස මුසා භොති මොසධම්මං හි ඉත්තරං.

1. අරුපා-මඡසං.
2. අරුපෙහි-මඡසං.

3. අරුපව්වාසිනො- ම.ඡ.ස.

761 අමොසධඉචං නිබ්බානං තදරියා සච්ඡන්තො වීදුං
තෙ වෙ සච්චාභිසමයා නිවජාතා පරිනිබ්බන්තාති.

සියා අශ්ශාදනපි පරියායෙන සමමා අවයනානුපසාදනාති, ඉති වෙ භික්ඛවෙ පුද්දිකාරො අසසු, සියාතිසසු චචනියා. කථංඤ ඤා: යං භික්ඛවෙ සදෙවකසා -පෙ- සදෙවමනුසාය ඉදං දුක්ඛානි උපනිජ්ඣායිතං තදමරියානං එතං දුක්ඛානි යථාභූතං සම්මපසාදකාය සුද්ධං අයමෙකානුපසාදනා, යං භික්ඛවෙ සදෙවකසා -පෙ- සදෙවමනුසාය ඉදං දුක්ඛානි උපනිජ්ඣායිතං තදමරියානං එතං සුඛානි යථාභූතං සම්මපසාදකාය සුද්ධං, අයං දුතියානුපසාදනා.

එවං සමමා අවයනානුපසාදනො ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අපමනසා ආකාපිතො පහිතනසා විහරන්තො දව්නතං ඵලානං අශ්ශාදතරං ඵලං පාටිකඛං දිට්ඨව ධම්මෙ අශ්ශාද, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිකාති. ඉදමොව හගවා ඉදං වන්තා සුගතො අපාපරං එතදොව සන්තා:

762 රූපා සද්ද රසා ගන්ධා ඵසා ධම්මොව කෙවලා,
ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ව යාවතන්ති වුචන්ති.

763 සදෙවකසා ලොකසා එතෙ වො සුඛසම්මතා,
යත් වෙ තෙ නිරුජ්ඣන්ති තං තෙසං දුක්ඛසම්මතං.

764 සුඛානි දිට්ඨමයිසෙහි සක්කායසසුපරොධනං,
පච්චනිකම්ඨං හොති සබ්බලොකෙන පසාදනං.

765 යං පරෙ සුඛතො ආහු තදරියා ආහු දුක්ඛතො,
යං පරෙ දුක්ඛතො ආහු තදරියා සුඛතො වීදුං.

766 පසං ධම්මං දුරාජානං සම්පවුලොක්ඛං අවිදුසු,
නිවුත්තානං තමො හොති අනිකාරො අපසානං.

767 සතඤ්ච වීථිං හොති ආලොකො පසානාමිව,
සනතීකෙ න චිත්තානති මගා ධම්මස්ස'කොවිද,

768 හවිරාගපරෙතෙහි හවසොතානුසාරිහි,
මාරධෙය්‍යානුපනෙතෙහි නායං ධම්මො සුසම්බුධො.

769 කො භු අඤ්ඤාත්‍ර මරියෙහි පදං සම්බුද්ධමරහති,
යං පදං සම්බුද්ධස්ස පරිනිබ්බතති අනාසවාති.

ඉදමචොච හගවා, අත්තමනා තෙ හික්ඛු හගවතො භාසිතං අභි-
නාදුනති - ඉමස්මිං ධො පන ටෙය්‍යාකරණස්මිං හඤ්ඤමානො සංඛිම්භනානං
හික්ඛුනං අනුපාදය ආසවෙහි විතතාති විමුච්චිංසුති.

අවසානානුසංඝායා සුඤ්ඤානානුසංඝායා නිධිතං.

තස්සුද්දනං :

සච්චං උපධි අවිජ්ජා ව සංඛාර විඤ්ඤාණ පඤ්චමං,
එසසවෙදනියා තණ්හා උපාදනාරම්භා ආහාරා;
ඉඤ්ජිතං චලිතං රූපං සච්චං දුක්ඛාන සොළසාති.

මහාවග්ගො තතිශො.

තස්සවග්ගසුද්දනං :

පඤ්ඤා ච පධානඤ්ඤා සුභාසිතඤ්ඤා පුරලාසං.
මාසසුඤ්ඤා සහිශොච සෙලො සප්පං ව වුච්චති,
වාසෙට්ඨොවාපි කොකාලි නාලොකා අවසානානුසංඝායා,
අමාදසෙනාති සුඤ්ඤාති මහාවග්ගොති වුච්චති.

4. අට්ඨකච්ඡෙගා

4 - 1

කාමසූතකං

- 770 කාමං කාමයමානසං තසං චෙතං සමිජ්ඣති,
අඛා පිතිමනො හොති ලඛා මච්චො යදිච්ඡති.
- 771 තසං චෙ කාමයානසං¹ ජන්දජාතසං ජන්තුතො,
තෙ කාමා පරිභායනති සලලවිඤ්ඤාව රුප්පති.
- 772 යො කාමෙ පරිවජ්ජති සප්පසෙව පද සිරො,
සො'මං² විසත්තිකං ලොකෙ සතො සමතිවත්තති.
- 773 ඛෙතං චන්ද්‍රිං භිරක්ඛං වා ගවාසං³ දුසපොරිසං.
ථියො ඛන්ඪු පුට්ඨකාමෙ යො නරො අනුගිජ්ඣති.
- 774 අබ්ලානං බලියනති මඤ්ඤෙත නං පරිසසයා,
තතො නං දුක්ඛමඤ්ඤති නාවං භිත්තමිච්චාදකං.
- 775 තසමා ජන්තු සද සතො කාමානි පරිවජ්ජයෙ,
තෙ පභාය තරෙ ඔසං නාවං සිත්ථාව⁴ පාරගුති.

කාමසූතකං නිවර්තකං.

1. කාමයමානසං-සිවු 2.
2. යොග්ගමං- සිවු 2.

3. ගවාසං-මජ්ඣිමං.
4. සිත්ථාව-සිවු 2.

ගුහට්ඨකසුත්තං

- 776 සකෙතා ගුහායං බහුනාභිජනනා
තිට්ඨං නරො මොහනස්සිං පගාලොතා,
දුරෙ විවේකා හි තථාවිධො සො
කාමා හි ලොකෙ න හි සුප්පහායා.
- 777 ඉච්ඡානිදනා හවිසාතබ්බං
තෙ දුප්පමුඤ්චා න හි අඤ්ඤමොක්ඛා,
පච්ඡා පුරෙ වාපි අපෙක්ඛමානා
ඉමෙ ව කාමෙ පුරිමෙ ව ජප්පං.
- 778 කාමෙසු ගිඤ්ඤා පසුතා පමුලතා
අවදනියා තෙ විසමෙ නිවිට්ඨා,
දුක්ඛපනීතා පරිදෙවයනති
කිං සු හවිසාම ඉතො වුතාසෙ.
- 779 තප්පා හි සිකෙඛථ ඉධෙව ජනතු
යං කිඤ්චි ජඤ්ඤා විසමනති ලොකෙ,
න තප්ප හෙතු විසමං වරෙය්‍ය
අප්පං හිදං ජිවිතං ආහු ධීරා.
- 780 පසාමි ලොකෙ පරිච්ඡදමානං
පජං ඉමං ඛණ්ඩාගතං හවෙසු,
හිනා නරා මච්ඡුමුඛෙ ලපනති
අවිතකණ්ඨා සෙ හවාහවෙසු.
- 781 මමාසිනෙ පසංච ච්ඡදමානෙ
මච්ඡව අප්පොදකෙ ධීණසොතෙ,
ච්ඡමපි දිස්වා අමමො වරෙය්‍ය
හවෙසු ආසනතිමකුබ්බමානො.

782 උභොසු අනෙසු විනෝය ඡන්දං
එසං පරික්ඛන්දා අනාත්මිදො,
යදන්තරභී තදකුබ්බමානො
න ලිප්පති¹ දිට්ඨසුතෙසු ධරො.

783 සඤ්ඤං පරික්ඛන්දවිතරෙයා ඔසං
පරිභ්‍රාමෙසු මුනි නොපලිකො,
අබ්බුලාසප්පෙයා වරං අපමනො
නාසිංසති ලොකමීමං පරඤ්ඤාති.

ගුහට්ඨකසුඤ්ඤාන නිට්ඨිතං.

4 - 3

දුට්ඨට්ඨක සුඤ්ඤාන

784 වදන්ති වෙ දුට්ඨමනාපි එකෙ
අරොපි වෙ සම්මමනා වදන්ති,
වාදඤ්ඤා ජාතං මුනිනො උපෙති
තස්මා මුනි නත්ති ඛිලො කුභිඤ්ඤා.

785 සකං හි දිට්ඨිං කථමච්චයෙයා
ඡන්දනුනිකො රූපියා නිව්ට්ඨො,
සයංසමන්තාති පකුබ්බමානො
යථා හි ජානෙයා තථා වදෙයා.

786 යො අනනනො සිලවතාති ජනකු
අනාත්මසුට්ඨො ච පරෙස² පාචා,³
අනරියධම්මං කුසලා කමාහු
යො ආතුමානං සයමෙව පාචා³

787 සතො ච හිතඤ්ඤා අභිනිබ්බතතො
ඉති'හ'න්ති සිලෙසු අකප්පමානො,
තමරියධම්මං කුසලා වදන්ති
යසස්සාද්‍ය නත්ති කුභිඤ්ඤා ලොකෙ

1. ලිප්පති-සා:

2. පරෙස-සිද්ධි 1.

3. පාච-මර්ශ:

788 පකපපිතා සබ්බතා යසස ධම්මා
පුරුකඛතා සන්ති අවිච්ඡිතා,
යදන්තති පසසති ආනිසංසං
තං නිසසිතො කුප්පපට්ඨවසන්ති.

789 දිට්ඨිතිවෙසා න හි ස්වාතිවක්ඛා
ධම්මෙසු නිචේජයා සමුග්ගහීතං,
තස්මා නරො තෙසු නිවෙසනෙසු
නිරසසති ආදියතිව්ව¹ ධම්මං.

790 ධොනසස හි නත්ති කුහිඤ්චි ලොකෙ
පකපපිතා දිට්ඨි භවාහවෙසු,
මායඤ්ච මානඤ්ච පහාය ධොනො
සකෙන ගච්ඡෙය්‍ය අනුපයො සො.

791 උපයො හි ධම්මෙසු උපෙති වාදං
අනුපයං² කෙන කථං වදෙය්‍ය,
අත්තං නිරත්තං න හි තසස අත්ති
අධොසි සො දිට්ඨිමිධෙව සබ්බන්ති.

දුට්ඨට්ඨකසුත්තං නිවසිතං.

4 - 4

සුද්ධට්ඨකසුත්තං

792 පසාමි සුද්ධං පරමං අරොගං
දිට්ඨිත සංසුද්ධි නරසස භොති,
ඵතාහිජානං³ පරමන්ති ඤාතො
සුද්ධානුපසසිති පච්චෙති ඤාණං.

1. ආදියති ව-සිමු 1, 2, PTS

2. අනුපයං-සිමු 1, 2,

3. ඵතාහිජානං-මජ්ඣං.

793 දිට්ඨිත වෙ සුද්ධි නරසස හොති
ඤ්ඤාන වා සො පජ්ඣාති දුක්ඛා,
අඤ්ඤාන සො සුජ්ඣති සොපධිකො
දිට්ඨි හි නං පාව තථාවදනං.

794 න බ්‍රාහ්මණො අඤ්ඤානො සුද්ධිමාහ
දිට්ඨි සුතෙ සිලවතෙ මුතෙ වා,
පුඤ්ඤ ව පාපෙ ව අනුපලිකො
අත්තඤ්ඤානො නයිධ පකුබ්බමානො.

795 පුරිමං පහාය අපරං සිතාසෙ
එජානුගා තෙ න තරනති සබ්බා,
තෙ උග්ගහායනති තිරසස්සනති
කපිව සාධං පමුඛං ගහාය.¹

796 සයං සමාදය වතාති ජනතු
උච්චාවචං ගච්ඡති සඤ්ඤාසකො,
විද්ධා ව වෙදෙහි සමෙව්ව ධම්මං
න උච්චාවචං ගච්ඡති භූරිපඤ්ඤා

797 ස සබ්බධම්මෙසු විසෙතිභූතො
යං කිඤ්ඤි දිට්ඨිං ව සුතං මුතං වා,
තමෙව දස්සිං විවටං වරතතං
කෙහිධ ලොකස්මිං විකප්පයෙය්‍ය.

1. පමුඤ්ඤානං ගහායං--සි.මු 2.

798 න කප්පයනති න පුරෙකඛරොනති
අවචනනසුද්ධිති න තෙ වදනති,
අදනගඤ්ඤං ගරීඤ්ඤං වීසජ්ජං
ආසං න කුඛ්ඛනති කුභිඤ්ඤං ලොකෙ.

799 සීමාතිගො බ්‍රාහ්මණො තස්ස නත්ති
ඤ්ඤා ව දිසවා ව සමුග්ගහිතං,
න රාගරාගී න විරාගරතෙසා
තස්සිධ නත්ති පරමුග්ගහිතනති.

සුඤ්ඤාදිපාදනං නිවර්තනං.

4 - 5

පරමවට්ඨක සූත්තං

800 පරමනති දිට්ඨිසු පරිබ්බසානො
යද්දන්තරිං කුරුතෙ ජනතු ලොකෙ,
භීතාති අනුඤ්ඤා තතො සබ්බමාහ
තස්මා විවාදනි අවිතිවතො.

801 යද්දන්ති පසසති ආනිසංසං
දිට්ඨි සුතෙ සිලවතෙ¹ මුතෙ වා,
තදෙව යො තත් සමුග්ගහාය
නිභීතතො පසසති සබ්බමඤ්ඤං.

802 තං වාපි ගඤ්ඤං කුසලා වදනති
යං නිසසිතො පසසති භීතමඤ්ඤං,
තස්මා හි දිට්ඨිං ව සුතං මුතං වා
සිලබ්බතං භික්ඛු න නිසසයෙය්‍ය.

1. සිලබ්බතෙ-සි.මු

- 803 දිට්ඨිමපි ලොකස්මිං න කප්පයෙය්‍ය
ඤ්ඤෙන වා සිලවතෙන වාපි,
සමොක්ඛි අභ්‍යන්තරාමනුජනෙය්‍ය
භීතො න මඤ්ඤාදරා විසෙසි වාපි.
- 804 අභ්‍යන්තරාමනුජාදියානො
ඤ්ඤාපි සො නිසසයං නො කරොති,
ස චෙ විසන්තස්ස න වග්ගසාරි
දිට්ඨිමපි සො න පච්චෙති කිඤ්චි.
- 805 යසසුභයතො පඤ්ඤාධිකානං
භවාභවාය ඉධවා හුරං වා,
නිවෙසනා තස්ස න සන්ති කෙවි
ධම්මෙසු නිවෙසයා සමුග්ගහිතං.
- 806 තස්මිං දිට්ඨං ව සුතෙ මුතෙ වා
පකප්පිතා නත්ති අනුපි සඤ්ඤා,
තං බ්‍රාහ්මණං දිට්ඨිමනාදියානං
කෙතීධ ලොකස්මිං විකප්පයෙය්‍ය.
- 807 න කප්පයන්ති න පුරෙකකිරොන්ති
ධම්මාපි තෙසං න පටිච්ඡිකාසෙ
න බ්‍රාහ්මණො සිලවතෙන නෙය්‍යො
පාරංගතො න පච්චෙති තාදීති.

පරමට්ඨකප්පකතං නිවසීතං.

4 - 6

ජරා සුඤ්ඤානං

- 808 අප්පං වත ජීවිතං ඉදං
ඔරං වසසසතාපි මීයති,
යො චෙපි අනිච්ච ජීවති
අථ ඛො සො ජරසාපි මීයති.

- 809 සොවනති ජනා මමාදිතෙ
න හි සත්තා නිව්ඤා පරිග්ගහා,
විනාහාවං¹ සත්තමෙවිදං
ඉති දිස්වා නාගාරමාවසෙ.
- 810 මරණෙනපි තං පභියති
යං පුරිසො මමිදනති² මඤ්ඤති,
එතං දිස්වානං³ පණ්ඩිතො
න මමත්තාය නමෙථ මාමකො.
- 811 සුපිනනන යථාපි සඛනං
පටිබුද්ධො පුරිසො න පසස්සති,
එවමපි පියාසිතං ජනං
පෙනං කාලකතං න පසස්සති.
- 812 දිට්ඨාපි සුතාපි තෙ ජනා
යෙසං නාමමිදං පච්චන්ති,
නාම මෙවාචසිස්සති
අකෙඛයාං පෙනස්ස ජනතුනො.
- 813 සොකපරිදෙව මච්ඡරං
න ජහනති ගිඤ්ඤා මමාදිතෙ,
තස්මා මුනායො පරිග්ගහං
හිත්වා අවරිංසු බෙමදස්සිනො.
- 814 පතිලිනවරස්ස භික්ඛුනො
හජමානස්ස විවිත්තමාසනං,
සාමග්ගියමාහු තස්ස තං
යො අත්තානං භවතෙ න දස්සයෙ.
- 815 සබ්බස්ස මුනී අනිස්සිතො
න පියං කුබ්බති නොපි අපපියං,
තස්මිං පරිදෙව මච්ඡරං
පණ්ණස්ස වාරි යථා න ලිප්පති.

1. විනාහාවං-සිද්ධ 2,
2. මමිදනති-සිද්ධ 2,

3. එවමපි, විදිත්වා-සිද්ධ 2,
එවං දිස්වානං- (නිදේශය)

- 816 උදබ්බන්දු යථාපි පොකකිරෙ
පද්ධමෙ වාරි යථා න ලිප්පති,
එවං මුනි නො පලිප්පති
යදිදං දිට්ඨසුභං මුතෙසු වං
- 817 ධොනො න හි තෙන මඤ්ඤති
යදිදං දිට්ඨසුභං මුතෙසු වා,
නාඤ්ඤන විසුද්ධිමිච්ඡති
න හි සො රජ්ජති නො විරජ්ජති.

ජරාසුභතං නිට්ඨිතං.

4-7

තිස්සමෙතෙතයා සුභනං

- 818 මෙථුනමනුසුභතස්ස (ඉව්වායසමා- තිස්සමෙතෙතයො)
විසාතං බ්‍රාහ්මි මාරිස,
සුඤ්ඤාන නව සාසනං
විවෙකෙ සිකඛි ස්සාම සෙ.
- 819 මෙථුනමනුසුභතස්ස (මෙතෙතයාති භගවා)
මුසුතෙවාපි සාසනං,
මිච්ඡා ව පටිපජ්ජති
එතං තස්මිං අනාරියං.
- 820 එකො පුබ්බෙ වරිකාන
මෙථුනං යො භිසෙවති,
යානං භතතං ව තං ලොකෙ
හීනමාහු පුථුජ්ජනං.
- 821 යසො කිත්තිඤ්ච යා පුබ්බෙ
භායතෙ වා පි තස්ස සා,
එතම්භි දිස්වා සිකෙඛිථ
මෙථුනං විප්පහානවෙ.
- 822 සංකප්පෙහි පරෙතො සො
කපණො විය ක්කායති,
සුඤ්ඤා පරෙසං නිග්ගෙසාසං
මඬකු හොති තථාච්චිධො.

- 823 . අප සඤ්ඤාන කුරුතෙ
පරවාදෙහි වොදිතො,
එසබ්බස්ස මහාගෙධො
මොසවජ්ජං පගාහති.
- 824 පඤ්ඤානාති සමඤ්ඤාතො
එකවරියං අධිට්ඨිතො,
අභාසි මෙච්ඡනා සුඤ්ඤා
මඤ්ඤං පරික්ඛන්ති.
- 825 එතමාදිනං ඤාතො
මුනි පුබ්බාපරෙ ඉධ,
එකවරියං දලං කසිරා
න නිසෙවෙථ මෙච්ඡනං.
- 826 විවෙකං යෙව සිකෙඛථ
එතදරියානමුත්තමං,
න තෙන සෙට්ඨා මඤ්ඤං
ස වෙ නිබ්බානසන්තිකො.
- 827 රික්ඛස්ස මුනිනො චරතො
කාමෙස්ස අනපෙක්ඛිතො
ඔසති භික්ඛස්ස පිභයන්ති
කාමෙස්ස ගටිතා¹ පජාති.

තිස්සමෙතෙතයාසුඤ්ඤානං නිට්ඨිතං.

4 - 8

පසුර සුඤ්ඤාන

- 828 ඉධෙව සුඤ්ඤාන ඉති වාදියන්ති²
නාඤ්ඤාස්ස ධම්මෙස්ස විසුඤ්ඤාමාත්තා,
යං නිසසිතා තස්ම සුභං වදනා
පච්චෙකසච්ඡෙස්ස පුත්ථ නිවිට්ඨා.

1. ගටිතා-මජ්ඣ.

2. වාදියන්ති-සීල 2, PTS

- 829 නෙ වාදකාමා පරිසං විගයහ
බාලං දහනති මිටු අඤ්ඤමඤ්ඤං,
වදන්ති නෙ අඤ්ඤසිතා කථොජ්ජං
පසංසකාමා කුසලා වදනා.
- 830 යුක්තො කථායං පරිසාය මජ්ඣෙක
පසංසමිවජං ඩිඛිසාති හොති,
අප්‍රාහතස්මිං පන මඬකු හොති
තින්ද්‍රය සො කුප්පති රුක්ඛමෙසි.
- 831 යමසං වාදං පරිහීනමාහු
අපාසදං පඤ්ඤවිමංසකා සෙ,
පරිදෙවති සොවති හීනවාදෙ
උපව්වගා මන්ති අනුක්‍රීනාති.
- 832 එතෙ විවාද සමනෙසු ජාතා
එතෙසු උග්ගාති හිසාති හොති,
එවමපි දිස්වා විරමෙ කථොජ්ජං
න හඤ්ඤදක්ඛි පසංසලාහා.
- 833 පසංසිතො වා පන තස්මි හොති
අක්කාය වාදං පරිසාය මජ්ඣෙක,
සො තං හස්ති උත්තමතිට්ඨ¹ තෙන
පප්පය්‍ය තමස්මි² යථාමනො අහු.
- 834 යා උත්තති සාසස විසාතභුමි
මානාතිමානං වදනෙ පනෙසො,
එතමපි දිස්වා න විවාදයෙථ
න හි තෙන සුද්ධිං කුසලා වදන්ති.
- 835 සුරො යථා රාජබාදය පුට්ඨො
අභිගජ්ජමෙති පටිසුරමිවජං,
යෙනෙව සො තෙන පලෙහි සුර
පුට්ඨෙව නස්මි යදිදං යුධාය.

1. සොහස්ති උත්තමෙති ව-සිවු 2,

2. තං අස්මි-සිවු 2.

- 836 යෙ දිට්ඨිමුග්ගයා විවාදයන්¹
ඉදමෙව සච්චන්ති ව වාදයන්ති,²
තෙ කං වදස්සු න හි තෙධ අස්සී
වාදමහි ජාතෙ පටිසෙතිකත්තා.
- 837 විසෙතිකත්තා පන යෙ චරන්ති
දිට්ඨිති දිට්ඨිං අවිරුජ්ඣමානා,
තෙසු කං කිං ලභෙතො පසුර
යෙසිධ නස්සී පරමුග්ගහීනං.
- 838 අථ කං පටිත්තකමාගමා
මනසා දිට්ඨිගතානි විත්තයනේන,
ධොනෙන යුගං සමාගමා
න හි කං සක්ඛස්සි සමපයානට්ඨති.

පසුරසුඤ්ඤානං නිට්ඨිතං.

4 - 9

මාග්ගික සුඤ්ඤාන

- 839 දිස්වාන නිණ්ඤානං අරතිං රගඤ්ඤානං
නාමොසි ජන්තො අපි මෙට්ඨනස්සී,
කිමෙවිදං මුත්තකරියප්පණ්ණං
පාදපි නං සමජ්ඣස්සිතුං න ඉච්ඡෙ.
- 840 එතාදිසං වෙ රතනං න ඉච්ඡෙසි
නාරිං නරිඤ්ඤානි බහුහි පස්සිතං,
දිට්ඨිග්ගතං⁴ සිලවතානුජිවිතං⁵
භවුපපත්තිඤ්ඤානං චදෙසි කිදිසං.
- 841 ඉදං වදමිති න නස්ස හොති (මාග්ගිකයාති හනවා)
ධම්මෙසු නිච්ඡේදයා සමුග්ගහීතං,
පසස්සඤ්ඤානං දිට්ඨිසු අනුග්ගහාය
අජ්ඣත්තසන්තිං පටිනං අදස්සා.

1. විවාදයන්ති - සිමු 2

2. වාදයන්ති - සිමු 2

3. අරතිං ව රාගං-සායං,

4. දිට්ඨිග්ගතං-මජ්ඣිම-සිමු 2

5. සිලවතං නු ජිවිතං-මජ්ඣිම-

සිලවතානුජිවිතං-සිමු 2

842 විනිව්ඡයා යාති පකපපිතාති (ඉති මාගන්දියො)

තෙ වෙ මුති බුඞ් අනුග්ගහාය,
අජකිත්තසනතිති යමෙනමඤ්ඤං
කථං නු ධිරෙති පච්චෙදිතං තං.

843 න දිට්ඨියා න සුතියා න ඤාණෙන (මාගන්දියාති හගවා)

සිලබ්බතෙනාපි න සුද්ධිමාහ,
අදිට්ඨියා අසසුතියා අඤ්ඤා¹
අසිලතා අබ්බතා නොපි තෙන
එතෙ ච නිසසජ්ජ අනුග්ගහාය
සතොතා අනිසසාය හවං න ජයෙහි.

844 නො වෙ කිර දිට්ඨියා න සුතියා න ඤාණෙන

(ඉති මාගන්දියො)

සිලබ්බතෙනාපි විසුද්ධිමාහ
අදිට්ඨියා අසසුතියා අඤ්ඤා,
අසිලතා අබ්බතා නොපි තෙන
මඤ්ඤමහං මොවුහමෙව ධම්මං
දිට්ඨියා එතෙ පච්චෙදනති සුද්ධිං.

845 දිට්ඨිඤ්ඤා නිසසාය අනුපුට්ඨමානො (මාගන්දියාති හගවා)

සමුග්ගහීතෙසු පමොහමාග
ඉතො ච නාද්දකඛි අභ්‍රමි සඤ්ඤං,
තඤ්ඤා තුචං මොවුහතො දහාසි.

846 සමො විහෙසි උද වා නිහිතො

යො මඤ්ඤති යො විච්ඡෙදං තෙන,
තිස්ස විධාසු අවිකම්පමානො
සමො විසෙසිති න තස්ස හොති.

847 සච්චනති යො බ්‍රාහ්මණො කිං චදෙය්‍ය

මුයාති වා යො විච්ඡෙදං කෙන,
යඤ්ඤං සමං විසමං වාපි නත්ති
ස කෙන වාදං පටිසංයුජෙය්‍ය.

1. අඤ්ඤාං-සිමු 2.

848 ඔක්කමපාය අනිකේතසාරී
ගාමෙ අකුබ්බං මුනි සන්ථව්‍යානි,
කාමෙහි රිතො අපුරෙකඛරානො
කථං න විග්ගාන ජනෙන කඨිරා.

849 යෙහි විවිතො විවරෙයා ලොකෙ
න තාහි උග්ගාන වදෙයා නාගො,
ඵලමුඡ්ඡං¹ කණ්ඩකං වාරිජං යථා
ජලෙන පඬෙකන ව නුපලිකං,
ඵවං මුනි සන්ථවාදෙ අභිද්ධො
කාමෙ ව ලොකෙ ව අනුපලිකො.

850 න වෙදගු දිට්ඨියා න මුනියා
ස මානමෙති න හි තමමයො සො,
න කම්මුතා නොපි සුතෙන තෙයො
අනුපනිතො ස² නිවෙසනෙසු.

851 සඤ්ඤා විරතාසා න සන්ථි ගජා
පඤ්ඤා විමුක්තාසා න සන්ථි මොහා,
සඤ්ඤා දිට්ඨිකා යෙ අග්ගසෙසු.
තෙ සම්මානා³ විවරනා ලොකෙති.

මාගන්ධියසූත්තං නිව්ඨිතං.

4-10

පුරාණ සූත්ත

852 කථංදසී කථංසිලො උපසංඝොති වුච්ඡිති,
තං මෙ ගොතම පබ්බුති පුට්ඨිතො උක්කමං නරං.

853 විතතණ්ණො පුරා හෙද (ඉති භගවා) පුබ්බමන්තමභිසසිතො,
වෙමජ්ජෙකුපසංඝිකයො තස්ස නන්ති පුරෙකඛිතං.

1. ජලමුඡ්ඡං - සිමු 2

2. සො - සිමු 2.

3. සම්මානා - සා.

- 854 අකොකාමනා අසන්තාසී අවිකල්පී අකුකුචො,
මනනාසා¹ අනුදානො ස චෙ වාචායනො මුනී.
- 855 නිරාසත්ති අනාගතො අනිතං නානුසොචති,
විචේතදස්සී ඵසෙසස්ස දිට්ඨස්ස ච න නියති.²
- 856 පතිලීනො අකුහනො අපිහාලු අමච්ඡරී,
අප්පගබ්බො අප්පෙග්ගෙව්වා පෙසුනෙය්‍යො ච නො යුතො.
- 857 සාතියෙස්ස අනස්සාවි අතිමානො ච නො යුතො,
සංකොචො ච පටිභානවා න සද්ධො න විරජ්ජති.
- 858 ලාභකමායා න සික්ඛති අලාභො න ච කුප්පති,
අවිරුද්ධො ච තණ්හාය රසෙස්ස නානුගිජ්ජති.
- 859 උපෙක්ඛකො සද්ධංගො න ලොකෙ මඤ්ඤානෙ සමං,
න විසෙසී න නිවේයොයා තස්ස නො සන්තී උසංඝ.
- 860 යස්ස නිස්සයතා නත්ථි ඤාතො ධම්මං අනිසසිතො,
භවාය විභවාය චා තණ්හා යස්ස න විජ්ජති.
- 861 නං චූළි උපසන්නොති කාමෙස්ස අනපෙක්ඛිතං,
ගත්ථා තස්ස න විජ්ජන්ති අතාරි සො විසංගිකං.
- 862 න තස්ස පුත්තා පසංචො බෙත්තං චතුවුං ච විජ්ජති³
අත්තා වාපි නිරත්තා වා⁴ න තස්මිං උපලබ්භති

1. මනනාසාසී - යා, PTS
3. චතුවු න විජ්ජති - සිවු 2.

2. නියති - සිවු 2
4. අත්තං වාපි නිරත්තං වා - සිවු 2.

863 යෙන නං වජ්ජි පුට්ඨස්සනා අපො සමණබ්බාසො,
නං තස්ස අපුරෙකඛතා තස්මා වාදෙසු නෙ'ජති.

864 විතගෙධො අමච්ඡරි න උසෙසසු වදනෙ මුනි,
න සමෙසු න ඔමෙසු කප්පං නෙති අකප්පියො.

865 යස්ස ලොකෙ සකං නත්ති අසතා ච න සොචති,
ධම්මෙසු ච න ගච්ඡති ස වෙ සත්තොති වුවචති.

පුරාහෙදසුතං නිවසිතං.

4 - 11

කලහවිවාද සූතං

866 කුතො පහුතා කලහා විවාද
පරිදෙවසොකා සහමච්ඡරා ච,
මානාතිමානා සහපෙසුනා ච
කුතො පහුතා තෙ තදිඛස මුහි.

867 පියා පහුතා කලහා විවාද
පරිදෙවසොකා සහමච්ඡරා ච,
මානාතිමානා සහපෙසුනා ච
මච්ඡරියසුතා කලහා විවාද
විවාදජාතෙසු ච පෙසුනාහි.

868 පියාසු ලොකස්මිං කුතොනිදනා
යෙ වාපි ලොහා විවරන්ති ලොකෙ,
ආසා ච නිට්ඨා ච කුතොනිදනා
යෙ සමපරායාය නරස්ස හොන්ති.

- 869 ජඤ්ඤානානි පියානි ලොකෙ
යෙ වාපි ලොභා විවරතති ලොකෙ,
ආසා ව නිට්ඨා ව ඉතොනිදනා
යෙ සමපරායාය නරස්ස හොතති.
- 870 ජඤ්ඤානානි ලොකස්මිං කුතොනිදනො
විනිවජ්ජයා වාපි කුතොපසුකා,
කොධො මොසවජ්ජකුචි කථංකථා ව
යෙ වාපි ධම්මා සමභොතා වුත්තා.
- 871 සාතං අසාතනති යමාහු ලොකෙ
තමුපතිස්සාය පහොති ජඤ්ඤා,
රුපෙසු දිස්වා විහවං හවස්සව
විනිවජ්ජයං කුරුතෙ¹ ජනතු ලොකෙ.
- 872 කොධො මොසවජ්ජකුචි කථංකථා ව
එතෙපි ධම්මා අයමෙව සනෙත,
කථංකථී ඤාණපථාය සිකෙඛි
ඤානා පවුත්තා සමභොතා ධම්මා.
- 873 සාතං අසාතකුචි කුතොනිදනා
කිස්මිං අසනෙතන හවතති හෙතෙ,
විහවං හවස්සවාපි යමෙතමස්මිං
එතං මෙ පබ්බුචි යතොනිදනං.
- 874 එසසනිදනං සාතං අසාතං
එසස අසනෙතන හවතති හෙතෙ,
විහවං හවස්සවාපි යමෙතමස්මිං
එතං තෙ පබ්බුචි ඉතොනිදනං.

1. කුඛ්ඛති - මරණය.

- 875 එසො නු ලොකස්මිං කුතොන්දනො
පරිභොගා වාපි කුතොපභූතා,
කිසිං අසතො න මමසකමසී
කිසිං විභූතෙ න චූසන්ති එසසා,
- 876 නාමස්ස රූපස්ස පටිච්ච එසසා
ඉත්ථාන්දනාති පරිභොගාති,
ඉත්ථාය'සන්තා¹ න මමසක මසී²
රූපෙ විභූතෙ න චූසන්ති එසසා.
- 877 කථං සමෙතස්ස විභොති රූපං
සුඛං දුඛං වාපි කථං විභොති,
එතං මෙ බ්‍රුහි යථා විභොති
තං ජානියාම³ ඉති මෙ මනො අහු.
- 878 න සඤ්ඤාසඤ්ඤා න විසඤ්ඤාසඤ්ඤා
නොපි අසඤ්ඤා න විභූතසඤ්ඤා,
එවං සමෙතස්ස විභොති රූපං
සඤ්ඤාන්දනා හි පපස්සෙය්වධා,
- 879 යං තං අප්පච්ඡමන අකිත්තයි නො
අඤ්ඤං තං ප්‍රච්ඡාම තදිඛස බ්‍රුහි,
එත්තාවතග්ගො නු වදන්ති භෙකෙ
යකඛසස සුද්ධිං ඉධ පණ්ඩිතා සෙ
උදුහු අඤ්ඤංචි වදන්ති එතො.
- 880 එත්තාවතග්ගංචි වදන්ති භෙකෙ
යකඛසස සුද්ධිං ඉධ පණ්ඩිතා සෙ,
තෙසං පනෙකෙ සමයං වදන්ති
අනුපාදිසෙසෙ කුසලා වදනා.
- 881 එතෙ ව ඤාතො උපනිස්සිතාති
ඤාතො මුති නිසසෙය සො විමංසී,
ඤාතො විමුක්තො න විවාදමෙති
භවාභවාය න සමෙති ධිරොති.

කලහවිවාදසූත්තං නිට්ඨෙතං.

1. ඉත්ථා න සන්තා - සිමු 2
2. මමසකමසී - සිමු 2

3. තං ජානියාම - සිමු 2

මූලවිද්‍යා සූත්‍රය.

- 882 සකං සකං දිට්ඨිපරිබ්බසානා
විග්ගහනානා කුසලා වදන්ති,
යො උචං ජානාති ස වෙදි ධම්මං.
ඉදං පටිකෙකාස'මකෙවලි සො.
- 883 උච්ඡෙ විග්ගහනා විවාදියන්ති
බාලො පරො අකකුසලොති¹ වාහු.
සච්චා නු වාදෙ කතමො ඉමෙසං
සබ්බෙව හිමෙ කුසලාවදනා;
- 884 පරස්ස වෙ ධම්මමනානුජානං
බාලො මහො² හොති නිහිතපඤ්ඤා,
සබ්බෙව බාලා සුනිහිතපඤ්ඤා
සබ්බෙවිමෙ දිට්ඨිපරිබ්බසානා.
- 885 සද්දිට්ඨියා වෙව න වෙවදනා³
ස සුඤ්ඤාසංකප්පා කුසලා මුතීමා.
න තෙසං කොථි පරිනිතපඤ්ඤා
දිට්ඨි හි තෙසමෙති තථා සමන්තා.
- 886 න වාහමෙනං තරියන්ති⁴ බ්‍රාහ්මී
යමාහු බාලා මිත්‍ර අඤ්ඤාමඤ්ඤා,
සකං සකං දිට්ඨිමකංසු සච්චං
තස්මා හි බාලොති පරං දහන්ති.
- 887 යමාහු සච්චං තරියන්ති එකෙ
තමාහු අඤ්ඤා කුට්ඨං මුසාති,
උච්ඡෙ විග්ගහනා විවාදියන්ති,
තස්මා න එකං සමණා වදන්ති.
- 888 එකං හි සච්චං න දුතියමණී
යස්මිං පජා නො විච්ඡෙදෙ පජානං,
නානා තෙ සච්ඡාති සයං ථුනන්ති
තස්මා න එකං සමණා වදන්ති.

1. අකකුසලොති - පිටු 2.

2. බාලොමකො - මජ්ඣ.

3. විවදනා - පි 2.

4. තරිවන්ති - සා.

- 889 කසමා නු සච්චානි වදන්ති නානා
පචාදියා සෙ කුසලා වදනා,
සච්චානි සුභානි බහුනි නානා
උද්භු නෙ තකකමනුසාරනා.
- 890 න හෙව සච්චානි බහුනි නානා
අඤ්ඤාත්‍ර සඤ්ඤාය නිව්චානි ලොකෙ,
තකකඤ්ඤා දිට්ඨිසු පකපපිඨා
සච්චං මුසාති අයධමමොහු.
- 891 දිට්ඨං සුතෙ සීලවතෙ මුතෙ වා
එතෙ ච නිසසාය විමානදස්සි,
විනි වෙජ්ජෙය්‍ය යථා පහසුමානො
බාලො පරො අකකුසලොති¹වාහ.
- 892 යෙනෙව බාලොති පරං දහාති
තෙනාතුමානං කුසලොති වාහ,
සයමනනා සො කුසලාවදනො²
අඤ්ඤං විමානෙති තථෙව පාචා.³
- 893 අතිසාරදිට්ඨියා⁴ සො සමනෙතා
මානෙන මනෙතා පරිපුණ්ණමානී,
සයමෙව සාමං මනසාහිසිනෙතා
දිට්ඨිහි සා තස්ස තථා සමනතා.
- 894 පරස්ස වෙ හි වචසා නිහිතො
තුමො සහා හොති නිහිතපඤ්ඤා,
අථ වෙ සයං වෙදගු හොති ධීරො
න කොචි බාලො සමණෙසු අත්ථි.
- 895 අඤ්ඤං ඉතො යාහිවදන්ති ධම්මං
අපරධා සුද්ධිමකෙවලි තෙ⁵
උච්ඡිති තිථාසා පුඤ්ඤො වදන්ති
සන්දිට්ඨිසංගෙන හි තෙහිරතතා.⁶

1. අකුසලොති - සිමු 2.

2. කුසලො වදනො - සිමු 2.

3. පාච - මජ්ඣ.

4. අතිසාරං දිට්ඨියා - සිමු 2.

5. සුද්ධිමකෙවලිනො - සිමු 2.

6. තසාහිරතතා - සතා,

- 896 ඉධෙව සුද්ධිං ඉතිවාදියන්ති
නානෙකසු ධම්මෙසු විසුද්ධිමාත්‍ර,
එවමපි තිස්සා පුට්ඨසො නිව්ට්ඨා
සකායනෙ තත් දුග්ගං වදනා.
- 897 සකායනෙ වාපි දුග්ගං වදනො
කමෙත්ථ බාලොති පරං දග්ගෙය්‍ය,
සයමෙව සො මෙධගං ආවගෙය්‍ය
පරං වදං බාලමසුද්ධිධම්මං.
- 898 විනිව්ජයෙ යිත්වා සයං පමාය
උඤ්ඤං සො¹ ලොකස්මිං විවාදමති,
භික්ඛාන සබ්බානි විනිව්ජයානි
න මෙධගං කුරුතො ජනතු ලොකෙති.

වුලවිසුහසුත්තං නිව්ට්ඨිතං.

4 - 13

මහාවිසුහ සුත්තං

- 899 යෙ කෙව් 'මෙ දිට්ඨි පරිබ්බසානා
ඉදමෙව සවිඤ්ඤා විවාදයන්ති,²
සබ්බෙව තෙ ගිජ්ජමනානායන්ති
අපො පසංසම්පි ලභන්ති තත්.
- 900 අසපං හි එතං න අලං සමාය
දුට්ඨෙ විවාදස්ස එලානි බ්‍රූමි,
එවමපි දිස්වා න විවාදයෙථ³
බෙමාහිපස්සං අවිවාදහුමි.
- 901 යා කාවිමා සම්මුතිසො පුට්ඨස්සා
සබ්බා'ව එතා න උපෙති විදවා,
අනුපයො සො උපයං කිමෙය්‍ය
දිට්ඨෙ සුතෙ බ්‍රහ්මකුබ්බමානො.

1. උඤ්ඤං - මජ්ඣං.

2. විවාදයන්ති - සි.මු.

3. විවාදයෙථ - සි.මු.

- 902 සීලුක්ඛමා සඤ්ඤාමෙතාහු සුද්ධිං
වතං සමාදය උපට්ඨිතා සෙ,
ඉධෙ'ව සිකෙඛම අථස්ස සුද්ධිං
හවුපතීතා කුසලා වදනා.
- 903 සචෙ චුතො සීලවතතො¹ හොති
ස චෙධති² කමමං විරාධසීඤා,
ස ජපපති³ පඤ්ඤානිධ සුද්ධිං
සඤ්ඤා ව භිතො පවසං ඝරමකා.
- 904 සීලබ්බතං වාපි පහාය සබ්බං
කමමඤ්ඤා සාවජ්ජනවජ්ජමෙතං,
සුද්ධිං අසුද්ධිනති අපඤ්ඤානො
විරතො වරෙ සන්තිමනුග්ගහාය.
- 905 තමුපතිස්සාය ජිගුච්ඡිතං වා
අථවාපි දිට්ඨං ව සුතං මුතං වා,
උද්ධංසරා සුද්ධිමනුප්පන්නති
අවිතතණ්ඤා සෙ හවාහවෙසු.
- 906 පඤ්ඤාමානස්ස භි ජපපිතාති
පචෙධිතං⁴ වාපි පකපපිකෙසු,
චුතුපපාතො ඉධ යස්ස නඤ්ඤා
ස කෙන චෙධෙය්‍ය කුභිංව⁵ ජපෙස.
- 907 යමාහු ධම්මං පරමන්ති එකෙ
තමෙව භින්නති පනාහු අඤ්ඤා,
සචෙවා නු වාදෙ කතමො ඉමෙය්‍යං
සබ්බෙව භි මෙ කුසලා වදනා.
- 908 සකං භි ධම්මං පරිපුණ්ණමාහු
අඤ්ඤාස්ස ධම්මං පන භින්නමාහු,
එච්චි විග්ගහා විවාදයන්ති
සකං සකං සමමුතිමාහු සච්චං.

1. සීලබ්බතො - සිලු.
2. පචෙධති - මජ්ඣ.
3. ජපපති - මජ්ඣ.

4. පචෙධිතං - මජ්ඣ.
සංචෙධිතං - මු 1, 2.
5. කුභිඤ්ඤා - මු 1, 2.

- 909 පරස්ස චෙ වමහසිනෙන හීනො
න කොච්චි ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස,
පුට්ඨි හි අඤ්ඤාස්ස වදන්ති ධම්මං
නිහීනතො සමග්ගි දුග්ගං වදන්තා.
- 910 සධම්මපුජා ව¹ පනා තථෙව
යථා පසංසන්නි² සකායනානි,
සබ්බෙව වාද්³ තථියා⁴ භවෙය්ගුං
සුඨි හි නෙසං පට්ඨන්තමෙව.
- 911 න බ්‍රාහ්මණස්ස පරනෙයාමස්සී
ධම්මෙසු නිවෙජයා සමුග්ගහීනං,
තස්මා විවාදනි උපාතීවකො
න හි සෙට්ඨතො පස්සති ධම්මමඤ්ඤං.
- 912 ජානාමි පස්සාමි තථෙව එතං
දිට්ඨියා එකෙ පට්ඨෙවන්ති සුඨං.
අද්දකච්චි චෙ කිම්හි තුමස්ස තෙන
අතිසිත්වා අඤ්ඤාන වදන්ති සුඨං.
- 913 පස්සා නරො දකඛ්ඨි⁵ නාමරූපං
දිස්වාන වා ඤායන්ති තානි මෙව,
කාමං ඛන්ධං පස්සතු අප්පකං වා
න හි තෙන සුඨං කුසලා වදන්ති.
- 914 නිවිස්සවාදී න හි සුඛිනායො⁶
පකප්පිතං දිට්ඨි පුරෙකඛරානො,
යං නිසසිතො තත්ථ සුභං වදන්තො,
සුඨං වදෙ තත්ථ තථද්දසා සො.
- 915 න බ්‍රාහ්මණො කප්පමුපෙති සඬං
න දිට්ඨියාරි නපි ඤාණඛන්ධු
ඤ්ඤා වා ච සො සමමති⁷ යො? පුට්ඨස්සා
උපෙකඛති උග්ගණ්ණානති මඤ්ඤං.⁸

1. සද්ධම්මපුජාමි - මජ්ඣ.
සද්ධම්ම පුජාව - මු 2
2. නෙසං - මජ්ඣ.
3. සබ්බෙ පවාද - මු 1, 2
4. තථි වා - මු 1, 2
5. දකඛ්ඨි - මජ්ඣ.

6. සුඛිනායො - මු 1
සුඛිනායො - මු 2
7. සමමුති යො - මජ්ඣ.
8. උග්ගණ්ණං තමඤ්ඤං - මු 1, 2

- 916 විසජ්ජ හත්ථානි මුනිධ ලොකෙ
විවාදජානෙසු න වග්ගසාරි,
සනෙහා අසනෙහසු උපෙක්ඛිකො සො
අනුග්ගහො උග්ගණනනිමසෙඤ්ඤා.¹
- 917 පුබ්බාසවෙ භික්ඛා නවෙ අකුබ්බං
න ඡන්දගු නොපි නිවිසසවාදී,
ස විප්පමුක්ඛො දිට්ඨිගතෙහි ධරො
න ලිප්පති² ලොකෙ අනන්තගරහී.
- 918 ස සබ්බධම්මෙසු විසෙතිභූතො
යං කිඤ්ඤි දිට්ඨං ව සුතං මුතං වා,
ස පනකභාරො මුනි විප්පයුතො
න කප්පියො නුපරතො න පක්ඛියොති.

මහාවිජ්ජාසූත්තං නිවසිතං.

4 - 14

කුච්චක සූත්තං

- 919 පුච්ඡාමි තං ආදිවච්චනඤ්ඤං³,
විචෙකං සන්තිපදෙඤ්ඤා මහෙසී,
කථං දිසවා නිබ්බානි භික්ඛු
අනුපාදියානො ලොකස්මිං කිඤ්ඤි.
- 920 මුලං පපඤ්ඤා සබ්බාය (ඉති භගවා)
මනො අස්මිති සබ්බ මුරුතෙ,⁴
යා කාපි තණ්හා අජකිත්තං
තාසං විනයා සද්ද සතො සිංහෙ.
- 921 යං කිඤ්ඤි ධම්මමභිජ්ජෙඤ්ඤා
අජකිත්තං අථවාපි බහිද්ධා,
න තෙන මානං⁵ කුබ්බෙථ
න භිසා නිබ්බුති සතං වුත්තං.

1. උග්ගණන. කමසෙඤ්ඤා-ප්‍ර 1,2
උග්ගණනනිමසෙඤ්ඤා-මජ්ඣ.
2. ලිප්පති-මජ්ඣ.

3. ආදිවච්චනඤ්ඤා-මජ්ඣ.
4. සබ්බමුපරුද්ධ-සාය, PTS
5. ථාම--මජ්ඣ.

- 922 සෙය්‍යො න තෙන මඤ්ඤායා
නිවේයො අථ වාපි සරිතො,
චුට්ඨො අනෙකරුපෙති
නාතුමානං විකප්පයං තිට්ඨං.
- 923 අජ්ඣත්තමෙව උපසමෙ
න අඤ්ඤානො භික්ඛු සන්තිමෙසයා,
අජ්ඣත්තං උපසන්නස්ස
නත්ති අත්තා¹ කුතො නිරත්තා² වා.
- 924 මජ්ඣෙ යථා සමුද්දස්ස
උමි තො ජායති ධිතො හොති,
එවං ධිතො අනෙජස්ස
උස්සදං භික්ඛු න කරෙය්‍ය කුභිඤ්ඤි.
- 925 අකිත්තධි විචට්ඨකඛු
සක්ඛිධම්මං පරිස්සයවිනයං,
පටිපදං වදෙති හදුනෙත
පාතිමොක්ඛං අථවාපි සමාධිං.
- 926 චක්ඛුහි නෙව ලොලස්ස
භාමකථාය ආචරෙය්‍ය සොතං,
රසෙ ව නානුගිජ්ජකියා
න ච මමායෙථ කිඤ්ඤි ලොකස්මිං.
- 927 එසෙසන යද චුට්ඨස්ස
පටිදෙවං භික්ඛු න කරෙය්‍ය කුභිඤ්ඤි
හවං ච නාහිජ්ජෙය්‍ය
හෙරවෙසු ච න සමපවෙධෙය්‍ය.
- 928 අනන්තමිථො පානානං
බ්‍රහ්මනියානං අථොපි වස්වානං,
ලභ්‍යං න සන්තිධිං කම්මං
න ච පරිත්තසෙ තාති අලභමානො.
- 929 ක්කාධි න පාදලොලස්ස
විරමෙ කුක්කුච්චො³ න පාමජ්ජයා,
අථ ආසනෙසු සයනෙසු
අප්පසද්දෙසු භික්ඛු විහරෙය්‍ය.

1. අත්තං--මු1, 2

2. නිරත්තං--මු1, 2

3. කුක්කුච්චං--මු1, 2

- 930 නිදං න ඛණ්ඩකරොය
ජාගරිං හජෙය්‍ය ආනාපී,
තද්දි මායං හසසං බිබ්බං
මෙට්ඨං විප්පජ්‍ජෙහ සවිභ්‍රසං.
- 931 ආච්ඡේදං¹ සුපිනං ලක්ඛණං
නො විද්ධෙහ අපොච්ඡි නක්ඛන්තං,
විරුතස්ස භවිතකරණං
තික්ඛිත්තං මාමකො න සෙවෙය්‍ය.
- 932 නිද්දය නප්පවෙධෙය්‍ය
න උත්තමෙය්‍ය පසංසිතො භික්ඛු,
ලොභං සහ මච්ඡරියෙන
කොධං පෙසුනියස්ස පත්‍රදෙය්‍ය.
- 933 කයවිකකයෙ න තිවෙධෙය්‍ය
උපවාදං භික්ඛු න කරොය්‍ය කුභිස්සවි,
ගාමෙ ච නාභිසජ්ජෙය්‍ය
ලාභකම්‍යා ජනං න උපයෙය්‍ය.
- 934 න ච කඤ්ඤා² සියා භික්ඛු
න ච වාචං පුත්තං භාසෙය්‍ය,
පාගබ්භියං න සිකෙඛියං
කථං විග්ගාහිකං න කථෙය්‍ය.
- 935 මොසවජ්ජෙ න නියොප්³
සමපජානො සධානි න කසිරා,
අථ ජීවිතෙන පඤ්ඤාය
සිලබ්බතෙන නාස්සමතිමස්සෙය්‍ය.
- 936 සුඤ්ඤා රුසිතො⁴ ඛණ්ඩං වාචං
සමණානං පුට්ඨවචනානං,⁵
ඵරුසෙන නෙ න පටිවජ්ජා
න හි සනෙහා පටිසෙතිං කරොන්ති.

1. අච්ඡේදං-මු

2. කඤ්ඤා-මු 1, 2

4. රුසිතො - පුති

3. නියොප්-මු 1

5. සමණානං වා පුට්ඨවචනානං-මස්ස.

937 එතස්ස ධම්ම මඤ්ඤාය
විවිතං භික්ඛු සද්ද සතො සිකෙඛ,
සනතීති නිබ්බුතී. ඤාතො
සාසනෙ ගොතමස්ස නාසමජෙය්‍ය.

938 අභිභු භි සො අනභිභුතො
සකම්ඨමමං අනිතිභමදස්සී,¹
තස්මා භි තස්ස භගවතො සාසනෙ
අප්පමනෙහ සද්ද නාමස්සමනුසිකෙඛති.

තුවටකසුත්තං නිධිතං.

4-15

අත්තදණ්ඩ සුත්තං

- 939 අත්තදණ්ඩා භයං ජාතං ජනං පස්සථ මෙධගං²
සංවෙගං කිත්තයිස්සාමි යථා සංවිජිතං මයා.
- 940 එතද්මානං පජං දිස්වා මවෙජ අප්පොදකෙ යථා,
අඤ්ඤමඤ්ඤාහි ව්‍යාරුඥො දිස්වා මං භයමාවිසි.
- 941 සමන්තමසාරො ලොකො දිසා සබ්බා සමෙරිතා,
ඉවජා භවනමත්තතො නාද්දසාසිං අනොසිතං.
- 942 ඔසානෙනෙව ව්‍යාරුඥො දිස්වා මෙ අරතී අහු,
අපේඤ්ඤා සලලං අද්දකම් දුද්දසං හදයනිසිතං.
- 943 යෙන සලෙප්පන ඔතිණ්ණො දිසා සබ්බා විධාවති,
තමෙව සලලං අබ්බුය්‍ය න ධාවති න සිදති.

1. සකම්ඨමමති නිහමදස්සී-මජ්ඣ.
2. මෙධකං-චූ 1

944 තත්ථ සික්ඛානුගීයනි

යාති ලොකෙ ගථිතාති න තෙසු පසුතො සියා.

නිබ්බිජ්ඣ සබ්බසො කාමෙ

සිංකෙති නිබ්බාන මත්තනො.

945 සච්චො සියා අසගබ්භො අමායො ථිත්තපෙසුතො,

අකෙකාධනො ලොභපාපං චෙට්ඨිථං විතරෙ මුනි.

946 නිඤ්ඤං තඤ්ඤං සහෙ ථිතං පමාදෙන න සංවසෙ,

අතිමානෙ න තිට්ඨෙය්‍ය හිබ්බානමනසො නරො.

947 මොසවජ්ජෙති න නියොථ රූපෙ සෙනහං න කුබ්බයෙ,

මානඤ්ඤ පරිජානෙය්‍ය සාහසා විරතො චරෙ.

948 පුරාණං නාභිනන්දෙය්‍ය නචෙ ඛන්තිං න කුබ්බයෙ,

භීයමානෙ න සොචෙය්‍ය ආකාසං න සිකො සියා.

949 ගෙධං බුමි මහොසොති ආජවා බුමි ජප්පනං,

ආරමමණං පකප්පනං කාමපට්ඨොද්ධො දුරච්ඡයො.

950 සච්චො අචොකකමො¹ මුනි ඵලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො,

සබ්බං සො² පටිනිසාජ්ජ ස චෙ සනෙකාති චුච්ඡති.

951 සංචෙ විද්ධො ස චෙදගු ඤ්ඤා ධම්මං අනිසසිතො,

සමුත්ථො සො ලොකෙ ඉරියානො න පිහෙති'ධ කසස්ථි.

1. අචොකකමං-නිදේශ

2. සබ්බසො-සායා

952 යොධ කාමෙ අවචනරි සඛං ලොකෙ දුරව්වයං,
න සො සොචති නාමෙකං ජිනාසොනො අබ්බන්තො.

953 යං පුබ්බෙ තං විසොසෙහි පච්ඡා තෙ මාහු කිඤ්ඤනං,
මෙකෙ වෙ භොගෙසංසි උපසන්නො වරිසංසි.

954 සබ්බසො නාමරූපස්මිං යස්ස නත්ති මොඛිතං,
අසතා ච සොචති ස වෙ ලොකෙ න ජියාති¹.

955 යස්ස නත්ති ඉදං මෙති පරෙසං වාපි කිඤ්ඤනං,
මමන්තං සො අසංවිදුං නත්ති මෙති න සොචති.

956 අනිච්ඡරි අනනුගිද්ධො අනෙජො සබ්බධි සමො,
නමාතිසංසං පබ්බුමි පුඤ්ඤතො අවිකම්පිතං².

957 අනෙජස්ස විජානතො නත්ති කාචි නිසංඛිති,
විරතො සො විජාරමහා බෙමං පස්සති සබ්බධි.

958 න සමෙසු න ඕමෙසු න උසොසු වදන්ත මුනි,
සන්නො සො විනමෙවජරො නාමෙති න නිරස්සති.

අනුදර්ශකසුඤ්ඤානාදිපාදනං නිමිතං.

1. ජියාති-මජ්ඣ.

2. අවිකම්පිතං-පු 1

සාරිපුතක සුතතං

- 959 න මෙ දිට්ඨො ඉතො පුබ්බ
නසුතො¹ උද කසසී,
(ඉච්චායසමා සාරිපුතො)
එවං වග්ගවදෙ සථා
තුසිතා ගණිමාගතො.
- 960 සදෙවකසස ලොකසස යථා දිසසති වකඛුමා,
සබ්බං තමං විනොදෙඤා එකොව රතිමජ්ඣගා.
- 961 තං බුද්ධං අසිතං තාදිං අකුභං ගණිමාගතං,
බහුතනමිධ² බද්ධානං අත්ථි පඤ්ඤාන ආගමං.
- 962 භික්ඛුනො විජ්ගුවජනො භජනො ටික්කමාසනං,
රුක්ඛවුලං සුසානං වා පබ්බතානං ගුහාසු වා.
- 963 උච්චාවචෙසු සයනෙසු කීවනොතා තත්ථ හෙරවා,
යෙහි භික්ඛු න වෙධෙය්‍ය නිගෙසාසෙ සයනාසනෙ.
- 964 කතී පරිසසයා ලොකෙ ගවජනො අගගං³ දිසං,
යෙ භික්ඛු අභිසංඝවෙ පත්තමහි සයනාසනෙ.
- 965 කායාසස ව්‍යප්පථයො⁴ අසසු කායාසසසු ඉධ ගොවරා,
කාති සීලබ්බතානසසු පභිතතසස භික්ඛුනො.

1. නසුතො-මු 2
2. බහුතනමිධ-මජ්ඣ.
3. අගගං-මු 2
4. ව්‍යප්පථයො-මජ්ඣ.

966 කං සො සික්ඛං සමාදය එකොදි නිපකො සතො,
කම්මාරො රජතසෙසව නිඛමෙ මලමත්තනො.

967 විජ්ඣුච්ඡානස්ස යදිදං ඵාසු
(සාරිපුත්තාති හගවා)
රිත්තාසනං සයනං සෙවනො වෙ,
සමොධිකාමස්ස යථානුධම්මං
තං තෙ පවික්ඛාමී යථා පජානං.

968 පඤ්ඤානං ධීරො හයානං න භායෙ
භික්ඛු සද්ධා සප්පරියනනවාරිං,¹
ඛංසාධිපාතානං සිරිංසපානං²
මනුස්සඵසානං චතුපද්දනං.

969 පරධම්මිකානම්පි න සත්තසෙය්‍ය
ද්දච්ඡාපි තෙසං බහුහෙරවාති,
අථාපරාති අභිසම්භවෙය්‍ය
පරිස්සයාති කුසලානු උසි.

970 ආනඛකඵ්පස්සන චූදය චූචධා
සීතං අඤ්ඤං³ අධිවාසයෙය්‍ය,
සො තෙහි චූචධා බහුධා අනොකො
වීරියං පරක්කමම දුලහං කරෙය්‍ය.

971 ථෙය්‍යං න කරෙය්‍ය⁴ න මුසා හණෙය්‍ය
මෙත්තාය ඵසෙස තසථාවරාති,
යද වීලත්තං මනසො විජඤ්ඤා
කණ්ණස්ස පනෙඛාති විනොදෙය්‍ය.

972 කොධාතිමානස්ස වසං න ගච්ඡ
මුලම්පි තෙසං පලිබඤ්ඤා නිවෙසි,
අථපපියං වා පන අපපියං වා
අද්ධා හවනෙතා අභිසම්භවෙය්‍ය.

1. සප්පරියනනවාරිං-මජ්ඣිම, මු 2

2. සිරිසපානං-මජ්ඣිම

3. අඤ්ඤං-මජ්ඣිම

අවච්ඡාය-මු 2

4. ත කරෙ-මජ්ඣිම

- 973 පඤ්ඤා පුරකකායා කල්‍යාණසිති
විකල්පමෙහෙයා තාති පරිසසයාති,
අරතී සහෙථ සයනමහි පතෙන
චතුරො සහෙථ පරිදෙවධමෙම.
- 974 කිංසු අසිසාමි කුචං වා අසිසං
දුක්ඛං වත සෙසං කුචජං සෙසං,
එතෙ විතකෙකි පරිදෙවනෙයො
විතයෙථ සෙධො අනිකෙතසාරි.
- 975 අනතඤ්ඤා ලඤ්ඤා වසනඤ්ඤා කාලෙ
මතං සො ජඤ්ඤා ඉධ තොසනාසං,
සොතෙසු ගුහෙතා යනවාරි ගාමෙ
රුසිතොපි වාචං ඵරුසං න වජ්ජා.
- 976 ඔකඤ්ඤාචකඤ්ඤා න ච පාදලොලො
කුමාරානුසුතො බහුජාගරසා,
උපෙඛමාරහ සමාහිතතො
තකකා සයං කුකුඤ්ඤාචකඤ්ඤාපජ්ජෙ.
- 977 චුදිතො වජ්ඣි සුතිමාහිතෙ
සමුහමවාසිසු බිලං පභිජෙ,
වාචං පමුඤ්ඤා කුසලං නාතිවෙලං
ජනවාදමමොය න වෙතයෙයා.
- 978 අථාපරං පඤ්ඤාජාති ලොකෙ
යෙසං සතිමා විකයාය සිකෙඛ,
රුපෙසු සද්දෙසු අරො රසෙසු
ගන්ධෙසු ඵෙසෙසු සහෙථ රාගං.
- 979 එතෙසු ධම්මෙසු විනෙයා ජජං
හිකඤ්ඤා සතිමා පුච්ඡිකතවිතො,
කාලෙත සො සමො ධම්මං උරිවිමංසමානො
එකොදිහුතො විහනෙ තමං සොති.

සාරිපුත්තසුඤ්ඤානාදි නිට්ඨිතො.
අට්ඨකච්ඡෙදා චතුරො.

තසසුඤ්ඤානාදි:-

කාමගුහධං දුශ්ඨාව සුඤ්ඤාධං පරමා ජරා,
මෙතෙතෙයො ව පසුරො ව මාගන්ති පුරාපෙදන්.
කල්‍යාණං දෙවච ව්‍යුහාති පුනරෙව තුළුච්ඡිකං
අතඤ්ඤාධං ඵෙරසුඤ්ඤාධං ඵෙරපඤ්ඤාධං සොළස,
තාති එතාති සුඤ්ඤාති සබ්බානං කචග්ගිකාති.

පාරායනවග්ගො

වත්තුගාථා

- 980 කොසලානං පුරා රජ්ජො ආගමා දකඛිණාපථං,
ආකිඤ්ඤාද්දං පත්ථියානො බ්‍රාහ්මණො මනතපාරගු.
- 981 සො අසසකස්ස විසයෙ මුළකස්ස සමාසනෙ,
වසී ගොධාවරිකුලෙ උඤ්ජන ව එලෙන ව.
- 982 තසෙස ව උපනිස්සාය ගාමො ව විපුලො අහු,
තතො ජාතෙන ආයෙන මහායඤ්ඤමකප්පයි.
- 983 මහායඤ්ඤං යජිත්වාන පුන පාවිසි අසුමං,
තස්මිං පති පවිඤ්ඤාමහි අඤ්ඤා ආගඤ්ජි බ්‍රාහ්මණො.
- 984 උගස්ථපාදෙ තසිනො පඩකදනෙනා රජසසිරො,
සො ව නං උපසඩ්ධමම සතානි පඤ්ඤ යාවති.
- 985 තමෙනං බාවරි දිස්වා ආසනෙන හිමතස්සි,
සුඛඤ්ඤා කුසලං පුච්ඡි ඉදං වචනමබ්බවි.
- 986 යං බො මමං දෙය්‍යධමමං සබ්බං විස්සජ්ජිතං මයා,
අනුජානාහි මෙ බ්‍රහ්ම නත්ති පඤ්ඤා සතානි මෙ.
- 987 සචෙ මෙ යාවමානස්ස භවං නානුපදස්සති,
සත්තමෙ දිව්සෙ තුය්‍යං මුද්ධා ඵලං සත්තධා.
- 988 අභිසංඛරිත්වා කුහකො හෙරවං සො අකිත්තයි,
තස්ස තං වචනං සුත්වා බාවරි දුකඛිණො අහු.
- 989 උස්සස්සති අනාභාරො සෙකස්සලලසමප්පිතො,
අථොපි ඵලං විත්තස්ස ක්කානෙ න රමති මනො.
- 990 උත්තං දුකඛිණං දිස්වා දෙවතා අත්ථකාමිනී,
බාවරිං උපසඩ්ධමම ඉදං වචනමබ්බවි.

- 991 න සො මුඛං පජානාති කුහකො සො ධනාසීකො,
මුඛාති මුඛාපාතෙ වා ඤාණං තස්ස න විජජති.
- 992 හොති වරහි ජානාති තං මෙ අකාමාහි පුළුච්ඡිකා,
මුඛං මුඛාධිපාතකඤ්ඤා තං සුභොම වච්චා තච.
- 993 අහං පෙනං න ජානාමි ඤාණං එඤ්ඤා න විජජති,
මුඛං මුඛාධිපාතෙ වා ජිනානං හෙඤ්ඤා¹ දස්සනං.
- 994 අථ ඛො වරහි ජානාති අකමිං පුළුච්ඡි² මණ්ඩලෙ,
මුඛං මුඛාධිපාතකඤ්ඤා තං මෙ අකාමාහි දෙවතෙ.
- 995 පුරා කපිලවත්ථුමා නිකාමනො ලොකනායකො,
අපච්චා ඔකකාකරාජස්ස සකාපුතො පහඤ්ඤා.
- 996 සො හි බ්‍රාහ්මණ සමබ්බද්ධො සබ්බධම්මානපාරගු,
සබ්බාහිඤ්ඤාබලප්පතො සබ්බධම්මෙසු වකඛුමා.
සබ්බකම්මකම්මාපතො විමුතො උපධිකම්මා.
- 997 බ්බද්ධො සො හගවු ලොකෙ ධම්මං දෙසෙති වකඛුමා,
තං ඤාති ගහකාන පුළුච්ඡස්ස සො තෙ තං ව්‍යාකරිස්සති.
- 998 සමබ්බද්ධාති වච්චා සුඤ්ඤා උදගො බාවරි අහු,
සොකස්ස තත්තකො ආසි පිතිස්ස විපුලං ලහි.
- 999 සො බාවරි අකමමනො උදගො
තං දෙවතං පුළුච්ඡති වෙදජාතො,
කතමම්හි ගාමෙ නිගමෙහි වා පන
කතමම්හි වා ජනපදෙ ලොකනායකො.
යඤ්ඤා ගහකානම්මසෙමු සමබ්බද්ධං දිප්පකමං.
- 1000 සාවස්සං කොසලමඤ්ඤිතෙ ජිනා
පහුතපසෙඤ්ඤා වරහිරිමධිසො,
සො සකාපුතො විධුරා අනාසවො
මුඛාධිපාතස්ස විදු නරාසහො.
- 1001 තතො ආමනනාසි සිසෙසා බ්‍රාහ්මණ මහාපාරගෙ,
එථ මාණවා අකම්මස්ස සුභාථ වචනං මම.

1. මුඛං මුඛාධිපාතෙ ව ජිනානං හෙතෙ-මු1 ස්වා PTS

2. පථවි-මණ්ඩ.

- 1002 යසෙසො දුලුභො ලොකෙ පාදුභාවො අභිණ්ණසො,
සොඡජ ලොකමහි උපපන්නො සමබුද්ධො ඉති විසුතො
විසං ගතඛාන සාවස්ථං පසංචොතා දිපස්සංමං.
- 1003 කථං චරහි ජානෙමු දිසවා බුද්ධාති බ්‍රාහ්මණ,
අජානනං නො පමුඛි යථා ජානෙමු තං මයං.
- 1004 ආගතානිහි මහෙස්ස මහාපුරිසලක්ඛණා,
ආකතිංසානි¹ ච ව්‍යාඛ්‍යාතා සමන්තා අනුපුබ්බසො.
- 1005 යසෙසෙන හොතති ගකෙස්ස මහාපුරිසලක්ඛණා,
දුට්ඨව² තස්ස ගතියො තතියා හි න විජජති.
- 1006 සචෙ අගාරං අජ්ඣාචසති³ විජෙය්‍ය පට්ඨං ඉමං.
අදණ්ණඛන අසඤ්ඤාන ධම්මෙන මනුසාසාති.
- 1007 සචෙ ච සො පබ්බජති අගාරා අනගාරියං,
විචිත්තචජ්ජෙද්ද⁴ සමබුද්ධො අරහා භවති අනුක්කරො.
- 1008 ජාතිං ගොතනඤ්ඤා ලක්ඛණං මනෙත සිසෙස පුනාපරෙ,
මුඛං මුඛාධිපාතඤ්ඤා මනසායෙව පුච්ඡථ.
- 1009 අනාවරණදස්සාවී යදි බුද්ධො භවිස්සති,
මනසා පුච්ඡතෙ පණ්ණා වාචාය විස්සජෙස්සති.
- 1010 බාවරිස්ස චචො සුඤ්ඤා සිසා සොළස බ්‍රාහ්මණා,
අජිනො තිස්සමෙත්තෙයො පුණ්ණකො අථ මෙත්තගු.
- 1011 ධොතකො උපසිච්චො ච නඤ්ඤො ච අථ හෙමකො,
තොදෙය්‍යකප්පා දුභයො ජතුකණ්ණි ච පණ්ඩිතො
- 1012 හද්දාචුඨො උදයො ච පොසාලො වාපි බ්‍රාහ්මණා,
මොසරාජා ච මෙධාවි පිබ්බියො ච මහාඉසී.
- 1013 පච්චෙකගණිනො සබ්බෙ සබ්බලොකස්ස විසුතා,
ක්කාසී ක්කානරතා ධීරා පුබ්බවාසනවාසිතා.
- 1014 බාවරිං අභිවාදෙඤ්ඤා කඤ්ඤා ච නං පදක්ඛිණං,
ජට්ඨනධරා සබ්බෙ පක්කාමු උත්තරාමුබ්බා.

1. ආකතිංසා ච - මු
දෙවයෙව - මජ්ඣ.

3. ආචසති - මජ්ඣ.
4. විචිත්තචජ්ජෙ - මජ්ඣ.

- 1015 මුලකසස පතිට්ඨානං පුරිමං මාහිසසතිං¹ තද,
උජ්ජනිකඛාපි ගොනභිං වෙදීසං වනයවනයං.
- 1016 කොසමබ්බං වාපි සාකෙතං සාවතීඤ්ච පුරුකකමං,
සෙනවියං² කපිලං වත්තූං කුසිනාරඤ්ච මඤ්ඤං.
- 1017 පාවඤ්ච භොගනගරං වෙසාලිං මාගධං දුරං,
පාසාණකං ටෙතිසඤ්ච රමණීයං මනොරමං.
- 1018 තසිතො වුද්ධං සීතං මහාලාභංව වාණිජො,
ජායං සමමාහිතකොභව තුරිතා පබ්බතමාරුහුං.
- 1019 භගවා තමහි සමයෙ හික්ඛුසඤ්චපුරකඛිකො,
හික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙති සීහොව නදති වනො.
- 1020 අජිතො අද්දස සමබ්බුද්ධං සතරංසිව්³ භානුමං,
වජ්ඣං යථා පණ්ණරසෙ පරිපුරිං උපාගතං.
- 1021 අථස්ස ගතො දිස්වාන පරිපුරඤ්ච ව්‍යඤ්ජනං,
එකමනං ධීතො හට්ඨො මනොපඤ්ඤා අපුච්ඡථ.
- 1022 ආදිස්ස ජම්මනං බ්‍රැහ්මි ගොතනං බ්‍රැහ්මි සලකඛණං,
මනෙස්සු පාරමිං බ්‍රැහ්මි කති වාචෙති බ්‍රාහ්මණො.
- 1023 වීසංවස්සසනං ආයු සො ව ගොතොන බාවරි,
තිණස්ස⁴ ලකඛණො ගතො තිණණං වෙදන පාරගු.
- 1024 ලකඛණො ඉතිහාසෙව සතිසණ්ඩුසකෙටුගෙ,
පඤ්ච සතාති වාචෙති සධම්මෙ පාරමිං ගතො.
- 1025 ලකඛණානං පටිච්චයං බාවරිස්ස නරුකකම,
තණ්හවජ්ඣ්⁵ පකාසෙහි මා නො කංඛාසිතං අහු.

1. පුරිමාහිසසතිං - මජ්ඣ. පුරං මාහිසසතිං - සා.

2. සෙනවියං - මජ්ඣ.

3. වීරංසිව - සි.

4. තිණස්ස - මජ්ඣ.

5. කංඛවජ්ඣ - මජ්ඣ.

- 1026 මුඛං ජීවිතාය ඡාදෙති උණ්ණස්ස හමුකතතරෙ,
කොසොහිතං වජ්ජගුණං එවං ජානාහි මාණව.
- 1027 පුට්ඨං හි කිංකරි අපුණ්ණො සුඤ්ඤා පඤ්ඤා වියාකතෙ,
විවිදන්තති ජනො සබ්බො වෙදජානො කතඤ්ඤි.
- 1028 කො නු දෙවෙ ව බ්‍රහ්මා වා ඉත්ඤ්ඤා වාපි සුපම්පති,
මනසා පුළුඤ්ඤා පඤ්ඤා තමෙනං පටිභාසති.
- 1029 මුද්ධං මුද්ධාධිපාතඤ්ඤා බාවරි පරිපුට්ඨති,
තං ව්‍යාකරොති භගවා කඬං විනයො නො ඉසෙ.
- 1030 අවිජ්ජා මුද්ධාති ජානාහි විජ්ජා මුද්ධාධිපාතිනි,
සද්ධා සතිසමාධිති ඡන්දවිරියෙන සංයුතා.
- 1031 තතො වෙදෙන මහතා සත්මහිත්වාන මාණවො,
එකංසං අජිනං කඤ්ඤා පාදෙසු සිරසා පති.
- 1032 බාවරි බ්‍රාහ්මණො භොතො සහසිංසසති මාරිස,
උදග්ගවිතො සුමනො පාදෙ වජ්ජති වක්ඛම.
- 1033 සුඤ්ඤා බාවරි භොතො සහසිංසසති බ්‍රාහ්මණො,
කිංකරාපි සුඤ්ඤා භොති චිරං ජීවාහි මාණව.
- 1034 බාවරිස්ස ව තුයහං වා සබ්බස්සං සබ්බස්සංසං,
කතාවකාසා පුට්ඨවෙහා යං කිංකරි මනසිට්ඨං.
- 1035 සමබ්බුද්ධෙන කතොකාසො නිසිද්ධිත්වාන පඤ්ඤි,
අජිතො පට්ඨං පඤ්ඤා තස්මි පුළුඤ්ඤා තථාගතං.

වජ්ජුගාථා නිව්ඤ්ජනා.

5-1

අප්පික සුතතං¹

- 1036 කෙනසසු නිවුතො ලොකො(ඉව්වා යසමා අප්පිකො)
කෙනසසු නප්පකාසනී,
කිසසාහිලෙපනං බුද්ධි කිංසු තස්ස මහබ්බායං.
- 1037 අවිජජාය නිවුතො ලොකො (අප්පිකානි භගවා.)
වේවිච්ඡා පමාදා නප්පකාසනී,
ජප්පාහිලෙපනං බුද්ධි දුක්ඛමස්ස මහබ්බායං.
- 1038 සවනනි සබ්බධි සොතා (ඉව්වා යසමා අප්පිකො)
සොතානං කිං නිවාරණං.
සොතානං සංවරං බුද්ධි කෙන සොතා පිට්ඨරො²
- 1039 යානි සොතානි ලොකසමිං (අප්පිකානි භගවා)
සති තෙසං නිවාරණං,
සොතානං සංවරං බුද්ධි පඤ්ඤායෙනෙ පිට්ඨරො²
- 1040 පඤ්ඤා වෙව සති වෙව (ඉව්වායසමා අප්පිකො.)
නාමරූපඤ්ඤා මාරිස,
එතං මෙ පුට්ඨො පබ්බුහි කඤ්ඤං උපරුජ්ඣති
- 1041 යමෙනං පඤ්ඤං අපුරිජ් අප්පික තං වද්ධි තෙ,
යත් නාමඤ්ඤා රූපඤ්ඤා අසෙසං උපරුජ්ඣති,
විඤ්ඤාණස්ස නිරොධෙන එතෙතං උපරුජ්ඣති.
- 1042 යෙ ව සඤ්ඤානධම්මා සෙ යෙ ව සෙඛා පුච්ඡි ඉධ,
තෙසං මෙ නිපකො ඉරියං පුට්ඨො පබ්බුහි මාරිස.
- 1043 කාමෙසු නාහිතිරේඤ්ඤා මනසා නාවිලො සියා,
කුසලො සබ්බධම්මානං සතො හිතඤ්ඤා පරිබ්බපෙති.

1. අප්පිකසුතතං පටිමං.³

-
1. අප්පිකමාණව පුට්ඨා - ම. ඡ. සං.
 2. පිට්ඨරො - ම. ඡ. සං.
 3. අප්පිකමාණව පුට්ඨා ම. ඡ. සං.

5-2

තිස්සමෙත්තෙය්‍යසුත්තං¹

- 1044 කොධ සංතුසිතො ලොකෙ (ඉව්වායසමා තිස්ස මෙත්තෙය්‍යො.)
කස්ස නො සතථි ඉඤ්ජනා,
කො උභතභමභි ඤ්ඤාය මජ්ඣෙ මනතා න ලිප්පති,
තං බ්‍රුමි මහාපුරිසොති කො ඉධ සිංඛනී මච්චගා?
- 1045 කාමෙසු බ්‍රහ්මචරියවා (මෙත්තෙය්‍යාති භගවා)
චිත්තණ්ණො සද්ද සතො,
සංඛාය නිබ්බුතො භික්ඛු
තස්ස නො සතථි ඉඤ්ජනා.
- 1406 සො උභතභමභි ඤ්ඤාය මජ්ඣෙ මනතා න ලිප්පති,
තං බ්‍රුමි මහාපුරිසොති සොධං³ සිංඛනී මච්චගාති.

තිස්සමෙත්තෙය්‍යසුත්තං දුතියං².

5-3

පුණ්ණකසුත්තං⁴

- 1047 අනෙජං මුල දස්සාවිං (ඉව්වායසමා පුණ්ණකො)
අත්ථි පඤ්ඤන ආගමං
කිං නිසසිතා ඉසයො මනුජා ඛතතියා බ්‍රාහ්මණා දෙවතානං
යඤ්ඤමකප්පයි සු පුට්ඨ ඉධ ලොකෙ පුට්ඨාමි තං භගවා
බ්‍රුහිමෙතං.
- 1048 යෙ කෙවිමෙ ඉසයො මනුජා (පුණ්ණකාති භගවා)
ඛතතියා බ්‍රාහ්මණා දෙවතානං
යඤ්ඤමකප්පයි සු පුට්ඨ ඉධ ලොකෙ,
ආසිංමානා පුණ්ණක ඉක්ඛාමං
ජරං සිතා යඤ්ඤමකප්පයි සු.

1. තිස්සමෙත්තෙය්‍ය මාණවපුට්ඨා - ම. ජ. සං.
2. තිස්ස මෙත්තෙය්‍ය මාණව පුට්ඨා - ම. ජ. සං.
3. සො ඉධ - ම. ජ. සං.
4. පුණ්ණක මාණව පුට්ඨා - ම. ජ. සං.

1049 යෙ කෙවි මෙ ඉසයො මනුජා (ඉට්ඨායස්මා පුණණකො)
 ඛනිකා බ්‍රාහ්මණා දෙවතානං
 යඤ්ඤාමකප්පඨිස්ස පුට්ඨ ඉධ ලොකෙ
 කච්චිස්සු තෙ භගවා යඤ්ඤාපථෙ අප්පමනා
 ආතාරු ජාතිඤ්ඤා ජරං ච මාරිස
 පුට්ඨාමි තං භගවා බ්‍රුහි මෙතං.

1050 ආසිංසනි¹ ථොමයනි
 අභිජප්පනි ජුහනි (පුණණකාති භගවා)
 කාමාභිජප්පනි පටිච්ච ලාහං,
 තෙ යාජයොගා භවිරාගරතා
 නාතරිස්ස ජාතිජරනි බ්‍රුමි.

1051 තෙ ඉව නාතරිස්ස යාජයොගා (ඉට්ඨායස්මා පුණණකො)
 යඤ්ඤාහි ජාතිඤ්ඤා ජරඤ්ඤා මාරිස,
 අථ කො චරහි දෙව මනුස්සලොකෙ
 අතාරි ජාතිඤ්ඤා ජරඤ්ඤා මාරිස
 පුට්ඨාමි තං භගවා බ්‍රුහි මෙතං.

1052 සබ්බාය ලොකස්මිං පරොචරානි² (පුණණකාති භගවා)
 යස්සිඤ්ඤිතං නස්සි කුතිඤ්ඤි ලොකෙ,
 සතො විට්ඨමො අනිසො නිරාසො
 අතාරි සො ජාතිජරනි බ්‍රුමිති.

පුණණකසුඤ්ඤානං තතියං³.

5-4

මෙතනගුප්පනං⁴

1053 පුට්ඨාමි තං භගවා බ්‍රුහි මෙතං (ඉට්ඨායස්මා මෙතනගු)
 මඤ්ඤාමි තං වෙදගං භාටිතතං,
 කුතො භු දුක්ඛා සමුද්ගතා ඉමෙ
 යෙ කෙවි ලොකස්මිං අනෙකරුපා.

1. ආසිංසනි - ම ජ සං.

2. පරොචරානි - ම ජ සං.

3. පුණණකමාණව පුට්ඨා තතියං

4. මෙතනගුමාණව පුට්ඨා - ම ජ සං.

- 1054 දුක්ඛස්ස වෙ මං පභවං අප්පච්ඡසි (මෙඤ්ඤානි භගවා)
තං තෙ පච්ඤාමි යථා පජානං,
උපධිනිදානා පභවන්ති දුක්ඛා
යෙ කෙවි ලොකස්මිං අනෙකරූපා.
- 1055 යො වෙ අවිද්ධා උපධිං කරොති
පුනප්පුනං දුක්ඛමුප්පෙති මජ්ඣෙ,
තස්මා හි ජානං උපධිං න කසිරා
දුක්ඛස්ස ජාතිප්පභවානුපස්සී.
- 1056 යනං අප්පච්ඡමහ අක්කන්ධි නො (ඉච්චායස්මාමෙඤ්ඤාන)
අක්කන්ධං තං ප්පච්ඡමි තදික්ඛ මුහි.
කථංහු ධරා විතරන්ති ඔසං
ජාතිජරං සොකපරිද්දවක්ඛං,
තං මෙ මුනි සාධු වියාකරොති
තථා හි තෙ විදිතො එස ධම්මො.
- 1057 කික්ඛන්ධස්සාමි තෙ ධම්මං (මෙඤ්ඤානි භගවා)
දිට්ඨො ධම්මෙ අනීතිහං,
යං විදිත්වා සතො වරං තරෙ ලොකෙ විසත්තිකං.
- 1058 තක්ඛාහං අභිනන්දමි මහෙසි ධම්මමුත්තමං,
යං විදිත්වා සතො වරං තරෙ ලොකෙ විසත්තිකං.
- 1059 යං කික්ඛෙ සම්පජානාසි (මෙඤ්ඤානි භගවා)
උද්ධං අධො තිරියක්ඛාපි මජ්ඣෙ,
එතෙසු නන්දික්ඛා නිවෙසනක්ඛං
පනුස්ස වික්ඛන්දාං භවෙ න තිට්ඨෙ.
- 1060 එවංවිහාරි සතො අප්පමාදො
භික්ඛු වරං භික්ඛා මමාසිනාති,
ජාතිං ජරං සොකපරිද්දවක්ඛං
ඉධෙව විද්ධා පජ්ඣෙය්‍ය දුක්ඛං.

- 1061 එතාහිනඤ්චි වචො මහෙසිනො, (ඉව්වායසමා මේත්තගු)
සුක්ඛිත්තිතං ගොතම නුඨං,
අද්ධා හි භගවා පහාසි දුක්ඛං
තථා හි තෙ චිද්දිනො එස ධම්මො.
- 1062 තෙ වාසි නුත පඡහෙය්‍යා දුක්ඛං
යෙ කං මුති අට්ඨිතං ඔවදෙය්‍ය,
තං තං නමස්සාමි සමෙව්ව නාග
අප්පෙව මං භගවා අට්ඨිතං ඔවදෙය්‍ය.
- 1063 යං බ්‍රාහ්මණං වෙදගුං ආභිජ්ඣා (මේත්තගුති භගවා)
අක්ඛිනං කාමහවෙ අසත්තං,
අද්ධා හි යො ඔසමිමං අතාරි
තිණ්ණො ච පාරං අබ්බො අකඛ්ඛා.
- 1064 විද්ධා ච යො වෙදගු නරො ඉධ
භවාහවෙ සඤ්චිමං විසජ්ජ,
යො චිත්තණ්ණො අතීසො තිරාසො
අතාරි යො ජාති ජරාති බ්‍රුමිති

මේත්තගුමාණවසුත්තං වතුස්.¹

5-5

ධොතකසුත්තං²

- 1065 පුට්ඨාමි තං භගවා බ්‍රුහි මේතං (ඉව්වායසමා ධොතකො)
වාචාහිකඛ්ඛාමි මහෙසි තුයහං,
තච සුක්ඛාන භිග්ගොසං
සිකෙඛි නිබ්බාන මත්තනො
- 1066 තෙන භාතජ්ජං කරොහි (ධොතකාති භගවා)
ඉධෙව නිපකො සනො,
ඉතො සුක්ඛාන නිග්ගොසං
සිකෙඛි නිබ්බානමත්තනො

1 මේත්තගු මාණවසුත්තං වතුස් - ම. ජ. සං

2. ධොතකමාණව සුත්තං - ම. ජ. සං

- 1067 පසසාමහං දෙවමනුසස ලොකෙ (ඉව්වායසමාධොතකො)
අකිඤ්චනං බ්‍රාහ්මණං දුරියමානං,
තං තං නමසසාමී සමනතවකඛු
පටුඤ්ච මං සකක කථංකථාහි
- 1068 නාහං ගමීසසාමී¹ පමොවනාය (ධොතකාති හගවා)
කථංකථී ධොතක කඤ්චී ලොකෙ,
ධම්මඤ්ච සෙට්ඨං ආරානමානො²
ඵවං තුචං ඔසමීමං තරෙසි.
- 1069 අනුසාස බ්‍රාහ්ම කරණායමානො (ඉව්වායසමා ධොතකා)
විචෙකධම්මං යමහං විජඤ්ඤං,
යථාහං ආකාසොච අව්‍යාපජ්ජමානො
ඉධෙව සනොතා අසිනො චරෙය්‍යං.
- 1070 කිත්තයිසසාමී තෙ සතතීං (ධොතකාති හගවා)
දිට්ඨං ධම්මෙ අතීතිහං,
යං විදිතො සනො චරං තරෙ ලොකෙ විසතතිකං.
- 1071 තං වාහං අභිනන්දමී (ඉව්වායසමා ධොතකො)
මහෙසි සතතීමුත්තමං,
යං විදිතො සනො චරං තරෙ ලොකෙ විසතතිකං.
- 1072 යං කිඤ්චි සමපජානාසි (ධොතකාති හගවා)
උභං අධො තිරියඤ්චාපි මජ්ඣකි:
ඵතං විදිතො සබ්බොති ලොකෙ
හවාහවාය මාකාසි තණ්හනතී.

ධොතකසුත්තං පඤ්චමං³.

1. සමීසසාමී-සතා: සමීහාමී-ඉ.
2. අභිජානමානො - ම ජ සං.
3. ධොතක මාණව පුරිෂා පඤ්චමී - ම ජ සං.

උපසිවසුතකං¹

- 1073 එකො අහං සකක මහත්තමොසං (ඉව්වායසමා උපසිවො)
අනිසිතො නො විසහාමි තාරිතුං,
ආරමිණං බුහි සමනතවකඛු
යං නිසිතො ඔසමිමං තරෙයං.
- 1074 ආකිකුකුකුං පෙකකමානො සතීමා (උපසිවාති හගවා)
නාසීති නිසසාය තරසු ඔසං,
කාමෙ පහාය වීරතො කථාහි
තණ්හකකියං නතතමහාහිපසං².
- 1075 සබ්බසු කාමෙසු යො වීතරාගො (ඉව්වායසමා උපසිවො)
ආකිකුකුකුං නිසිතො හිතං³ යකුකුං,
සකුකු වීමොකෙඛ පරමෙ විමුක්තො
තිට්ඨෙති සො තස් අනාත්මයාසී⁴.
- 1076 සබ්බසු කාමෙසු යො වීතරාගො (උපසිවාති හගවා)
ආකිකුකුකුං නිසිතො හිතං³ මකුකුං,
සකුකු වීමොකෙඛ පරමෙ විමුක්තො
තිට්ඨෙති සො තස් අනාත්මයාසී.
- 1077 තිට්ඨෙති ටෙ සො තස් අනාත්මයාසී (ඉව්වායසමා උපසිවො)
සුගමපි වසසානං සමනතවකඛු,
තඤ්ච සො සීති සියා විමුක්තො
චචෙති විකුකුණං තථා විධස්ස.
- 1078 අමි යථා වාතචෙතො ඛින්නා (උපසිවාති හගවා)
අත්ථං පලෙති න උපෙති සඛ්ඛං,
එවං මුනි නාමකායා විමුක්තො
අත්ථං පලෙති න උපෙති සඛ්ඛං.

1. උපසිව මාණව පුරිෂා ම ජ සං.

2. රතතමහාහිපසස - සසා

3. හතා - ම ජ සං.

4. අනාත්මයාසී යසා - ක:

- 1079 අත්ථංගතො සො උද වා සො නත්ති (ඉව්වායස්මා උපසිවො)
උද්ග්ථු වෙ සස්සතියා අරොගො,
තං මෙ මුතී සාධු වියාකරොති
තථා හි තෙ විදිතො එස ධම්මො
- 1080 අත්ථංගතස්ස න පමාණමත්ති (උපසිවාති හගවා)
යෙන නං චිත්තං තං තස්ස නත්ති,
සබ්බස්ස ධම්මස්ස සමුහනෙස්ස
සමුහතා වාදපථාපි සබ්බති

උපසිවසුත්තං¹

5 - 7

නාන්දසුත්තං²

1081. සත්ති ලොකෙ මුනායො (ඉව්වායස්මා නන්දො)
ජනා වදන්ති තඨිදං කථංසු'
ඤාණුපපන්නං නො මුතීං වදන්ති
උද්ග්ථු වෙ ජීවිතෙත්ථුපපන්නං.
1082. න දිට්ඨියා න සුතියා න ඤාණෙන³ (නාන්දති හගවා)
මුතීධ නන්ද කුසලා වදන්ති,
විසෙතිකත්වා අනිසා නිරාසා
වරන්ති යෙ තෙ මුනායොති මුතී.
1083. යෙ කෙවිමෙ සමණමාහමණා සෙ (ඉව්වායස්මා නන්දො)
දිට්ඨොන සුතෙතාපි³ වදන්ති සුද්ධිං,
සිලබ්බතෙතාපි වදන්ති සුද්ධිං
අනෙකරූපෙන වදන්ති සුද්ධිං
කම්මිඤ්ඤ තෙ හගවා තත්ථ යථා වරන්තා
අතාරු ජාතිඤ්ඤ ජරඤ්ඤ මාරිස
පුට්ඨාමි තං හගවා මුතී මෙතං.

1. උපසිව මාණව පුට්ඨා ජට්ඨි - මජ්ඣ.

2. නාන්දමාණවපුට්ඨා - මජ්ඣ.

3. දිට්ඨියා න සුතියා න ඤාණෙන න සිලබ්බතෙතා - සී. 9.

1084. යෙ කෙවිමෙ සමණව්‍යාභමණා සෙ (නන්දනි හගවා)
දිට්ඨන සුතෙතාපි¹ වදන්ති සුද්ධිං.
සිලබ්බතෙතාපි වදන්ති සුද්ධිං.
අනෙකරූපෙන වදන්ති සුද්ධිං,
කිංකරාපි තෙ තස් යථා වදන්ති
නාකරි සු ජාතිජරතති බ්‍රුමි
1085. යෙ කෙවිමෙ සමණව්‍යාභමණා සෙ (ඉට්ඨායසමා නන්ද)
දිට්ඨන සුතෙතාපි¹ වදන්ති සුද්ධිං.
සිලබ්බතෙතාපි වදන්ති සුද්ධිං.
අනෙකරූපෙන වදන්ති සුද්ධිං.
1086. තෙවෙ² මුනි බ්‍රුසි අනොසනිණිණි
අථ කො වරහි දෙවමනුසසලොකෙ,
අනාරි ජාතිකඤ්ඤා ජරකඤ්ඤා මාරිය
පුට්ඨාමි තං හගවා බ්‍රුහි මෙනං.
1087. නාහං සබ්බෙ සමණව්‍යාභමණා සෙ (නන්දනි හගවා)
ජාතිජරාය නිවුතාති බ්‍රුමි
යෙ සුධ දිට්ඨං ව සුතං මුතං වා
සිලබ්බතං වාපි පහාය සබ්බං.
අනෙකරූපමපි පහාය සබ්බං,
තණ්හං පරිඤ්ඤාය අනාසවා සෙ
තෙ වෙ නරා ඔසතිණිණාති බ්‍රුමි.
1088. එතාහි නන්දමි වචො මහෙසිනො (ඉට්ඨායසමා නන්ද)
සුනිත්තිතං ගොතම නුපට්ඨිතං
යෙ සුධ දිට්ඨං ව සුතං මුතං වා
සිලබ්බතං වාපි පහාය සබ්බං,
අනෙක රූපමපි පහාය සබ්බං
තණ්හං පරිඤ්ඤාය අනාසවා සෙ
අහමපි තෙ ඔසතිණිණාති බ්‍රුමිති.

නන්දසුඤ්ඤානං සත්තමං.³

1. දිට්ඨසසුතෙතාපි-ම.ජ.සං.
2. ස වෙ - සිමු.
3. නන්දමාණව පුට්ඨා සත්තමි

5 - 8

හෙමකසුතතං¹

1089. යෙ මෙ පුබ්බෙ වියාකංසු (ඉච්චායසමා හෙමකො)
 හුරං ගොතම යාසනං,
 ඉච්චාසි ඉති හවිසසති
 සබ්බං තං ඉතිහීතිහං
 සබ්බං තං තකකච්චිතිහං
 නාහං තස්ස අභිරමිං.
1090. තුඤ්ඤා මෙ ධම්ම මහබ්බාහි තඤ්ඤා නිශ්සාතනං මුතී,
 යං චිදිකා සතො වරං තරෙ ලොකෙ විසතතිකං.
1091. ඉධ දිට්ඨි සුත මුත විඤ්ඤානෙසු පියරූපෙසු හෙමක,
 ඡන්දරාග විනොදනං නිබ්බාණං පද මච්ඡුතං.
1092. එතදඤ්ඤාය යෙ සතා දිට්ඨධම්මාහිතිබ්බුතා,
 උපසන්නා ච තෙ සද්ධි ඡිණ්ණං ලොකෙ විසතතිකතති.

හෙමකසුතතං අට්ඨමං²

5 - 9

තොදෙය්‍ය සුතතං³

1093. යස්මිං කාමා න වසන්ති (ඉච්චායසමා තොදෙය්‍යා)
 තණ්හා යසස න විජ්ජති,
 කථංකථා ච යො තිඡ්ණ්ණං විමොචො තස්ස කිදිසො.
1094. යස්මිං කාමා න වසන්ති (තොදෙය්‍යාති හගවා)
 තණ්හා යසස න විජ්ජති,
 කථංකථා ච යො තිඡ්ණ්ණං විමොචො තස්ස නාපරො.

1. හෙමකමාණව පුට්ඨා-මජ්ඣං.

2. හෙමකමාණව පුට්ඨා අට්ඨමි.-මජ්ඣං.

3. තොදෙය්‍යමාණව පුට්ඨා

1095. නිරාසයො සො උද ආසසානො
පඤ්ඤාණවා සො උදපඤ්ඤකපපී,
මුනිං අහං සකක යථා විජ්ඣං
තං මෙ වියාවිකඛ සමනතවකඛු.
1096. නිරාසයො සො න සො ආසසානො
පඤ්ඤාණවා සො න ච පඤ්ඤකපපී,
එවමපි තොදෙය්‍ය මුනිං විජාන
අකිඤ්චනං කාමහවෙ අසත්තනතී.

තොදෙය්‍යසුත්තං නවමං.¹

5 - 10

කපප සුත්තං

1097. මජ්ඣෙ සරඤ්ඤං තිට්ඨතං (ඉවදායයමා කපපසා.)
ඔසෙ ජාතෙ මහබ්භයෙ,
ජරාමච්ඡෙපරෙතානං දීපං පමුඤ්චි මාරිස;
කුඤ්ච මෙ දීපමකඛාහි යථායිදං නාපරා සියා
1098. මජ්ඣෙ සරඤ්ඤං තිට්ඨතං (කප්පාති භගවා)
ඔසෙ ජාතෙ මහබ්භයෙ,
ජරාමච්ඡෙපරෙතානං දීපං පමුඤ්චි කප්ප තෙ.
1099. අකිඤ්චනං අනාදනං එතං දීපං අනාපරං,
තිබ්බානමිති තං මුඤ්චි ජරාමච්ඡෙපරික්ඛයං.
1100. එතදඤ්ඤාය යෙ සතා දිට්ඨධර්මාහිතිබ්බුතා,
න තෙ මාරවසානුගා න තෙ මාරස්ස පඤ්ඤති.

කපපසුත්තං දසමං.²

1. තොදෙය්‍ය මාණවපුවජා නවමි - ම.ජ.ස.

2. කපපමාණව පුවජා

5-11

ජතුකණ්ණිසුතනං¹

1101. සුඤ්චාන'හං වීරං අකාමකාමීං (ඉව්වායසමා ජතුකණ්ණි)
ඔසාතිගං පුට්ඨ මකාමමාගමං,
සන්තිපදං මූභි සහාජනෙන
යථාතව්‍යං භගවා මූභි මෙනං.
1102. භගවා හි කාමෙ අභිභූයා ඉරියති
ආදිවෙදාව පට්ඨිං කෙජි තෙජසා,
පරිත්තපඤ්ඤාසං මෙ භූරිපඤ්ඤා,
ආවිකම්භිමං යමහං විජඤ්ඤං
ජාතිජරාය ඉධ විපසභානං.
1103. කාමෙසු විනය ගෙධං (ජතුකණ්ණිති භගවා)
නෙකම්මං දට්ඨ ඛෙමනො,
උග්ගහීතං ගිරතතං වා මා තෙ විජ්ජිත්ති කිඤ්ඤනං.
1104. යං පුඛ්ඛෙ තං විසොසෙහි පච්ඡා තෙ මාහු කිඤ්ඤනං,
මජ්ඣෙ වෙ නො ගහෙසසි උපසනෙතා වරිසසි.
1105. සම්බසො නාම රූපජම්භි වීතගෙධසං බ්‍රාහ්මණ,
ආසවාසං න විජ්ජන්ති යෙහි මච්චු වසං වජ්ජති.

ජතුකණ්ණිසුතනං එකාදසමං².

5 - 12

හද්‍රාවුට්ඨසුතනං

1106. ඔකං ජහං තණ්හච්ඡිදං අනෙජං (ඉව්වායසමා හද්‍රාවුට්ඨො)
නන්දිං ජහං ඔසතිණ්ණං විමුක්ඛං,
කප්පං ජහං අභියාචෙ පුමෙධං
සුඤ්චාන නාගසං අපනම්සන්ති ඉතො.

1. කප්පමාණවපුර්වා දසමි-මජ්ඣං.

2. ජතුකණ්ණිමාණවපුර්වා-මජ්ඣං.

3. ජ කණ්ණිමාණවපුර්වා එකාදසමි-මජ්ඣං.

1107. නානා ජනා ජනපදෙහි සඛගතා
තච චීර වාක්‍යං අභිකඛ්ඛි මානා,
තෙසං තුචං සාධු වියාකරොහි
තථා හි තෙ විදිතො එස ධම්මො.
1108. ආද්‍යාතණ්ණං චිතයෙථ සබ්බං (භද්‍රාමුඛානි භගවා)
උද්ධං අධො තිරියඤ්චාපි මජ්ඣෙ,
යං යං හි ලොකස්මිං උපාදියන්ති
තෙනෙව මාරො අකෙති ජනතුං.
1109. තස්මා පජානං න උපාදියෙථ
භික්ඛු සතො කිඤ්චනං සබ්බලොකෙ,
ආද්‍යාසන්නෙ ඉති පෙක්ඛමානො
පජං ඉමං මච්චුධෙය්‍යො විසක්කන්ති.

භද්‍රාමුඛසූතං දවාදසමං¹.

5 - 13

උදයසූතං

1110. ක්කාසිං චිරජමාසීනං (ඉච්චා යස්මා උදයො)
කතකිච්චං අනාසවං,
පාරග්ගං සබ්බධම්මානං අත්ථි පඤ්ඤාන ආගමං,
අඤ්ඤා විමොක්ඛං පමුඤ්චි අවිජජාය පහෙදනං.
1111. පහානං කාමච්ඡඤ්ඤානං (උදයානි භගවා)
දෙමනස්සාන වුභයං,
ථිතස්ස ච පනුදනං කුක්ඛාවචානං හිවාරණං.
1112. උපෙඛා සති සංසුද්ධං ධම්මකක්ඛපුරෙජවං,
අඤ්ඤා විමොක්ඛං පමුඤ්චි අවිජජාය පහෙදනං.
1113. කිංසු සංයොජනො ලොකො (ඉච්චායස්මා උදයො)
කිංසු තස්ස විවාරණං,
කිසස්ස විප්පහානොන හිබ්බානම්ති වුචන්ති.

1. භද්‍රාමුඛමාණවසුච්ඡා-මජ්ඣං.
2. භද්‍රාමුඛමාණවසුච්ඡා දවාදසි.
3. උදය මාණවසුච්ඡා-මජ්ඣං.

1114. නන්දි සංයොජනො ලොකො (උදයාති භගවා)
විතක්කස්ස විචාරණා,
තණ්හාය විප්පහානෙන නිබ්බානමිති වුච්චති.
1115. කරං සතස්ස චරතො (ඉච්චායසමා උදයං)
විඤ්ඤාණං උපරුජ්ඣති,
භගවතං පුට්ඨමාගමම තං සුඤ්ඤාම චචො තව:
1116. අජ්ඣන්තඤ්ඤා ඛේදධා ව චෙදනං නාභිනන්දිකො,
එවං සතස්ස චරතො විඤ්ඤාණං උපරුජ්ඣතිති.

උදයසුඤ්ඤානං තෙරසමං¹.

5 - 14

පොසාලසුඤ්ඤානං²

1117. යො අතීතං ආදියති (ඉච්චායසමා පොසාලො)
අනෙජො ජිනතසංසයො,
පාරගං සබ්බධම්මානං අනිප්පකොන ආගමං.
1118. විභුතරූපසඤ්ඤාස්ස සබ්බකායප්පහායිනො
අජ්ඣන්තඤ්ඤා ඛේදධා ව නන්දි කිඤ්චිති පසස්සකො,
ඤ්ඤාණං සකකානු පුච්ඡාමි කරං නෙය්‍යො තථා විධො.
1119. විඤ්ඤාණංචිතිධො සබ්බා (පොසාලාති භගවා)
අභිජානං තථාගතො
තිට්ඨන්තමෙනං ජානාති විමුක්තං තප්පරායණං.
1120. ආකිඤ්ඤාස්ස සමභවං ඤ්ඤා නන්දි සංයොජනං ඉති,
එවමෙනං අභිඤ්ඤාය තතො තස්ස විපසකති:
එතං ඤ්ඤාණං තථං තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස වුසිමකොති.

පොසාලසුඤ්ඤානං වුද්දසමං³.

1. උදයමාණව පුච්ඡා තෙරසි-මජ්ඣ.
2. පොසාලමාණව පුච්ඡා
3. පොසාලමාණව පුච්ඡා වුද්දසි.

5-15

මොසරාජ සූතකං

1121. ද්වාවං සකක අප්පච්ඡස්සං (ඉච්චා ය සමා මොසරාජා)¹
න මෙ ව්‍යාකාසි චකක්ඛමා,
යාව තතියඤ්ඤ දෙව්සි ව්‍යාකරොතීති මෙ සූතං.
1122. අයං ලොකො පරො ලොකො බ්‍රහ්මලොකො සදෙවකො,
දිට්ඨිං තෙ නාභිජානාති ගොතමස්ස යසස්සිනො.
1123. එතං අභිකක්ඛනාදස්සාවිං අත්ථි පඤ්ඤාන ආගමිං,
කථං ලොකං අවෙක්ඛනං මච්චුරාජා න පස්සති.
1124. සුඤ්ඤකො ලොකං අවෙක්ඛස්සු මොසරාජ සද්ද සකො,
අනානානුදිට්ඨිං උභවච එවං මච්චුතරො සියා;
එවං ලොකං අවෙක්ඛ'නං මච්චුරාජා න පස්සතිති.

මොසරාජසූතකං පණ්ණරස්මං.²

5-16

පිඩගිය සූතකං

1125. ජිංණණා හමස්සි අබ්බලො විතවණ්ණො (ඉච්චා ය සමා පිඩගියො)³
නෙත්තා න සුද්ධා සවනං න ඵාසු,
මාහං නස්සං මොමුහො අනන්තරාව
ආවික්ඛ ධම්මං යමහං විජඤ්ඤං
ජාතිජරාය ඉධ විප්පහානං.
1126. දිස්වාන රූපෙසු විහඤ්ඤමානො (පිඩගියාති හගවා)
රූපපනති රූපෙසු ජනා පමත්තා,
තස්මා තුවං පිඩගිය අප්පමකො
ජහස්සු රූපං අප්පනබ්භවාය.

1. මොසරාජ මාණව පුට්ඨා

2. මොසරාජ මාණව පුට්ඨා-පණ්ණරස්මං-ම. ජ. ස.

3. පිඩගියමාණව පුට්ඨා.

1127. දිසා චතසො විදිසා චතසො
 උඤ්ඤං අධො දසදිසා ඉමායො
 න තුය්‍යං අදිට්ඨං අසුතං' මුතං වා,
 අපො අවිඤ්ඤාණං කිඤ්ඤි න මත්ථි ලොකෙ
 ආචික්ඛා ධම්මං යමහං විජ්ඣායා
 ජාති ජරාය ඉධ විපප්පානං.
1128. තණ්හාධිපනෙන මනුජේ පෙක්ඛමානො (පිඩගියාති හගවා)
 සත්තා පජා තෙ ජරසා පරෙතෙ,
 තස්මා තුවං පිඩගිය අපපමිනො
 ජහස්සු තණ්හං අපුනාහිතවායාති.

පිඩගියසුත්තං සොළසමං².

ඉදමවොච හගවා මගධෙසු විහරන්තො පාසාණකෙ චෙතියෙ
 පරිවාරිකසොළසානං බ්‍රාහ්මණානං අජ්ඣිට්ඨො පුට්ඨො පුට්ඨො පඤ්ඤා
 ව්‍යාකාසි. එකමෙකස්ස චෙපි පඤ්ඤාස්ස අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය
 ධම්මොනුධම්මං පටිපජ්ජෙය්‍ය ගච්ඡෙය්‍යෙව ජරා මරණස්සපාරං පාරඛ්‍ය-
 මනියා ඉමෙ ධම්මාති. තස්මා ඉමස්ස ධම්මපරියායස්ස පාරායනතෙතව²
 අධි වචනං:

1129. අජිනො තිස්ස මෙතෙතෙයො පුණ්ණකො අථ මෙතතගු,
 ධොතකො උපසිච්චො ච නන්දො ච අථ හෙමකො.
1130. තොදෙය්‍යකප්පා දුභයො ජතුකණ්ණි ච පණ්ඩිතො,
 හද්‍රාවුධො උදයො ච පොසාලො වාපි බ්‍රාහ්මණො,
 මොඝරාජා ච මෙධාවි පිඩගියොව මහාඉසී.
1131. එතෙ බුද්ධං උපාගච්ඡං සම්පන්න වරණං ඉසී.
 පුච්ඡන්තා හිපුණෙ පඤ්ඤා බුද්ධසෙට්ඨං උපාගමු.

1. පි.ගියමාණව පුට්ඨා සො සි.

2. පාරායනතෙතව-ම. ජ. සං

1132. තෙසං බුද්ධො ව්‍යාකාසි පඤ්ඤා පුට්ඨො යථාතථං,
පඤ්ඤානං වෙය්‍යාකරණෙන තොසෙසි බ්‍රාහ්මණො මුනී,
1133. තෙ තොසිනා චක්ඛුමනා බුද්ධනාදිවච්චන්ද්‍රිනා,
බ්‍රහ්මවරියමවරිංසු වරපඤ්ඤාසා සන්තීකෙ.
1134. එකමෙකසස පඤ්ඤාසස යථා බුද්ධෙන දෙසිතං,
තථා යො පටිපජ්ජස්‍ය ගච්ඡ පාරං අපාරතො.
1135. අපාරා පාරං ගච්ඡස්‍ය භාවෙනො මඤ්ඤිත්තමං,
මඤ්ඤා සො පාරං ගමනාය තස්මා පරායනං ඉති.

පාරායනානුගීතිගාථා

1136. පරායනමනුගාසිසං (ඉව්වා යස්මා පිඩ්ඞියො)
යථාද්දකඛි තථා අකඛාසි,
විමලො භූරිමෙධසො,
තික්කාමො නිබ්බන්ධො¹ නාගො
කිසස හෙතු මුසා භණො.
1137. පභීන මල මොහස්‍ය මානමික්ඛප්පහාසිනො,
හන්දහං කික්කාසිසාමී ගිරං වණ්ණපසංහිතං.
1138. තමොනුදෙ බුද්ධො සමනකචක්ඛු
ලොකනනගු සබ්බහවාතීවන්තො,
අන්‍යාසවො සබ්බද්දකඛප්පහීනො
සවච්චකයො බ්‍රහ්ම උපාසිතො මෙ.
1139. ද්විජො යථා කුබ්බනකං පහාය
බ්‍රහ්මචාරං කානනං ආවසෙස්‍ය,
එවංපහං අප්පදස්‍ය පහාය
මහොදධිං හංසරිවජ්ඣපනො²
1140. යෙ මෙ පුට්ඨො ව්‍යාකංසු
හුරං ගොතමස්‍යාසනා,
ඉව්වාසි ඉති භවිස්‍සති,
සබ්බනං ඉතිහීතිහං
සබ්බනං තක්කච්චිතිහං.

1. නිබ්බන්ධො-මු.

2. හංසොරිවජ්ඣපනො-ම. ඡ. ස.

1141. එකො තමනුදුසිනො ජුතිමා සො පහංකරො,
ගොතමො හුරිපඤ්ඤාණො ගොතමො හුරිමෙධසො.

1142. යො මෙ ධම්මදෙසෙසි සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
තණ්හකඛයමනීතිකං යසා නත්ථි උපමා කචචි.

1143. කිසුනු තමා විප්පවසසි මුහුත්තමපි පිබ්බිසං,
ගොතමා හුරිපඤ්ඤාණො ගොතමා හුරිමෙධසො.

1144. යො තෙ ධම්මදෙසෙසි සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
තණ්හකඛයමනීතිකං යසා නත්ථි උපමා කචචි.

1145. නාහං තමා* විප්පවසාමි මුහුත්තමපි මාහමණ,
ගොතමා හුරිපඤ්ඤාණො ගොතමා හුරිමෙධසො.

1146. යො මෙ ධම්මදෙසෙසි සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
තණ්හකඛයමනීතිකං යසා නත්ථි උපමා කචචි.

1147. පසසාමි නං මනසා චකක්ඛනා ච
රතතිං දිවං මාහමණ අප්පමනෙතා.
නමසසමානො විවසෙමි¹ රතතිං
තෙනෙව මඤ්ඤාමි අවිප්පවාසං.

1148. සද්ධා ච පිති ච මනො සති ච
නාපෙන්නි මෙ ගොතමසාසනමහා,
යං යං දිසං චජති හුරිපඤ්ඤා
ස තෙන තෙනෙව නතො හමස්මි.

1149. ජිණ්ණස්ස මෙ දුබ්බලොමකස්ස
තෙනෙව කායො න පලෙති තත්ථ,
සඛකප්පස්සතාය² වජාමි තිව්වං
මනො හි මෙ මාහමණ තෙන සුතෙතා

1150. පඬෙක සයානො පරිච්ඡද්ධොනො දීපා දීපං උපපලවිං,
අථද්දසාසිං සමබුද්ධං ඔසති ඤ්ණමනාසවං.

*තණ්හා-මු 1 නමසසමානො විවි.

2. සනතාය-මජ්ඣ.

1151. යථා අහු වක්කච්චි මුත්තසද්ධො
හද්දාච්චො ආළචි ගොතමො ව,
එවමෙව කම්මෙ පටුඤ්චසසු සද්ධං
ගම්සාසි කං පිබ්බිය මච්චුධෙය්‍යසස පාරං.
1152. එස භියො පසිද්ධි සුකාන මුත්තො වචො,
විවක්කච්චද්දෙ සම්මුද්ධො අබ්බො පටිභානවා.
1153. අධිදෙවෙ අභිඤ්ඤාය සබ්බං වෙදි පරොවරං,
පඤ්ඤානානකකරො සසා කඩ්ධිනං පටිජානනං.
1154. අසංචිරං අසංකප්පං යස්ස නස්සි උපමා කච්චි,
අද්ධා ගම්සාසි න මෙසු කම්බො එවං පධාරෙහි-
අධිමුත්තවික්කානති.

පාරායනවග්ගො නිවසිකො.

සුත්තනිපාතො සමත්තො.